

ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆ - ೨೧೦
ಕಾನೂನು ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ - ೧

ಪೂನ ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ಪ್ರಧಾನ್ ಗುರುದತ್ತ

ನ್ಯಾಯಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸ್ವರೂಪ

ನ್ಯಾಯಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸ್ವರೂಪ

ಮೂಲ

ಬೆಂಜಮಿನ್ ಎನ್. ಕಾರ್ಡೋಚ್ಚೋ ಎಲ್.ಎಲ್.ಡಿ

ಅನುವಾದ

ಡಾ. ಸಿ.ಕೆ.ಎನ್. ರಾಜ

ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ. ರಸ್ತೆ ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೨

Nyāyika Prakriyeya Swarūpa - Kannada translation of Benjamin N. Cardozo's The Nature of the Judicial Process; Kannada translation by **Dr. C.K.N. Raja**; Editor-in-Chief: **Dr. Pradhan Gurudatta**; Published by **Registrar, Karnataka Anuvada Sahitya Academy**, Kannada Bhavana, J.C. Road, Bangalore - 560 002. 2007; Pp. xiv + 102; Price: Rs. 90/-.

Printed and published with the kind permission of
Yale University Press

೨ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮುದ್ರಣ : ೨೦೦೭

ಪುಟಗಳು : xiv + ೧೦೨

ಬೆಲೆ : ರೂ. ೯೦/-

ಪ್ರತಿಗಳು : ೧೨೦೦

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಪಿ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜಿ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

ದೂ : ೨೨೧೦೭೭೨೦

ಸಹಕಾರ :

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಬೆಂಗಳೂರು

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರ : ಶ್ರೀಪಾದ್

ISBN : 978-81-906513-1-8

ಮುದ್ರಕರು :

ಮೆ|| ಮಯೂರ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಡ್ಸ್

ನಂ. ೬೯, ಸುಭೇದಾರ್ ಭವನ ರೋಡ್

ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦೦೨೦ ದೂ : ೨೩೩೩೨೨೨೪

ಹೆಚ್.ಡಿ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ವಿಧಾನಸಭೆ
ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೧
ದಿನಾಂಕ : ೧೫/೦೩/೨೦೦೭

ಮುನ್ನುಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ಘಟನೆಯ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ 'ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಭ್ರಮಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿತ್ತು. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಡವಳಿ ಪಾರಸ್ಪರಿಕ ಅರಿವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ನಮ್ಮ ನಾಡು-ನುಡಿಗಳ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಇತರ ಭಾಷಾ-ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಜಾಗತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಈ ಹೊತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ- ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತರುವುದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿರಿಮೆಯ ಜೊತೆಗೆ, ಕನ್ನಡದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಹಿರಿಮೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ.

'ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಭ್ರಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ನಾಡು ನುಡಿಗೇ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಹಿರಿಯ ಚೇತನಗಳು ಸ್ವರ್ಣರಣೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು 'ಸುವರ್ಣ ಅನುವಾದ ಮಾಲೆಯ' ಅಂಗವಾಗಿ ಹೊರತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಪರಿಚಯಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಸಹೃದಯತೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜನತೆ ಪೋಷಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

(ಹೆಚ್.ಡಿ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ)

ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಮಹದೇವ ಪ್ರಸಾದ್
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವರು

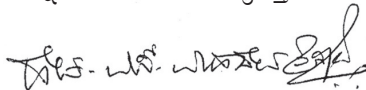
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ನಂ. ೩೩೦, ೩ನೇ ಮಹಡಿ,
ವಿಧಾನಸೌಧ
ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೧
ದಿನಾಂಕ : ೦೮-೦೨-೨೦೦೭

ಶುಭಾಕಾಂಕ್ಷೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಥ ಆದ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು ಅನೇಕ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಹಂಬಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ತರುಣದಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಸುರ್ವಣ ಸಂಭ್ರಮದ ಉತ್ಸವವೂ ಕೂಡಿಬಂದಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗಾಂಧೀಜಿ, ನೆಹರೂ ಇಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವುದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳ ಕಥೆ-ಕಾದಂಬರಿಗಳೂ, ನಾಟಕಗಳೂ, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಕೃತಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದು, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಅನುಭವವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ದೊರೆಯಲಿವೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಾಧನೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುವಂಥ ಸಾರ್ಥಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಹೊರಬರುತ್ತಿರುವ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ವಾಚಕರೊಳಗೆ ಸಹೃದಯಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಗತ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥ ಸ್ವಾಗತ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳು ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನೊದಗಿಸಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

(ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಮಹದೇವ ಪ್ರಸಾದ್)

ಕುಟೀರ : ೨೨೨೨೨೨೨೨೨೨

೨೦೧೬೦೦೭

ಬಿ.ಎಂ. ವಿಠ್ಠಲಮೂರ್ತಿ, ಭಾ.ಆ.ಸೇ.
ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಾರ್ತಾ
ಹಾಗೂ ಪ್ರಚಾರಸೇವಾ ಇಲಾಖೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

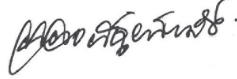
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಸಚಿವಾಲಯ
ಕೊ.ನಂ.೨, ನೆಲಮಹಡಿ, ವಿಕಾಸಸೌಧ
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೧

ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆ

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ 'ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾಭಾರತೀ' ಎಂಬ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಭಾಗವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ'ಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ (೨೦೦೬ರಲ್ಲಿ) ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಂದಿದೆ. ಇಂಥ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಮೆರೆಯುವಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವೇ ಮೊದಲನೆಯ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ತರುವಣದಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪುನರ್-ರಚನೆಯ ಸುರ್ವೂ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭ ಕೂಡಿ ಬಂದದ್ದು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಯೋಗಾಯೋಗವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸುರ್ವೂ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದ ಆಚರಣೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅನೇಕ ಮಹತ್ಕರ್ಮೋ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಮೊದಲೇ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹಲವು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಲೇಖಕರ ಹಲವಾರು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಗವನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಯಥಾವತ್ತಾದ, ಸಂಗ್ರಹರೂಪವಾದ, ಅಳವಡಿಕೆಯಂತಿರುವ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಅವರು ನಮಗೆ ಕೊಡಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಒಬ್ಬನೇ ಉಂಡ ಊಟ ಹಬ್ಬವಲ್ಲ; ಒಬ್ಬನೇ ಸವಿದ ರುಚಿ ರುಚಿಯಲ್ಲ' ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮಾತನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸುವಂತೆ, ಅವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜನಪ್ರಿಯ, ಅಲಭ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು 'ಸುರ್ವೂ ಕರ್ನಾಟಕ' ಯೋಜನೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಹೊರತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಅಂತೆಯೇ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ, ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ-ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅನುವಾದ ಇಂದು ತನ್ನ ಆಯಾಮವನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುವತ್ತ ನಮ್ಮ ಗವನ ಹರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖವಾಗಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಬಹುಮುಖೀ

ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ತನ್ನದೇ ಆದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಮೆರೆದಿರುವ, ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ-ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಂಗೊಳಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥಗಳು ದೊರೆಯುವಂತಾಗುತ್ತಿರುವುದು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಂಬಲದ ಜೊತೆಗೆ ಜನತೆಯ ಹೈತ್ಯರ್ವಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವೇಚನಾಶೀಲರೂ, ಸಹೃದಯರೂ ಆದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಇಂಥ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಇತೋಪ್ಯತಿಶಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಲಿ ; ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳ ಲೋಕವನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾರೈಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

(ಐ.ಎಂ. ವಿಠಲಮೂರ್ತಿ)

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಹಿರಿಮೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ್ದಾಗಿದೆ. ಜನವರಿ ೬, ೨೦೦೬ರಂದು ಅಂದಿನ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ಅವರು ವಿಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮಾಜಿ ಕುಲಪತಿಗಳೂ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿದ ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರೂ ಆದ ಪ್ರೊ. ದೇ. ಜವರೇಗೌಡ ಅವರೂ, ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಪ್ರೊ. ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ಅವರೂ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ದಿಕ್ಕು-ದಿಶೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದರು.

ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದರೆ ವಿದೇಶೀಯ ಭಾಷಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಪರಿಚಯವಾದರೂ ಇರುವ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯದ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಪರಿಚಯ ಬಹುಮಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದುಂಟು. ಆದರೆ, ಈ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಪರಸ್ಪರ ಕೊಳು-ಕೊಡೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹೆಚ್ಚು-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಗೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವೂ ಇದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಎರಡು ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ: (೧) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ; (೨) ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ-ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹತ್ವದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಬೂಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಲೇಖಕರ ಮಹತ್ವದ

ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರತರುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತನ್ನ ಮುಂದಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಮಾನವಿಕ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತರುವ ಯೋಜನೆಗಳೂ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಮುಂದಿವೆ. ಇತರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ಅಂತೆಯೇ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವಿಭಾಗ, ಕೇಂದ್ರೀಯ ಹಿಂದಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಾವಲಿ ಆಯೋಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನೂ ಅಕಾಡೆಮಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅಂಗವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿ, ಅನುವಾದದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುವ, ಸಮರ್ಥ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕನ್ನಡ-ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ-ಹಿಂದಿ, ಯಂತ್ರಾನುವಾದ, ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನುವಾದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಶಿಬಿರಗಳನ್ನೂ, ವಿಚಾರರೋಷಿಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆ ಮತ್ತು ತಮಿಳು ಭಾಷೆಗಳ ಕಾರ್ಯಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಆಲೋಚನೆಯೂ ಇದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸ್ಯಾಮ್ ಪಿಟ್ರೋಡಾ ಅವರು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನುವಾದ ಮಿಷನ್' (National Translation Mission) ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಚಾರ ಪ್ರತಿಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ವರೆಗೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಟ್ಟುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿಯೂ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಉದ್ಯೋಗಸೃಷ್ಟಿಯ ಮಹತ್ತರ ಯೋಜನೆಯೂ ಆಗಲಿದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಂದಿ ಅನುವಾದಕರ ಪಡೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಹೊಣೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಹಾಗೂ ಹೊರಗಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಭಾಷಾಂತರ ವಿಭಾಗಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದ್ದು, ಅವು ಕಾರ್ಯಶೀಲವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಶುಭಸೂಚಕವಾಗಿದೆ.

ಇದುವರೆಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಒಲವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದ್ದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಾಗಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ-ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಮತ್ತು ಬಹುಭಾಷಾ ನಿಘಂಟುಗಳನ್ನು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಗಾದೆಗಳ ಕೋಶಗಳು, ಸಮಾನಾರ್ಥಕ

ಮತ್ತು ಭಿನ್ನಾರ್ಥಕ ಕೋಶಗಳು ಹಾಗೂ ವಾಕ್ಯರಚನಾ ಕೈಪಿಡಿಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವುದು - ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿವೆ. ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇತರ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದು, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನಕದಾಸ ಮಿಷನ್‌ನಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊರತರುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅನೇಕ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವುದು ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಬಾರಿ ಸುರ್ವಾ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅಂಗವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಧನಸಹಾಯ ನೀಡಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ / ಅಲಭ್ಯ ಅನುವಾದಗಳ ಮರುಪ್ರಕಟಣೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು, ಮತ್ತಿತರ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಿಶೇಷವಾದ ಸಹಾಯ-ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವುದು ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ಗೌರವದ, ಸಂತೋಷದ ಹಾಗೂ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಲ್ ಡ್ಯೂರಾಂಟ್ ಅವರ ಜಗತ್-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಬೇರಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಇನ್ನೂ ಬೆಳಕು ಕಾಣದಿರುವ 'ದಿ ಸ್ಟೋರಿ ಆಫ್ ಸಿವಿಲಿಜೇಷನ್' ಸಂಪುಟಗಳ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವನ್ನು ಹೊರತರುವಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ. ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ಅವರೂ, ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೦ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗೊಂಡಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೃತಿಯಾದ ಸೋಮದೇವನ 'ಕಥಾಸರಿತ್ಸಾಗರ'ದ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಅನುವಾದಿಸಿ ಹೊರತರುವಲ್ಲಿ ಡಾ|| ಪಿ.ಎಸ್.ರಾಮಾನುಜಮ್ ಅವರೂ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಹೃದಯಲೋಕ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಈ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಹೃದಯತೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಕಾರಣರಾದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ಅವರಿಗೂ, ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿ, ಎಲ್ಲ ನಡವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ನಿಡುಗುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ.ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಅವರಿಗೂ, ಮಾನ್ಯ ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್.ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರಿಗೂ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರಿಗೂ ಅಕಾಡೆಮಿ ವಿಶೇಷ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಯಸುತ್ತದೆ. ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸಹಾಯ-ಸಹಕಾರ-ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ

ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮತಿ ಉಷಾ ಗಣೇಶ್ ಅವರಿಗೂ, ಚೈತನ್ಯಶೀಲರೂ, ದೂರಗಾಮಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನುಳ್ಳವರೂ ಆದ ಇಂದಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಐ.ಎಂ.ವಿಠಲಮೂರ್ತಿ ಅವರಿಗೂ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಹಿಂದಿನ ಆಯುಕ್ತರುಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಆರ್.ನಿರಂಜನ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಫ್. ಯೋಗೇಶ್ವರಮ್ ಅವರಿಗೂ, ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದವರು ಶ್ರೀ ಕಾ.ತ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರಿಗೂ ಅಕಾಡೆಮಿ ವಿಶೇಷ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತದೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯ, ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಎಲ್ಲ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಬಂಧವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಜಿಮಿನ್ ಕಾರ್ಡೋಚೋ ಅವರ 'ದಿ ನೇಚರ್ ಆಫ್ ದಿ ಜುಡಿಷಿಯಲ್ ಪ್ರೊಸೆಸ್' ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರವೇತ್ತರ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿರುವಂಥ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಯೇ ಆಗಿದೆ.

ಈ ಕೃತಿಯ ಕನ್ನಡ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಾನೂನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆಯ ಮೊದಲ ಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಹೊರತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷದ ಹಾಗೂ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಸಂವಿಧಾನತಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೂ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರೂ, ಮಹಾಜನ ಕಾನೂನು ಕಾಲೇಜಿನ ಕಾನೂನು ಅಧ್ಯಯನ ನಿರ್ದೇಶಕರೂ ಆಗಿರುವ ಡಾ. ಸಿ.ಕೆ.ಎನ್. ರಾಜ ಅವರು ನಮ್ಮ ಈ ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥದ ಕನ್ನಡ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಮೇಲಿನ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಾಗಿ ಬಿಡುವಿರದ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಅವರು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಅನುವಾದವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಈ ಸಹಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಯಸುತ್ತದೆ. (ವಕೀಲರುಗಳಿಗೆ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ.) ಈ ಕೃತಿಯ ಕನ್ನಡ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊರತರಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿರುವ ಯೇಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಪ್ರೆಸ್‌ನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೃತಜ್ಞವಾಗಿದೆ.

ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕೆಲಸ-ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೈತ್ಯೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಪಿ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕರಡು ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನೆರವಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಅ.ಲ. ನರಸಿಂಹನ್ ಅವರಿಗೆ, ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿರುವ ಮೆ|| ಮಯೂರ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಡ್‌ನ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಲ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು.

ಪ್ರಧಾನ ಗುರುದತ್ತ

ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಲೇಖಕನ ಬಿನ್ನಹ

ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿ ನನ್ನ ಅರ್ಧಶತಮಾನಕಾಲದ ಅನುಭವದಿಂದ ಓದುಗರಿಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಮೆರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತಸಂಸ್ಥಾನದ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿದ್ದ ಬೆಂಜಮಿನ್ ಎನ್. ಕಾರ್ಡೋಚೋ ತುಂಬಾ ಖ್ಯಾತನಾಮರು. ಸ್ವಲ್ಪವಾದ ಮತ್ತು ಜಟಿಲವಾದ ಕಾನೂನಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ನಿಸ್ಸೀಮರು. ಅವರ ಅಪಾರ ಅನುಭವದ ರಸಪಾಕವೇ ಅವರೂಪದ ಈ ಕೃತಿ 'ನ್ಯಾಯಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸ್ವರೂಪ.'

ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಕೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತವಾದ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಲೇಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ನನಗೆ ಧಾರವಾಡದ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕಾನೂನು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಉಂಟಾಯಿತು. ಭಾಷಾಂತರಕಾರ್ಯವನ್ನು ದೃಢನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೂ ಆಯಿತು. ಅನುವಾದ ಮಾಡುವುದು ನಾನು ತಿಳಿದಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೂಲಕೃತಿಗೆ ಅಪಕಾರವಾಗದಂತೆ ಅನುವಾದಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ದೃಢನಿರ್ಧಾರ ವಾಗಿತ್ತು. ಮೂರು ದಶಕಗಳ ನಿರಂತರ ವಿಘ್ನಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯ ಮುಂದುವರಿಯಿತು.

ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಯಿತು. ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ, ನನಗೆ ಗುರುಸಮಾನರೂ ಆದ ಡಾ. ಪ್ರಧಾನ್ ಗುರುದತ್ತರವರಿಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅವರು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅನುವಾದಿತ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಒಪ್ಪಿದರು. ಡಾ. ಪ್ರಧಾನ್ ಗುರುದತ್ತ ರವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು.

ಶ್ರೇಷ್ಠವುಟ್ಟಿದ ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಅನುವಾದಿಸುವುದೇ ಒಂದು ರೋಮಾಂಚಿಕ ಅನುಭವ. ಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ ನಂತರ, ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜೀವನವೇ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆಂಬ ಭಾವನೆ ನನಗೆ ಮೂಡಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿನ ಕಾನೂನು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಕಿಂಚಿತ್ ಅಳಿಲು ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇನೆಂಬ ಭಾವನೆ ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ತಂದಿದೆ.

ಸದಭಿರುಚಿಯು ಕನ್ನಡಾಭಿಮಾನಿ ಓದುಗರು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿದೆ.

ಡಾ. ಸಿ.ಕೆ.ಎನ್. ರಾಜ

ಕಾನೂನು ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ (ನಿ)

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

ಪರಿವಿಡಿ

ಮುನ್ನುಡಿ	v
ಶುಭಾಕಾಂಕ್ಷೆ	vi
ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆ	vii
ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ	ix
ನ್ಯಾಯಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸ್ವರೂಪ	೧-೧೦೨
ಭಾಷಣ I - ಮುನ್ನುಡಿ: ತತ್ತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಧಾನ	೩-೨೬
ಭಾಷಣ II - ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಧಾನಗಳು	೨೭-೨೯೪
ಭಾಷಣ III - ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಧಾನ, ಶಾಸಕನಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ	೨೯೫-೮೦
ಭಾಷಣ IV - ಪೂರ್ವನಿರ್ದರ್ಶನಗಳ ಪಾಲನೆ, ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗೂಢವಾದ ಮೂಲಾಂಶಸಮಾಪ್ತಿ	೮೧-೧೦೨

ನ್ಯಾಯಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸ್ವರೂಪ

ಭಾಷಣ I

ಮುನ್ನುಡಿ: ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಧಾನ

ನಾಡಿನ ನೂರಾರು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು, ತಾನು ಸಾವಿರ ಬಾರಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿದವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಸುಲಭವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಯಾವನಾದರೂ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯ ಈ ಕಠಿಣ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ವಿವರಣೆ ಕೇಳಿದರೆ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸದೇ, ಶಾಸನರಚನಾಕಾರರ ಭಾಷೆ ಸುಲಭವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಅದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ನೆಪವೊಡ್ಡಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ನೆಪವೊಡ್ಡುವುದು ಅಪಮಾನಕರವಾದ ಹಿಂಜರಿಕೆಯನ್ನು ಗೌರವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮುಚ್ಚುವಂತೆ ತೋರಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಅಂತಃಸಾಕ್ಷಿ ಅಥವಾ ಕೌತುಕದ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನೆಂದಿಗೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಲಾರದು. ಅಪಾರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬರುವ ಸಂವಾದಕನಿಂದ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ನುಣುಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಆತ್ಮವಿಚ್ಛೇಷೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವಾಗ ನಾನು ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಏನು? ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸುದ್ದಿ ಮೂಲಗಳಿಗೆ ನಾನು ಮೊರೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ? ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ನೀಡುವ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಇವು ನೆರವಾಗಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತೇನೆ? ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ತೀರ್ಪು ನೀಡಲು ಅವು ನೆರವಾಗಬೇಕು? ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನವೊಂದು ಅನ್ವಯವಾಗುವುದೇ ಆದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೇ ಯಾವಾಗ ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು? ಯಾವುದೇ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನವೂ ಅನ್ವಯವಾಗದಿರುವಾಗ, ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನವಾಗುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಿಯಮವೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ತಾರ್ಕಿಕ ಸಾಮಂಜಸ್ಯ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿನ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯೇ ನನ್ನ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅದನ್ನು

ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು? ನನ್ನದೇ ಆದ ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಂಗೀಕೃತವಾಗಿರುವ ನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ನೀತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಳಿತಿನ ಕಾರಣದಿಂದಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ನ್ಯೂನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಚರಣೆಯೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಲಾಗಲೀ, ಅಂತಹ ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಯಾವಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು? ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳೆಂಬ ಕಡಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ತಯಾರಾಗುವ ಅಪೂರ್ವ ಸಂಯುಕ್ತವಸ್ತುವಿಗೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲವಸ್ತುಗಳೂ ಬದಲಾಗುವ ಘರಾಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಂಯುಕ್ತವಸ್ತುವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕೇ ಎಂಬುದರ ಗೋಜಿಗೆ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಚಿಂತೆ ಕಾನೂನು ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸತ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ವಸ್ತುವಿದೆ. ಆ ವಸ್ತುವಿನ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಪಾಲೂ ಇದೆ. ಮೂಲವಸ್ತುಗಳು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಒಂದೆಡೆ ಬಂದು ಸೇರಿಲ್ಲ. ಅಂಗೀಕೃತವಾಗಿಲ್ಲದ ಸಂಧಿಹಿತವಾದ ಮತ್ತು ನಿಗೂಢ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮೂಲತತ್ವ ಈ ಸಂಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೂ ಯಾವುದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮೂಲತತ್ವವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಿಗಾಗಲೀ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಒಂದೇ ಮೂಲತತ್ವ ವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು. ಆಯ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ವಿಧಿನಿಯಾಮಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಶರಣ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಪರಿಗಣನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರೇರಣೆಗಳು, ಅಷ್ಟಾಗಿ ಗೋಚರಿಸದಿದ್ದರೂ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಸಿಗದಿರುವ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಾಗ ಜಾಗೃತ ಹಾಗೂ ಸುಪ್ತಚಿತ್ತಗಳ ನಡುವಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ನಾನು 'ಜಾಗೃತ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಪರಿಗಣನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರೇರಣೆಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಜಾಗೃತರೂಪದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಲಾರೆ. ಅವು ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗೋಚರವೂ ಅಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವು ಆಗಿಂದಾಗ್ಯೇ ಮೇಲ್ವಾಗಿದ್ದು ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಇತರೆಯವುಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅವುಗಳು ನಡತೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ತತ್ವಗಳಾಗಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಈ ಮೇಲ್ವಿಗ್ರಿತ ಕೆಳಗಿರುವ ಶಕ್ತಿಗಳು ತುಂಬಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಗೂಢಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಿಗೆ ಸೇರಿದವುಗಳಲ್ಲದೇ ಇನ್ನಾವ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೂ ಸಕಾರಣವಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ನಿಗೂಢ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಿಗೆ ಸೇರಿದ ಶಕ್ತಿಗಳೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಹಾಗೂ ಇತರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಂದ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ತತ್ವಾತ್ಮಕ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನೇ ಅರಿಯದ ಅಥವಾ ತತ್ವಬಿಂಡನೆ ಮಾಡುವ

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೇ ಆಗಲೀ ಅವರದೇ ಆದ ಮೂಲಸಿದ್ಧಾಂತವೊಂದಿರುತ್ತದೆಂದು ವಿಲಿಯಂ ಜೇಮ್ಸ್ 'ಪ್ರಮಾಣವಾದ'ದ ಮೇಲೆ ತಾನು ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಪುಟವೊಂದರಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಹೊನಲೊಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ನೀವು ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು ಅಥವಾ ಬಿಡಬಹುದು. ಅದು ನಮ್ಮ ಚಿಂತನ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೆ ಎರಡಕ್ಕೂ ಸುಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ತರುವುದಲ್ಲದೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನಿತರ ಮಾನವರಂತೆ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೂ ಆ ಹೊನಲನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಜೀವನಪರ್ಯಂತ ಅವರು ಗುರುತಿಸಲಾಗದ ಹಾಗೂ ಹೆಸರಿಸಲಾಗದ ಶಕ್ತಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಜಗ್ಗಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಿತಾರ್ಜಿತವಾಗಿ ಪಡೆದ ಸಹಜಪ್ರಾಪ್ತಿಗಳು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗಳಿಸಿದ ನಿಶ್ಚಿತಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳೇ ಆ ಶಕ್ತಿಗಳು. ಇವೆಲ್ಲದರ ಫಲ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಜೀವನದ ಬಗೆಗೆ ತೆಗೆಯುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಜೀವನದ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಅವರ ಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಜೇಮ್ಸ್‌ನು ಹೇಳುವಂತೆ "ಇಡಿ ವಿಶ್ವದ ಒಟ್ಟಾದ ಒತ್ತಾಯ ಹಾಗೂ ಒತ್ತಡಗಳ" ಪರಿಚ್ಛಾನ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳ ಕಡೆಗೂ ಇರುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋಗಿನೋಡಿದಾಗ ಈ ಅಂಶಗಳು ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಕಡೆಗಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಒಂದು ಮಾನಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ನೆಲೆಯೊಂದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಾವು ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಆದಷ್ಟು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನೋಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ ನಾವು ನೋಡುವುದಾದರೂ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೇ ಹೊರತು ಮಿಕ್ಕವರ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲ್ಲ. ಅರ್ಜಿಯ ನಮೂನೆ, ಸಂಸತ್ತಿನ ಶಾಸನ, ದಿವಾಳಿಯಾದವರ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಕೃತ್ಯಗಳು, ರಾಜಕುಮಾರರ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಗ್ರಾಮವೊಂದರ ಕುಟುಕುಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ರಾಷ್ಟ್ರವೊಂದರ ಘನಾಳಿಕೆ-ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನೂ ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದು. ಮಿಕ್ಕವರಿಗಿರಲಿ, ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತರ್ಕ ಸಮ್ಮತವಾಗಿಸುವ ಸಮ್ಮತ ಸೂತ್ರವೊಂದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನನಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ನಂಬಲಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತ ವಾಲಾಸರು ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಳವಡಿಸಿದ ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಾವು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಚಿಂತೆ ಕಾನೂನಿನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೂ ಅಳವಡಿಸಬೇಕು. ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಾಡಲು ನನ್ನದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಶ್ರೀಮಂತವಾದ ವಿಧ್ವಂಸ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ವಿಧ್ವಂಸವನ್ನು ನಾವು ಕಂಡು ಅದು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವವರೇ, ತೀರ್ಪು ನೀಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ತೊಡಗಿರುವ ನನ್ನಂತಹವನು, ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊರಗೆಡವಲು ಮಾಡುವ ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸಬಹುದು. ಮಾನವ ಚೈತನ್ಯದ ಆತ್ಮವೀಕ್ಷಣೆ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು, ಇದೇ ನನ್ನ ಸಮರ್ಥನ ವಾದವಾಗಬೇಕು. ಸಂಯೋಜಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ವಸ್ತುಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಮುನ್ನ, ಯಾವ ಘಟಕಾಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಂಯೋಜಿಸ

ಬಯಸುತ್ತೇವೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ತಮ್ಮ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲು ಕಾನೂನನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಮೊದಲ ತನಿಖೆಯಾಗಬೇಕು. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಕಾನೂನಿನ ಉಗಮ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೊಕ್ಕದ್ದುಮೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ನಿಯಮದ ಉಗಮಸ್ಥಾನ ಸಂವಿಧಾನವಾಗಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೇ ಶಾಸಕಾಂಗದಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಶಾಸನವಾಗಬಹುದು. ಹಾಗಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಮುಂದೆ ನೋಡಬೇಕಾದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಕಾನೂನು ನಿರ್ದಾರವಾದಾಗ, ಅದರಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸಂವಿಧಾನ, ಶಾಸನಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ. ಆದರೆ, ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಶಾಸನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಕಾನೂನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ರಚಿತ ಕಾನೂನು ಶಾಸಕರಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾನೂನಿಗೆ ಗೌಣವಾಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಅಧೀನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಯಮ ಸಂಗ್ರಹಗಳಾಗಲೀ, ಶಾಸನಗಳಾಗಲೀ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನನ್ನು ಅನಾವಶ್ಯಕಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಕೆಲಸವೂ ಕೇವಲ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಇಲ್ಲವೇ ಕಾಟಾಕಾರದ್ದಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತುಂಬ ಬೇಕಾಗಿರುವ ತೆರಪುಗಳಿವೆ. ಪರಿಹರಿಸಬೇಕಾದ ಅನಿಶ್ಚಯಾರ್ಥಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಮಾನಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿವಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೂ, ಕಾರ್ತವ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕಾದ ಯಾತನೆಗಳೂ ತಪ್ಪುಗಳೂ ಇವೆ. ಒಂದು ಶಾಸನದ ಅರ್ಥ ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಕಾಣದೇ ಎಷ್ಟೇ ಗೂಢವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ವಾಸ್ತವವಾದ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುವ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಶಾಸಕನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಪತ್ತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅರ್ಥವಿವರಣೆಯೆಂದು ಕೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥವಿವರಣೆಯೆಂದರೆ ಇದೇ ಸಾಮಾನ್ಯತೆಯೆ. ಆದರೆ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶಾಸನವೊಂದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವೊಂದನ್ನು ನೀಡುವಾಗ, ನಿಜವಾದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ತೊಂದರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕನಿಷ್ಠವಾದುದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. 'ಕಾನೂನಿನ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಮೂಲಗಳು' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲಿನ ತನ್ನ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರೇ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ— "ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದಲ್ಲಿ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವೇ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದಾಗ, ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿವರಣೆಯ ಕ್ಷಿಪ್ತೆಗಳು ತಲೆದೋರುತ್ತವೆ. ಶಾಸನದ ಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಶಾಸಕಾಂಗ ಪರಿಗಣಿಸದಿರಬಹುದು. ಒಂದು ವಿಷಯ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಅದು ಬಗೆಗೆ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ತೆನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಆ ವಿಷಯ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರದೇ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ, ಅದು ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಮುಂದಿದ್ದರೆ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಮನಸ್ಸು ಆ ವಿಷಯದ ಬಗೆಗೆ ಹೇಗಿರುವುದಿತ್ತೆಂಬ ಬಗೆಗೆ ಊಹಿಸುವುದೂ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ಮಾಡುವುದರ ಕರ್ತವ್ಯ" ಇದೇ ವಿಷಯದ ಬಗೆಗೆ ಬ್ಲೂಕ್ ಎಂಬುವವನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ— "ವಾಸ್ತವಿಕ ನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿರುವ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಆಳವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು ಕಾನೂನಿನ

ಅನ್ವಯ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಗುರುತರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾಸ್ತವಿಕ ನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ತೆರಪುಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡುವುದು ಇದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಎರಡನೆಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಾಗಿರುವುದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನೀವು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ಶಾಸನರಚನೆಯೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಲಿಖಿತ ಕಾನೂನಿರುವ ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಈ ಅಗತ್ಯತೆಯಿಂದ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶಾಲವಾದ, ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದು ಐರೋಪ್ಯ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಮಹಾಪಂಥವೊಂದು ವಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಶಾಸನ ಅಖಂಡವಾಗಿರದೇ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡದೇ ಅರ್ಥಮದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆಂದು ಈ ಪಂಥೀಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾನೂನು ಹಾಗೂ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗೆಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪುಟ್ಟುಳ್ಳ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ನೀಡುವಾಗ ತೆರಪು ಅಥವಾ ಲೋಪಗಳನ್ನು ತುಂಬಬೇಕು, ಅನಿಶ್ಚಯತೆಯನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕು ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ತೀರ್ಪಿನ ವಿಧಾನದ ರೀತ್ಯಾ ತಾನು ನೀಡುವ ತೀರ್ಪು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜೇನಿ, ಯರ್ಟಲಿಷ್, ಗ್ವೀಲಿನ್ ಮತ್ತಿತರರು ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ತಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಾಸ್ತವಿಕಾಂಶಗಳ ಹಿಂದೆ ಜೀವಂತ ಶಕ್ತಿಗಳಾಗಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೂಲಾಂಶಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಬೆಳಕಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಶಕ್ತಿ ಅಗಾಧವಾದ್ದು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಶಕ್ತಿಗಳಂತೆ ದುರುಪಯೋಗಕ್ಕೂ ಒಳಪಡಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡಲು ನಾವು ಹಿಂಜರಿಯಬಾರದು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಹೊರತಾಗಿ, ಖಾತರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯವೆಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ. ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅದೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಕಾನೂನಿನ ಅಕ್ಷರಶಃ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅದೇ ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ನಾಡು ಹಾಗೂ ಕಾನೂನಿನ ಜೀವಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗಿವೆ. ಇದ್ದೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡುವ ವಿಧಾನ ಇಂದು ತುಂಬಾ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮಹತ್ವವಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮಗಳು ತಮ್ಮ ಹುದುಳಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ತೀರ್ಪು ನೀಡುವ ವಿಧಾನ, ಕಾಯಂ ಅಲ್ಲದ ವಿವರಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಹಿಂದೂ ಸ್ಥಿರವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತುಂಬುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥವಿವರಣೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದಾಗ ಅದು ಘೋಷಿತವಾಗಿರುವ ಶಾಸನರಚಿಸುವ ಮಹಾ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಧಾರದ ಹಿಂದೂ ಅರ್ಥ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನ್ಯಾಯ ರಚಿತವಾಗಿದೆಯೋ ಅದೇ

ಪಕ್ಷಿಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಖಾಲಿಯಾಗಿರುವ ತೆರಪುಗಳನ್ನು ತುಂಬುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಘೋಷಣೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ನಿಯಮಸಂಗ್ರಹಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಶಾಸನಗಳು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಕರ್ತವ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ದಮನಗೊಳಿಸಲು, ನಿರುಪಯುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಇಲ್ಲವೇ ಕ್ಷೀಣಿಸಲು ಬೆದರಿಕೆಯೊಡ್ಡಬಹುದು. ಮಾನವನ ಅಗತ್ಯತೆಗೆ ದೃಢವಾಗಿ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಪ್ರಾತಿಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಇಂದಿಗೂ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ನಿಯಮ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರ ಕೃತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಟೀಕೆಯನ್ನೂ ಮಾಡೂಡದೆಂದು ಜ್ಞಾನಿಯಾನ್ ವಿಧಿಸಿದ್ದ ನಿಷೇಧ ಇಂದು ಅದರ ನಿರರ್ಥಕತೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ.

ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಗಳಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಶಾಸನಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಬಗೆಗೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ನೀಡಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಕೆಲಸ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾದರೂ, ಇತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವನಿಗಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕಷ್ಟಗಳಿಗಿಂತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಾಗಲೀ ರೂಪದಲ್ಲಾಗಲೀ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರಮಾಡಿದಾಗ ಅವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಯೋಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಸಂವಿಧಾನ ಅಥವಾ ಶಾಸನದ ನಿಯಮಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು ಈ ಕಷ್ಟಗಳೇ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಅಂತಹ ಕಷ್ಟಗಳಿದ್ದರೂ, ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುವ ರಹಸ್ಯದ ಅಂಶ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಶಾಸನ ಎರಡೂ ಮೌನವಾಗಿದ್ದಾಗ, ನಾವು ರಹಸ್ಯಭೂಮಿಯನ್ನು ತಲಪುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ತನ್ನ ಮುಂದಿರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನ್ಯಾಯದ ನಿಯಮವನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬ್ಲಾಕ್ ಸ್ಟನ್ನಿನ ಸ್ಫುಟವಾದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅವನೇ “ಕಾನೂನಿನ ಜೀವಂತ ಭವಿಷ್ಯವಾದಿ.” ಈ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭವಿಷ್ಯವಾದಿ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತನಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯ ಒಣ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅವನ ಕೆಲಸವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ, ಅವನು ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾನೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಇಲ್ಲವೇ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ತನ್ನ ಮುಂದಿರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುವುದು ಅವನು ಮೊದಲು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ. ಕಾನೂನಿನ ಶಸಾಗಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವ ಏಕಮಾತ್ರ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು, ಮೇಯ್‌ಲ್ಯಾಂಡನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ “ಕಾನೂನಿನ ಕುಲುಮೆ”ಯಲ್ಲಿರುವ ಏಕಮಾತ್ರ ಸಾಧನಗಳೆಂದರೆ ಕಾನೂನಿನ ಅಂತಿಮ ಮೂಲಗಳಾದ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳ ಬೆನ್ನಿನ ಹಿಂದೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ತರ್ಕಕ್ಕೆ ಆಧಾರ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗಳಾಗಿರುವ

ಮೂಲಭೂತವಾದ ನ್ಯಾಯಸಂಬಂಧವಾದ ಭಾವನೆಗಳಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಹೋದಾಗ ಕಾಣುವುದು ಈ ನ್ಯಾಯಸಂಬಂಧವಾದ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಉಗಮಸ್ಥಾನಗಳಾದ ದಿನನಿತ್ಯದ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಇವೂ ಕೂಡ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಂಟಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿರುವ ನಮ್ಮದೇ ಆದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳು ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಹೇಗೆ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿವೆಯೆಂದರೆ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಶ್ರಮ ಎಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಗಮನ ಬಿಂದುವನ್ನೂ ಅವೇ ನಿರ್ದರಿಸಿವೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ತಪ್ಪದೇ ಇಡಬೇಕಾದ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯೆಂದರೆ ಈ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹೋಲಿಸಿನೋಡುವುದು. ಅವು ಸರಳವಾಗಿದ್ದು ಚರ್ಚಿತವಿಷಯಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರೆ ಇನ್ನಾವುದರ ಅಗತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. “ತೀರ್ಮಾನಿಸಿರುವುದನ್ನು ಅವಿಸರಿಸು” ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಕಾನೂನಿನ ಕಾರ್ಯನಿಯಮವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಅಪವಾದಾಕ್ತ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಬಹುದೆಂಬುದರ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ನಂತರ ನಾನು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದಾಗ ಆ ಮೊಕದ್ದಮೆಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವ ಕೆಲಸ, ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಅದು ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತುಲನೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಯಾವುದೇ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ, ಕೆಲವು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಹರಡಿರುವ ಅನೇಕ ನಮೂನೆಯ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ಬಣ್ಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರಿಚೋಡಿಸಿನೋಡುವುದೇ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಅವರ ಭಾವನೆ. ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಅತಿಸಾಮೀಪ್ಯವಿರುವ ನಮೂನೆಯೇ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕಾದ ನಿಯಮವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವಂತ ಕಾನೂನಿನ ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಕುಚ್ಛುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಾನಿರುವ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನೆನಿಸುವ ಯಾವ ಶ್ರೇಷ್ಠನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನೂ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಸಂಕುಚಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಕರ್ತವ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಅಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸಕ್ತಿಯೆಂಬುದು ಲೇಶ ಮಾತ್ರವೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವನು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ಲಿಖಿತ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ಹೊಂದಿರುತ್ತಿದ್ದನೋ ಅವನೇ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಜ್ಞನಾದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಬಣ್ಣಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲದಿದ್ದಾಗ, ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿದ್ದ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ನೆರವು ನೀಡದಿದ್ದಾಗ, ಖಚಿತವಾದ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನವಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಗಂಭೀರವಾದ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಮುಂದಿರುವ ಕೈಗಾರರಿಗಾಗಿ ಆಗ ಅವನು ಕಾನೂನನ್ನು ರೂಪಿಸಲೇಬೇಕು ಅವರಿಗಾಗಿ ಹಾಗೆ ರೂಪಿಸುವಾಗ, ಅವನು ಇತರರಿಗೂ ಅದನ್ನು

ರೂಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕನ್ನ ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿದೆ—“ಅನೇಕ ಸಲ, ತೀರ್ಪು ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳು ನನ್ನದಾಗಬಹುದು ಇಲ್ಲವೇ ನಿನ್ನದಾಗಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡಿರುವ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳೇ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೊಳಗಾಗಬಹುದು.” ಇಂದಿನ ತೀರ್ಪುನಾಳಿನ ಹಕ್ಕು ಅಥವಾ ಅಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ವಿವೇಚನಾ ಯುತವಾದ ತೀರ್ಪನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, ಪುರಸ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವರ್ದಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಮರ್ಥವಾದ ತೀರ್ಪುಗಳಿಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ಆಯ್ಕೆಯ ಮೂಲತತ್ವಗಳು ಕೆಲವಾದರೂ ಇರಬೇಕು. ಜೀವನದ ಇನ್ನಿತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ, ಮನಸ್ಸಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನಂತಿರುವುದನ್ನೇ ವೃದ್ಧಿಮಾಡುವ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಇದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತೀರ್ಪಿಗೂ ಉತ್ಪಾದಕ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ? ಅದು ತನ್ನ ಪ್ರತೀಕಕ್ಕೇ ಜನ್ಮ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ರೆಡ್‌ಲಿಚ್‌ನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ “ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನವೂ ತನ್ನಂತೆಯೇ ಇರುವ ಅಥವಾ ತನ್ನನ್ನೇ ಹೋಲುವ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಿಗೂ ಪ್ರೇರಣಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ” ತೀರ್ಪನ್ನು ಹೇಳುವವರೆಗೂ ಅದಿನ್ನೂ ಸಮಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ. ಅದರ ರೂಪ ಹಾಗೂ ಒಳತಿದುಳಿ ಅನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಅನೇಕ ಮೂಲತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ರೂಪವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಒಮ್ಮೆ ಘೋಷಿತವಾದ ಮೇಲೆ, ಅದು ಒಂದು ಹೊಸ ಸಂತತಿಗೆ ಆಧಾರಭಾಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಚೈತನ್ಯಯುತವಾದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದಾಚೆಗಿನ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಹೊಸತತ್ವಗಳು ಅಥವಾ ಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ಅದು ಉಗಮಸ್ಥಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಆಧಾರವನ್ನು ಹುಡುಕಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಆಧಾರ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಅದು ನಮ್ಮ ಕಾನೂನಿನ ಜೀವಂತಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. ಒಂದು ತೀರ್ಪಿನಿಂದ ಜನಿಸಿದ ತತ್ವಗಳ ಸಂತಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಪಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವವರೆಗೆ ಬದುಕಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅನುಭವದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ತತ್ವಗಳು ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾರವೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಬಲಿ ಕೊಟ್ಟು ನಿರರ್ಥಕವೆಂದು ಬಿಸಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ವಿಶ್ವಮಾನ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ದೃಢವಾದ ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪೂರ್ವಸ್ಥಾಪಿತ ಸತ್ಯಗಳಿಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಅನುಮಾನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ವಿಧಾನವೇ ಪ್ರಚೋದಕ ಮತ್ತು ಅದು ತನ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದವುಗಳಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮನೋಸ್ಥಿತಿಗೂ ಸೊಗಸಾಗಿ ಹೀಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾನೆ: “ನ್ಯಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ತಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ತಜ್ಞರ ವಿಧಾನ ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೀರ್ಪಿನ ನ್ಯಾಯದ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮ ಸತ್ಯಗಳಾಗಿ ಎಂದೂ ಪರಿಗಣಿಸಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನಿನ ಮಹಾನ್ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ

ಗಳೆನಿಸಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪುನಃಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಯೋಪಯೋಗಿಯಾದ ಆಧಾರಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೊಸ ಮೊಕದ್ದಮೆಯೂ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗ. ಅನ್ವಯಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸಿರುವ ಅಂಗೀಕೃತವಾದ ನಿಯಮ ಅನ್ಯಾಯವೆನಿಸುವ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದಾದರೆ, ಅಂತಹ ನಿಯಮವನ್ನು ಪುನಃಪರಿಶೀಲನೆಗೊಳಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅದನ್ನು ಆ ಕೂಡಲೇ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ, ಸಾಮಾನ್ಯನಿಯಮಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಅಸಾಧ್ಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ನಿಯಮದ ಅನುಸರಣೆ ಅನ್ಯಾಯದಲ್ಲೇ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಅಂತಹ ನಿಯಮವನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಪುನಃಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೊಳಪಡಿಸಬೇಕು. ಮೂಲತತ್ವಗಳಾದರೋ ನಿರಂತರವಾದ ಪುನಃಪರಿಶೀಲನೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಒಂದು ಮೂಲತತ್ವದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಪಡೆದ ನಿಯಮಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಆ ಮೂಲತತ್ವವು, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪುನಃಪರಿಶೀಲನೆಗೊಳ ಪಡಲೇಬೇಕು.

ಪುನಃಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಪುನಃಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು. ತಾನು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಖೀಡನೆಯುಂಟುಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ 'ಅ'ನು ತನ್ನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಶ್ಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ 'ಬ'ನಿಗೆ ನಷ್ಟವುಂಟು ಮಾಡುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬುದು, ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಹವಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ತತ್ವವಾಗಿತ್ತು. ಸೇಡಿನ ಕತ್ತಿವರಸೆ ಇದಕ್ಕೊಂದು ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಧ್ಯತೆಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ಪಡೆಯುವುದು ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿತ್ತೇ ವಿನಾ ಅಪವಾದಕ್ಕಲ್ಲ. ಸರಳವಾದ ಮತ್ತು ಸಮರೂಪವಾದ ಜನಾಂಗವೊಂದರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ ಪಂಗಡಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯ ಸಾಧ್ಯ ತತ್ವವಾಗುವಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ನಿಯಮ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬಹುದಿತ್ತು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿಷ್ಟತೆಗಳು ಬೆಳೆದಂತೆಲ್ಲಾ, ಆ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದವು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿವಾದಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆಲ್ಲಾ, ಹಳೆಯ ನಿಯಮದ ರೀತ್ಯಾ ಅವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ, ಬಂದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಏನೋ ದೋಷವಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಮೂಲನಿಯಮವೇ ಪುನಃಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೊಳಗಾಯಿತು. ಇಂದು ಅನೇಕ ನ್ಯಾಯಧೀಶರುಗಳು, ಯಾವುದು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಯಮವಾಗಿತ್ತೋ ಅದೇ ಇಂದು ಅಪವಾದವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದು ಅಪವಾದವಾಗಿತ್ತೋ ಅದೇ ನಿಯಮವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವಂತಾಗಿದೆ. ಸಕಾರಣವಾದ

ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ನೆಪಗಳಿಲ್ಲದೇ, 'ಅ'ನು ತನ್ನ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೊಸವಿವರಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ, ಹಳೆಯ ವಿವರಗಳೊಡನೆ ಸೇರಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲನೀಡುವ, ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಳಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣ ಇಂದು ಇದೆ. ಈ ಮಾರ್ಪಾಡಿನ ಕೆಲಸ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿದೆ. ಅದು ಅಂಗುಲ ಅಂಗುಲವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಅಳೆಯಲು ದಶಕಗಳೇನು, ಶತಕಗಳೇ ಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಅಳಿದಾಗ, ಅವುಗಳ ಹಿಂದೆ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ಗಲ್ಲಿನ ದೊಡ್ಡಶಾಶ್ವತಿಯ ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಒತ್ತಡವಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆ ಶಕ್ತಿಯು ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಪ್ರಾಯಶಃ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾರೆವು. "ಅದರಿಂದ ಕಂಪನಗೊಳ್ಳದಿರುವ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ; ಪ್ರಶ್ನಿಸಲ್ಪಡದೇ ಇರುವ ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತವಿಲ್ಲ; ವಿಸರ್ಜನೆಯ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕದಿರುವ ಅಂಗೀಕೃತ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿಲ್ಲ." ತನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದೇಹವಾದವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಸುಮಾರು ನಲವತ್ತು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶಕನಾಗಿದ್ದವನೊಬ್ಬನ ಮಾತುಗಳಿವು. ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಅವನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಲು ನಾನು ಆಕರ್ಷಿತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿನೆಯ ಅದು ತದ್ವಿದ್ಯವಾದ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಕೆಯಾಗದಿರುವ ಇಂದಿನ ಯಾವ ನಿಯಮವೂ ಇಲ್ಲ. ತಾನೆಸಗುವ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬನ ಪರಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಇಂದು ಅಪವಾದವಾಗಿದೆ. ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿರಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಔದಾಸೀನ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿರಲಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೋಷದ ಛಾಯೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಇರಲೇಬೇಕು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯೇ ನಿಯಮವಾಗಿತ್ತು. ಇತ್ತೀಚಿನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಈ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಶರಣು ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಪರಸ್ಪರ ವಾಗ್ಧಾನಗಳು ಒಂದು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗೆ ಜನ್ಮಕೊಡುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ನಷ್ಟಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡುವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಜನ್ಮಕೊಡುತ್ತದೆ. ವಾಗ್ಧಾನ ರುಜು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟು ಮೊಹರಾಗಿದ್ದ ಹೊರತು, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಾಗಲೀ, ಪರಿಹಾರವಾಗಲೀ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾಲವೊಂದತ್ತು. ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡುವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಕೊಂಡುನು, ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸಿ ತೀರ್ಪನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ವರ್ಗಾವಣೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಕಾರಣವಿಲ್ಲದೇ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡುವುದು ಅಪರಾಧವೆನ್ನುವ ಕಾಲವೊಂದಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿರುವ ವಾಗ್ಧಾನವೊಂದರ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮೋಸಕ್ಕಾಗಿ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಲು ಕಾರಣವಾಗಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ತಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ, ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿರುವ ವಾಗ್ಧಾನದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ಮೋಸವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು

ಹೊಡೆಸಿಕಾಯಿತು. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಅಥವಾ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಕರ್ತೃದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೇ. ಹಾಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ತಂದವರು ಇಂದಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಅವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಬಹುಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾಣದಿರಬಹುದು. ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೇ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮುಂದುವರಿದಾಗ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಕೇವಲ ಸಾಲದುದನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಹಾಗೂ ಪರಿವರ್ತನಾಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಒಬ್ಬನು ಕಾಣುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಪ್ರತಿ ನಿಯಮಕ್ಕೂ ಅನನ್ಯವೆಂದಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೂ ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ. ಯಾವುದೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಅಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದು ಬದಲಾವಣೆಗೊಳಪಡುತ್ತವೆ. ಅನಂತವಾದ “ಸಂಭವ”ವೊಂದಿದೆ. ನಾವೀಗ ಹೆರಾಕ್ಷೀಟಸ್ಸನೊಡನಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಮಗ್ರಚಿತ್ರ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಅಥವಾ ಸಮಷ್ಟಿಯಾದ ಭಾವನೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆಯೆಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ, ಒಮ್ಮೆ ಅಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದ ಕೆಲವು ರೇಖೆಗಳು ಇಂದು ಗಡುಸಾಗಿವೆಯೆಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಾವಿಂದು ಶಾಸನಭಿಕ್ಷುಗಳಿಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಡಮೆಯೇ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಇಂದಿಗೂ ದಶಕದಿಂದ ದಶಕಕ್ಕೆ ಬದಲಾವಣೆಯಿದೆ. ನೀರ್ಗಲ್ಲಿನ ದೊಡ್ಡ ರಾಶಿ ಇನ್ನೂ ಚಲಿಸುತ್ತಿದೆ.

ನಿರಂತರವಾದ ಈ ಹೊನಲಿನಲ್ಲಿ, ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಿಗೆ ಎದುರಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಎರಡು ರೀತಿಯದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಅವನು ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿರುವ ಮೂಲತತ್ವವಾದ ‘ತೀರ್ಪಿನ ಕಾರಣ’ವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಆ ಮೂಲತತ್ವ ಯಾವ ಮಾರ್ಗ ಅಥವಾ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಚಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ಹಾಗಾದಲ್ಲಿ ಆ ಮೂಲತತ್ವ ಮುದುಡಿಹೋಗದೇ ಜೀವಂತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಮಸ್ಯೆಯ ಎರಡನೆಯ ಶಾಖೆಗಿಂತಲೂ ಮೊದಲನೆಯದನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುವುದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಚ್ಛಾಪಾರ್ವಕವಾಗಿ ವಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ನಾವು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿಲ್ಲದ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ತಮ್ಮ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಡವದಿಲ್ಲ. ತುಂಬಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಯಾಸಕರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಿರುಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಕರಣದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅದಿರುವಂತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದ ಹೊರತು, ಅದರಿಂದ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗದು. ಆದೇನು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ತೀರ್ಮಾನವಾದ ವಿಷಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಆವೃತ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ

ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಿಂದಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಬದಿಗೊತ್ತರಿಸಿತು. ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು, ಟೀಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಮಾತಿರಲಿ, ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು, ಟೀಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳು ಬಹುವಾಗಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿರಬಹುದೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಅದಾದ ಮರುಕ್ಷಣ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ದಾರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಬಹುವತದವರ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಸರ್ವವಿಷಯ ಫೈನಲ್ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಯಾರೂ ಆ ರೀತಿಯದ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರದಿದ್ದರೂ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೆಲವು ಸಲ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನೇ ಸಮೀಪಿಸುವಂತಿದೆ. ಫ಼ೂಂಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಇತರ ಮನುಷ್ಯರ ಮಾತು ಹಾಗಿರಲಿ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳು ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ತಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನಿಡಲೇಬೇಕೆಂಬುದು ಇಂದಿಗೂ ನನಗೊಂದು ದೊಡ್ಡ ರಹಸ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ತೀರ್ಪನ್ನು ನೀಡಿದ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ನಂತರ ಸಾಕಷ್ಟು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ಅದನ್ನು ಪುನರದ್ಯಯನ ಮಾಡಿದಾಗ, ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಬಿರುಕುಗಳು, ಸಂದಿಗ್ಧತೆಗಳು ಹಾಗೂ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿರುವುದನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾದ ನಂತರದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಅನುಭವ ನನಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿದೆ. ತಾನು ತಪ್ಪೇ ಮಾಡದವನೆಂಬುದು ಮಿದ್ಯವೆಂದು ಮನಗಂಡಾಗ, ಅದು ಸುಲಭವಾದ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ, ಇತರರು ತಪ್ಪೇಮಾಡದವರೆಂಬುದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಆ ರೀತಿ ಬೆಲೆ ಚೇಟಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಕ್ಷೂದ್ರಾಕ್ಷಿಯಿಂದಲೇ ಮಾನ್ಯಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆಕಸ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಅನಗತ್ಯವಾದುದನ್ನು, ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವುದ ರಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾದ ದೃಢ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕಾನೂನಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ತಿಳಿದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಸಾಧಿತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ನಾವು ಭಾವಿಸೋಣ. ಅದಿರುವಂತೆಯೇ ಪೂರ್ವನಿರರ್ಶನವನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆಂದು ಭಾವಿಸೋಣ. ಅದರೊಳಗಡಗಿರುವ ತಕ್ಷಣವನ್ನು ಚಾತುರ್ಯದಿಂದ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ನಿಖರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆಂದೂ ಭಾವಿಸೋಣ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅರ್ಧ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ನಾವಿನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಗಡಿಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವ, ಕವಲೊಡೆಯುವ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ, ಚಾಲಕಶಕ್ತಿಯು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿದೆ.

ಒಂದು ತಕ್ಷಣ ಚಾಲಕಶಕ್ತಿಯು ತಾರ್ಕಿಕ ಮುನ್ನಡೆಯ ರೇಖೆಯ ಮೇಲೆ ಚಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದನ್ನು ನಾನು ಸಾಮ್ಯನಿಯಮ ಅಥವಾ ತಾತ್ವಿಕ ವಿಧಾನವೆಂದು

ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ರೇಖೆಯ ಮೇಲೆ ಚಲಿಸಿದಾಗ, ಇದನ್ನು ನಾನು ವಿಕಸನ ವಿಧಾನವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಜನಾಂಗದ ಪದ್ಧತಿಗಳ ರೇಖೆಯಮೇಲೆ ಚಲಿಸಿದಾಗ, ಇದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪ್ರದಾಯ ವಿಧಾನವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ನ್ಯಾಯ, ನೀತಿ, ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಚರಣೆಯ ರೇಖೆಯ ಮೇಲೆ ಚಲಿಸಿದಾಗ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಧಾನವೆಂದು ಇದನ್ನು ನಾನು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ದಾರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ಆಯ್ಕೆಯ ಮೂಲತತ್ತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸಾವ್ಯನಿಯವು ಅಥವಾ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹಾಕುವಾಗ ಅದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದಾಗಿ ನಾನು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಹಾಗಲ್ಲದೆ, ಅದು ಅನೇಕ ಸಲ ಇನ್ನಿತರವುಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿರುವ ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಪೂರ್ವಭಾವನೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ವಿವರಗಳ ರಾಶಿಯೇ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದ್ದಾಗ, ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ತೀರ್ಪುಗಳ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ಸಮನ್ವಯಿಸುವ ಮೂಲತತ್ತ್ವವು ತನ್ನ ಸಂಘಟಿಸುವ ಹಾಗೂ ಸಮನ್ವಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಹೊಸ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಿಗೆ ಹರಿದು ವಿಸ್ತರಿಸಲ್ಪಡುವ ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಮತ್ತು ತಾರ್ಕಿಕವಾದ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಅಗ್ರಾಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಅದು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಅಥವಾ ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವ ಒಂದು ಉತ್ತಮಹಕ್ಕನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಪಥತಪ್ಪಿರುವ ಶಕ್ತಿಗಳು ಅದರ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೀರುವಂತೆ ಕಾಣಬಹುದು. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ, ಅದು ಸಂಭಾವ್ಯ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಹಕ್ಕು ಪತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಸುಳ್ಳುಹಕ್ಕುದಾರನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕೂ ಸೊಸಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲನಿಯಮ ಅಥವಾ ತಾರ್ಕಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳು ಕೆಲವು ಸಲ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಅಂತಹ ಒಂದು ನಂಬಿಕೆಗೆ ತಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ಲೈವ್ ವಿ ಲೀಥಮ್ ಮೊಕದ್ದಮೆ (೧೯೬೧, ಎ.ಸಿ. ೪೯೫, ೫೦೬)ಯಲ್ಲಿ ಲಾರ್ಡ್ ಹ್ಯಾಲ್ಬರಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರು— “ತಾನೇನನ್ನು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಆ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವಂತೆ ಕಾಣುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಮೇಯಕ್ಕಾಗಲೀ ಅದನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ ನಾವು ಉದಾಹರಿಸಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾನೂನು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಒಂದು ತಾರ್ಕಿಕ ನಿಯಮ ಸಂಗ್ರಹವೆಂದು ಈ ರೀತಿಯಾದ ವಾದ ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಕೀಲನೂ

ಸದಾಕಾಲವೂ ಕಾನೂನು ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕು.”²⁶ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸತ್ಯವೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವು ಸತ್ಯವನ್ನು ಬಹುದೂರದವರೆಗೆ ಒತ್ತಿಬಿಡಬಹುದು. ತಾನು ಅತಿ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲದಿದ್ದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ, ತಾರ್ಕಿಕ ಸಾಮಂಜಸ್ಯ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರದು. “ಕಾನೂನಿನ ಬೇವನ ತರ್ಕವೆಂದೂ ಆಗಿಲ್ಲ; ಅದು ಅನುಭವವೇ ಆಗಿದೆ”²⁷ ಎಂದು ಹೋಮ್ಸ್‌ನು ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಈಗ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅನುಭವ ಮೌನವಾಗಿರುವಾಗ, ತರ್ಕವನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸತಕ್ಕರೆಂದು ಹೋಮ್ಸ್‌ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯದ ಪರಿಗಣನೆಯಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ನಾನು ನ್ಯಾಯರಚನೆಯ ಸಮರೂಪತೆಯನ್ನು, ಅಸಮಂಜಸವಾದ, ಸಂಬಂಧವಾದ ಮತ್ತು ಕೃತಕ ವಿನಾಯಿತಿಗಳಿಂದ ಕೆಡಿಸಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಕಾರಣ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಆಧಾರಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿರಲೇ ಬೇಕಿರುವಂತೆ, ನಾನು ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕು. ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕಕ್ಷಿಗಾರರುಗಳ ಒಂದು ತಂಡದ ನಡುವೆ ಒಂದು ವಿಧವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ, ಅದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕಕ್ಷಿಗಾರರ ಇನ್ನೊಂದು ತಂಡದ ನಡುವೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸುವುದು ಖಂಡಿತ ಸಲ್ಲದು. ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ಒಂದು ಗುಂಪು ಒಂದೇ ಅಂಶವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಪಕ್ಷಕಾರರು ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ತೀರ್ಮಾನ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪರ್ಯಾಯ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ವಿರುದ್ಧವಾದ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸುವುದು ತೀವ್ರತರ ಅನ್ಯಾಯವೆಸಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಪ್ರತಿವಾದಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಮೊಕದ್ದಮೆ ನನಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದ್ದಾಗ, ನಾನು ಇಂದು ವಾದಿಯಾಗಿರುವ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ತೀರ್ಮಾನ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಭಿನ್ನವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾದಾಗ ನನ್ನೆದುರುಲ್ಲಿ ತೀವ್ರತರ ಅಸಮಾಧಾನದ ಹಾಗೂ ನನಗೇನೋ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವ ಭಾವನೆಗಳು ಏಳುತ್ತವೆ. ಅದು ನನ್ನ ಹಕ್ಕುಗಳ ವಾಸ್ತವಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.”²⁸ ಎರಡು ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಒಂದೇ ರೀತಿಯದಾಗಿದ್ದಾಗ ಈ ಭಾವನೆಯ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನ್ಯಾಯವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಕ್ಷಿಗಾರರುಗಳಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಹುಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ, ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅಪಹಾದವಾಗದೇ,

26. ರೋಸೆನ್‌ಬರ್ಕ್ ವಿ. ಬುಷ್‌ಲ್ 1918, 1.K.B., 210, 213 - “ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಅಥವಾ ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಏತಂದೆಂಬುದು ನನಗೇ ವಿಚಿತ್ರವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಕಾನೂನಂತೂ ಒಂದು ವಿಜ್ಞಾನವಲ್ಲ” ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಬೇಲ್‌ಹಾಪ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

27. “ದಿ ಕಾಮನ್ ಲಾ” ಪುಟ ೧.

28. ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಜಿ.ಮಿಲ್ಲರ್ “ದಿ ಡೇಟಿ ಆಫ್ ಜ್ಯೂರಿಸ್‌ಪ್ರೂಡೆನ್ಸ್” ಪುಟ ೧೩೫; ಹೋಲಿಸಿ, ಗೇ- “ನೇಚರ್ ಎಂಡ್ ಸೋರ್ಸ್ ಆಫ್ ಲಾ” ಪ್ರಕರಣ ೪೨೦; ಸಾಮಂಡ್, - “ಜ್ಯೂರಿಸ್ ಪ್ರೂಡೆನ್ಸ್” ಪುಟ ೧೨೦.

ನಿಯಮವಾಗಬೇಕು. ಅಂತ್ಯಸ್ಥಿನಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ, ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವ ಭಾವನೆ, ತಾರ್ಕಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನು ಪ್ರಸ್ತುತಿಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿದೆ.²⁹ ವಸ್ತು ಹಾಗೂ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಸಮರೂಪತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಾಜೂಕು ಇರಬೇಕೆಂಬ ಬೌದ್ಧಿಕ ಭಾವೋದ್ರೇಕದಿಂದ ಈ ಭಾವನೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಪುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆಯೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.³⁰ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳ ಪಂಗಡವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವೃತ್ತಿ ನಿರತ ತಜ್ಞರ ಮೇಲೆ ಈ ಧ್ಯೇಯ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಆಕರ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರದೇ ಇರದು. ಆಂಗ್ಲ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳು, ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಕಕ್ಷಿಗಾರರುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರೋಮಿನ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳಿಗೆ ಈ ಧ್ಯೇಯ ತುಂಬಾ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು. ಮಿಲ್ಲರ್ ತನ್ನ 'ಡೇಟಿ ಆಫ್ ಜ್ಯೂರಿಸ್ ಪ್ರಾಡೆನ್ಸ್'³¹ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ - "ಕಕ್ಷಿಗಾರನು ಒಂದು 'ಸುಂದರವಾದ' ಮೊಕ್ಕದ್ದವೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನೇ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ! ತಾನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಷರತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಅದು ಹೇಗೋ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ." ಅದೂ ಸಹ ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಜವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ಕಾನೂನಿನ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೆಳೆದಂತೆಲ್ಲಾ ಕಕ್ಷಿಗಾರಗಳ ವಿವಾದಗಳ ಹೊಲಸಿನ ಸಾಮಗ್ರಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವವಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಸತ್ಯಗಳು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ರೂಪಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಆಕಸ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದವುಗಳ ಅಗತ್ಯ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರವಾದುದಕ್ಕೆ ಜನ್ಮ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವಿಧಾನದಿಂದ ಕಾನೂನಿಗೆ ಆಕಾರ ನೀಡುವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ, ವಸ್ತು ಹಾಗೂ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಸಮರೂಪತೆಗಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಬೌದ್ಧಿಕ ಹುಬ್ಬಲಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿ ನೀಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾದ್ದನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆಳವಾಗಿ ಹುಡುಗಿರುವ ಮತ್ತು ಪ್ರಬಲವಾದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಕಾನೂನನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಕೆಲಸದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪ್ರಾಯಶಃ ತಜ್ಞರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರ ತೀರ್ಪು, ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳ ಗುಂಪಿನ ತೀರ್ಪು ಉಳಿದವರಿಗೂ ಹರಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಬೆರಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆಕಸ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷಪಾತವನ್ನು ಮರ್ಪಿಸಿ, ಕಾನೂನಿನ ಭಾವನೆಯ ತಿರುಳಾದ ಶ್ರಾಂತ ಹಾಗೂ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದ ಏಕರೂಪತೆ

29. ಹೋಲಿಸಿ: ಜೀನಿ 'ಮೆಥೋಡ್ ದು ಇಂಟರ್‌ಪ್ರಿಟೇಷನ್ ಎಚ್ ಸೋರ್ಸ್ ಇನ್ ದ್ರೋಯಿಟ್ ಪ್ರೆವ್ ಪಾಸಿಟಿವ್' ಸಂಪುಟ ೨, ಪುಟ ೧೧೯.

30. ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಜಿ.ಮಿಲ್ಲರ್-ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪುಟ ೨೮೧; ಬ್ರೈಸ್-ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಇನ್ ಹಿಸ್ಟರಿ ಎಂಡ್ ಜ್ಯೂರಿಸ್ ಪ್ರಾಡೆನ್ಸ್ ಸಂಪುಟ ೨, ಪುಟ ೬೨೯.

31. ಪುಟ ೧.

ಮಾನವ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಮಿಕ್ಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ತಾತ್ವಿಕ ವಿಧಾನವೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಜ್ಞಾನ ಸಾಧನವಾಗಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಒಂದು ಅಸಹ್ಯವಾದ ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿಂದೆಯೆಂದು ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮವಾದುದರ ಅಭಾವವಿರುವಾಗ, ತಾತ್ವಿಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದರೆ, ತಲನಾತ್ಮಕ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ವಿಧಾನಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೂಲಭೂತವಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಪಾತ್ರಹಿಂಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು, ಈ ಭಾಗದ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮುನ್ನ, ಸ್ಥೂಲವಾದ ಕಡಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಚಿತ್ರಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯಿರುವಂತೆ, ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿಖರವಾಗಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಲೆಯ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಕಸಿಸುವ ಉಪಕರಣಗಳ ಉಪಯೋಗದ ಚಾತುರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹುಪಾಲನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಮಿಕ್ಕವುಗಳನ್ನು ಕಲಾವಿದನ ಭಾವನೆಗೇ ಬಿಡಬೇಕು. ಪ್ರಸ್ತುತ ನಾನು ಇರುವ ಅನೇಕ ಜ್ಞಾನಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ವಿಕ ವಿಧಾನ ಒಂದೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಪಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದರ ಆಯ್ಕೆಯ ಬಗೆಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ನಂತರ ಆಗಲಿ. ಅಂತಹ ತುಂಬಾ ನಮ್ರವಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅದರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ನಾನು ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ಶ್ರಮಮೆಸೆಸಿರುವೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಯೇಲ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕಾನೂನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸವಾಲು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗಿಟ್ಟು ಮತ್ತು ಅದರ ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ಬಳಕೆಗೆ ಸಂಕೋಷತಮವಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದಾಗ ಈ ವಿಧಾನದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಮನ್ನಣೆ ಇದೇ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ವೆಸ್ಲಿ ನ್ಯೂ ಕೋರಿಬ್ ಹೋಫ್ಲೆಡರ್ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವುದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. “ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಯ ತರ್ಕಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿತವಾಗುವ ಮೂಲಭೂತ ಭಾವನೆಗಳು” ಎಂಬ ಅವರ ಗ್ರಂಥ, ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಭಾವನೆಗಳ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ತಾತ್ವಿಕ ತೊಡಕುಗಳು, ತಾತ್ವಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಸಾಮಂಜಸ್ಯದಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ವಾದವೇ ಆಗಿದೆ. “ವಿಶ್ಲೇಷಣೀಯ ವಸ್ತು ಎಷ್ಟೇ ಅತ್ಯಂತವಾದ ಸಾಧನವಾಗಿದ್ದರೂ, ವಕೀಲನಿಗೆ ಅದೊಂದು ಸರ್ವ-ಸಮರ್ಪಕ ವಸ್ತುವೆಂದಿಗೂ ಆಗಲಾರದೆಂಬುದನ್ನು ಅವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇನ್ನಾರೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.”³² “ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಕೆಲಸ ನ್ಯಾಯತತ್ವದ ವಿವಿಧ ಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಶಾಖೆಗಳ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೇ ಕಾನೂನಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ‘ಅವರು’ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ

32. “ಹೋಫ್ಲೆಡರ್ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಮುನ್ನುಡಿ”. - ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಕುಕ್

ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು.”³³ ಇನ್ನಿತರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಲು ನಾವು ನಿಶ್ಚಯಿಸಬಹುದಾದರೂ, ತರ್ಕ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅವು ಸೂಚಿಸುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೋಗದೇ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದಿರುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಅನೇಕ.

ನೀತಿಬೋಧೆಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಆದರ್ಶವಾದ, ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಸುಲಭತರವೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ರುಜುವಾತಾಗಬಹುದು. ಒಂದು ವಿಧಾನ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾಗ, ಯಾವ ಮಾರ್ಗದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಆ ವಿಧಾನ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುತ್ತೆಂಬುದರ ಬಗೆಗೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಂಟಾಗಬಹುದು. ಕಾನೂನಿನ ಭಾವನೆಗಳು ತಾರ್ಕಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಹೊಂದುವುದರ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಕಾನೂನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಆಕಸ್ಮಿಕ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ‘ಅ’ನು ‘ಬ’ನಿಗೆ ಒಂದು ಚರಸ್ವತ್ತನ್ನು ಮಾರಲು ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆ. ‘ಬ’ನಿಗೆ ಹಕ್ಕು ರವಾನೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಚರಸ್ವತ್ತು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಮಾರಾಟದ ಬೆಲೆಗಾಗಿ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಿರುವ ಮಾರುವವನ ಮೇಲೆ ನಷ್ಟದ ಹೊರೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ.³⁴ ‘ಅ’ನು ಒಂದು ಮನೆ ಮತ್ತು ಪಾಲನ್ನು ಮಾರಲು ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆ. ಹಕ್ಕು ರವಾನೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ಮನೆಯು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮನ್ಯಾಯದ ರೀತ್ಯಾ ಮಾರಾಟಗಾರನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಚರಣೆಗಾಗಿ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡುತ್ತಾನೆ. ನಷ್ಟದ ಹೊರೆ ಕೊಳ್ಳುವವನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ.³⁵ ಈ ತೀರ್ಪಿನ ಹಿಂದಿನ ವಿವೇಕವು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಪ್ರಾಯಶಃ ಅದೇ ಪ್ರಕೃತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.³⁶ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯದ ಭಿನ್ನವಾದ ಪರಿಗಣನೆಗಳು ಭಿನ್ನವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವು ಒಂದು ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅದರ ತಾರ್ಕಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳತ್ತ ಒಯ್ಯಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿವೆ, ಅಥವಾ ತಾರ್ಕಿಕವೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಪರಿಣಾಮವಾಗಬಹುದು. ಯಾವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಡಬೇಕೋ, ಅದು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ಧರ್ಮನ್ಯಾಯವು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಸ್ಪತ್ತಿನ ಮಾರಾಟದ ಅನೇಕ ಒಪ್ಪಂದಗಳಂತಿರದ, ಭೂಮಿಯ ಮಾರಾಟದ ಒಪ್ಪಂದಗಳು ಧರ್ಮನ್ಯಾಯದ ಅಧಿಕಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗಿವೆ. ಧರ್ಮನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳುವವನು ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಒಡೆಯನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಹಾಗೂ

33. ಪ್ರೊ. ಕುಕರವರ ಮುನ್ನುಡಿ

34. ಹಿಗ್ಗನ್ ವಿ ಮುರ್ರೆ 22 ಎನ್.ವೈ. 2112, 2113; ವಿ.ಲ್.ಸ್ಟ್ ‘ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಕುರಿತು’. ಪ್ರಕರಣ ೯೬೨. ಎನ್.ವೈ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಸ್ತಿ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕರಣ ೧೦೩೦.

35. ಪೇಯ್ಲೆ ವಿ ಮೆಲ್ಲರ್ ೬ ಮೆ. ೩೪೯, ೩೫೨; ಸಿಮ್ಸ್ ವಿ ಅಂಡರ್ಹಿಲ್ ೧೦೨ ಎನ್.ವೈ. ೧೬೮ ವಿ.ಲ್.ಸ್ಟ್-೯೩೧

36. ೨. ದಿಲ್‌ಸ್ಟ್ - ‘ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಕುರಿತು’. ಪ್ರಕರಣ ೯೪೦

ಹೊರಗೆಳು ಅವನದೇ ಆಗಬೇಕು. ವ್ಯಾಜ್ಯಯೋಗ್ಯವಾದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ವರ್ಗಪಡೆದವರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಅರ್ಥದ ಇನ್ನೊಂದು ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿನ ಫರ್ಷಣೆಯಿರುವುದನ್ನು ನೀವು ಕಾಣುತ್ತೀರಿ. ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ವರ್ಗಪಡೆದವನು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದ ಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಕೆಲವರು ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.³⁷ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅವನ ಹಕ್ಕು ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಧರ್ಮನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವಾಗಿರುತ್ತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.³⁸ ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಮೂಲಭೂತ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ಅನುಮಾನಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವಿಧಾನವು ಫ್ರಾನ್ಸಾದ ಮೂಲವಸ್ತುವೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ನ್ಯಾಸ್ ಒಪ್ಪಿದಾಗಳು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇದೇ ಸಾದೃಶ್ಯದ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಪ್ರಯಾಸಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ತರ್ಕದ ನಿರ್ದೇಶಕ ಶಕ್ತಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಏಕೈಕವಾದ ಹಾಗೂ ಅಡಚಣೆಗಳಿಲ್ಲದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ತತ್ವ ಅಥವಾ ಒಂದು ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನ, ಅದರ ತಾರ್ಕಿಕ ಪರಿಮಿತಿಗೆ ನೂಕಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಕಡೆಗೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ ತರ್ಕವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಇನ್ನೊಂದು ತತ್ವ ಅಥವಾ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನ ಸಮಾನವಾದ ನಿಖರತೆಯಿಂದ ಬೇರೊಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಕಡೆಗೆ ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ಈ ಫರ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ, ನಾವು ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳ ನಡುವೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಂತೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಶಕ್ತಿಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವ ಅಥವಾ ಈ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಗಳ ನಡುವೂ ಮಧ್ಯಮ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಮೂರನೆಯ ಮಾರ್ಗವೊಂದನ್ನು ಪ್ರಾಯಶಃ ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಫರ್ಷಣೆಗೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಾದ ರಿಗ್ ವಿ. ಪಾವರ್, ೧೧೫ ಎಸ್.ವೈ. ೫೦೬ನ್ನು ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಉಯಿಲನ್ನು ಬರೆದವನನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ, ಉಯಿಲಿನ ಫಲಾನುಭವಿಯು ಆ ಉಯಿಲಿನ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮನ್ಯಾಯದ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ಆಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರದ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾದ ತತ್ವಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳೆಲ್ಲೊಂದು ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಪಡೆದು, ಇನ್ನೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನೂ ಸೋಲಿಸಿತು. ಕಾನೂನಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಉಯಿಲು ಬರೆದವನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉಯಿಲಿನ ನಿರ್ಬಂಧಕ ಶಕ್ತಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಮೂಲತತ್ವವಾಗಿತ್ತು. ಆ ತತ್ವವು ಅದರ ತಾರ್ಕಿಕ ಪರಿಮಿತಿಗೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಾಗ, ಕೊಲೆಗಾರನ

37. ಕೆಕ್, ೨೯ ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ಲಾ ರಿವ್ಯೂ ೮೧೬, ೮೫೬.

38. ವಿಲ್ಸನ್, ೩೦ ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ಲಾ ರಿವ್ಯೂ ೯೭; ೩೧ ಇಬಿಡೆ. ೮೨೨

ಹಕ್ಕನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ವಿಧಿಸುವ ನೋವುಗಳು ಹಾಗೂ ದಂಡಗಳಿಗೆ ಪೌರನ್ಯಾಲಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಸೇರಿಸಾರದೆಂಬ ತತ್ವವಿತ್ತು. ಆ ತತ್ವವನ್ನು ಅದರ ತಾರ್ಕಿಕ ಪರಿಮಿತಿಗೆ ತಳ್ಳಿದಾಗ ಪುನಃ ಕೊಲೆಗಾರನ ಹಕ್ಕನ್ನೇ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಇದ್ದಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮಾನ್ಯತೆಯ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಮಾನ್ಯವಾದ ನ್ಯಾಯದ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಬಂಧಿತವಾಗಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ತತ್ವವಿತ್ತು. ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನೇ ಆಗಲಿ ತನ್ನ ಧರ್ಮನ್ಯಾಯರಹಿತವಾದ ನಡವಳಿಕೆಯಿಂದ ಲಾಭವನ್ನು ಮತ್ತು ತನ್ನದೇ ಆದ ಅಪರಾಧದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯತೊಡಗಿದೆಯೆಂದೇ ಆ ತತ್ವ ಈ ತತ್ವದ ತರ್ಕವು ಮಿಕ್ಕವುಗಳ ತರ್ಕಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲುಗೈ ಪಡೆದಿತ್ತು. ನಾನು ಅದರ ತರ್ಕ ಮೇಲುಗೈ ಪಡೆದಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ತರ್ಕ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದರ ನಡುವಣ ಆಯ್ಕೆ ಏಕೆ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಆಯಿತೆಂಬುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದ ಸಂಗತಿ. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಕಾರಣ ಅಸ್ವಪ್ನವಾಗಿಲ್ಲ. ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಆ ಒಂದು ನ್ಯಾಯದಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಿತೆಂಬ ದೃಢನಂಬಿಕೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾಯಿತು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಮುಚ್ಚಲಾಯಿತು. ಸಾದೃಶ್ಯಗಳು, ಪೂವನಿದರ್ಶನಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಹಿಂದಣ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆದೃಶ್ಯಗಳಾಗಿ ಸೇರಿಸು ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೆಗಳೆಂಬಂತೆ ಒಂದೆಡೆಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಬೃಹತ್ತರ ಹಾಗೂ ಆಳವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲು ಯಾವ ತತ್ವವು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ, ಅದು ತನ್ನ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಯಾವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸೂತ್ರದ ಮೂಲಕ ನ್ಯಾಯವು ಲಭ್ಯವಾಯಿತೆನ್ನುವುದರ ಬಗೆಗೆ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ಕಾಳಜಿ ಇಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದ ಹಕ್ಕೇನೋ ಬದಲಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಅದು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ನ್ಯಾಸಕೋಳಪಟ್ಟಿದೆ³⁹ಯೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸಾಮಂಜಸ್ಯವು ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ತರ್ಕವು ತನಗೆ ಸ್ಲಬೇಕಾದ ಶ್ಲಾಘನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಧರ್ಮನ್ಯಾಯದ ಅಂತಃಸಾಕ್ಷಿಯು ಯಾವ ಸೂತ್ರದ ಸಾಧನದಿಂದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೋ ಅದೇ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ನ್ಯಾಸವೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.⁴⁰ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾದ ಹಕ್ಕುಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಫಲಾನುಭವದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂತಃಸಾಕ್ಷಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ನಡವಳಿಕೆಗೆ ತನ್ನ ಅಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಧರ್ಮನ್ಯಾಯವು ಅವನನ್ನು ಧರ್ಮದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ.⁴¹ ಸರಿಯಾದದ್ದು

39. ಎಫ್‌ಸಸ್ ವಿ. ವೆಸ್ಟ್‌ಹಾಚ್ ೧೪೮. ಎನ್.ವೈ. ೧೪೯, ೧೫೪; ಏಮ್ಸ್-ಲೆಕ್ಟರ್ ಆನ್ ಲೀಗಲ್ ಹಿಫ್ ಪುಟಗಳು ೩೧೩, ೩೧೪.

40. ಬಿಯಾಟ್ಲಿ ವಿ ಗುಗ್ಗನ್‌ಹೀಮ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೋರೆಶನ್ ಕು. ೨೨೫, ಎನ್.ವೈ. ೩೮೦, ೩೮೬.

41. ಬಿಯಾಟ್ಲಿ ವಿ ಗುಗ್ಗನ್‌ಹೀಮ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೋರೆಶನ್ ಕು. ಮೇಲೆ ನಿರೂಪಿತ ಏಮ್ಸ್ ಮೇಲೆ ನಿರೂಪಿತ.

ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಯುತವಾದದ್ದೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು ಫಲಿತಾಂಶವು ತತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮರೂಪತೆಯೊಡನೆ ಸರಿಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಕೇವಲ ಪರಿಹಾರಕ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ ಈ ಸೂತ್ರಗಳು. ನನ್ನ ಈಗಿನ ಆತಂಕವೆಂದರೆ ಪರಿಹಾರಕ ಸಾಧನವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರೇರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯಸ್ಥವಾಗಿರುವ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ತನ್ನ ಅಪೂರ್ಣದಿಂದ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದರಿಂದ ಉಪಕೃತವಾಗುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯು, ಸ್ವಾಮ್ಯದ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಿಕೆಯಿಂದ ಉಪಕೃತವಾಗುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿದಾದ್ದರಿಂದ ಕೊಲೆಗಾರನು ಯಾವ ಮರಣಶಾಸನದ ಮೂಲಕ ಪಡೆದ ಸ್ವತ್ತಿಗಾಗಿ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನೋ, ಆ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಅವನು ಕಳೆದುಕೊಂಡನು. ಪ್ರಾಯಶಃ ನನ್ನ ನಿದರ್ಶನ ನನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಕಥೆಗಿಂತಲೂ ಮುಂದೆ ತಂದಿದೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ನೆಲೆಯನ್ನು ತಲಪುವವರೂ ನಾವು ನಮ್ಮ ತರ್ಕದೊಡನೆ, ನಮ್ಮ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೊಡನೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳೊಡನೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಥಮತಃ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ನಮಗೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ. ಅವು ಒಂದೇ ಪಥದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಅವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಆಯ್ಕೆಯೊಂದನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಇತಿಹಾಸ ಅಥವಾ ರೂಢಿ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಉಪಯುಕ್ತ ಅಥವಾ ನಿರ್ಬಂಧಪಡಿಸುವ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಭಾವನೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಯಶಃ ಕೆಲವು ಸಲ ನಮ್ಮ ಕಾನೂನಿನ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಚೈತನ್ಯದ ಅರಿ ಒಳಗಿರುವ ಕುತೂಹಲಿಯಾದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ನೆರವಿಗೆ ಬರಲೇಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ನ್ಯಾಯದಿಂದ ತತ್ಪೂರ್ವಕ ಮತ್ತು ತತ್ಪೂರ್ವದಿಂದ ನ್ಯಾಯದ, ತಾಳೆನೋಡುವ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಸಂತತವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸುಲಭ. ಗಣನೀಯವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ನ್ಯಾಯನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವ ನಿಯಮವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಕ್ಷುದ್ರವಾದ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವ ದುರುದ್ದೇಶವೂ ಇಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಂದ ದೂರ ಸರಿದಿರುವ ವನಃಕುಚ್ಚವರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಯೇ ನಾವು ಇದನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆ ರೀತಿಯ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವಾಗ ತಮ್ಮ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ತರ್ಕದೊಡನೆ ಸರಿದೂಗಿಸಲು ಕೆಲವು ಕಾಲ ತೊಂದರೆ ಪಟ್ಟವು. ಈ ಎರಡು ರೀತಿಗಳು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಹಿತಕರವಾದ ಭಾವನೆ ಇಂದಿಗೂ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೇ ಹೊರಗೆಡವಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಮೊಕದ್ದಮೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂತು: "ಒಂದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಫಲಿತಾಂಶದ ಸಾಧನೆಗೆ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಿಂತಲೂ, ನ್ಯಾಯದ ನಿಯಮಗಳ

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮದೂಪತೆ ಮತ್ತು ತರ್ಕದ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವುದು ಅಸ್ಥಿರವಾದ ಮತ್ತು ಮಸಕಾದ ವಿಭಜನಾಬೇಜಿಗಳಿರುವ ವರ್ಗೀಕರಣದಿಂದ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ನ್ಯಾಯದ ಭಾವನೆಯೇ ನಿಯಮದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಿದೆಯೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ. ತನಗೆ ತಾನೇ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಭಾವನೆಯನ್ನು, ಪೂರ್ವನಿರರ್ಥನಕ್ಷುಗುಣವಾದ ನಡವಳಿಕೆಯೆಂಬ ಪ್ರಾಮಾಂಡಲದಿಂದ ಸುತ್ತವರಿಯಲು ನಾವು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ನ್ಯಾಯಧೀಶರು ಸಂಘಟಿಸುವ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ವಿಶೇಷ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅಧೀನ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ವಾಗ್ದಾನಗಳ ನಡುವಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ವಾಗ್ದಾನಗಳು ಮತ್ತು ನಿಬಂಧನೆಗಳ ನಡುವಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಂಡರು. ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಆಯುಧವನ್ನೊದಗಿಸುವ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಆಯುಧವನ್ನು ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಅದರ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ನ್ಯಾಯದ ಶಸ್ತ್ರಾಧಾರದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಆಯುಧವನ್ನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡರು. ಒಂದು ತರ್ಕ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದರ ನಡುವಣ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಮರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯವು ತರ್ಕದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಭಾವನೆಯು ವಿವೇಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯುಂಟುಮಾಡಿದವು. ತನ್ನ ಸದರಿ ಬಂದಾಗ ವಿವೇಚನೆಯ ಭಾವನೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯುಂಟು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಂದತೆಯಿಂದ ವಿಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿತು. ಅದನ್ನು ವಿಧಾನ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸುಬದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯದೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ, ಅದು ಅನ್ಯಥಾ ಮಿತಿ ಮೀರಿ ಹೋಗದಂತೆ ತಡೆಟ್ಟಿತು.⁴³ ನಮಗಿಂತಲೂ ಭಿನ್ನವಾದ ನ್ಯಾಯತತ್ವದ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸುವ ಐರೋಪ್ಯನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಬೋಧನೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವ ಏನನ್ನೂ, ಅನೇಕ ಜ್ಞಾನಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವ ತರ್ಕ ಅಥವಾ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಾನದ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ನ್ಯಾಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಗುರವಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿರುವ ಕೆತಿಕೊಂದರ ವಿರುದ್ಧ ಅವು ಯುದ್ಧಮಾಡಿವೆ. ಅದೇ ಪಾಠ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ನಮಗೆ ನೆನಪುಪಡಿಸುತ್ತೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಲಿಖಿತ ಕಾನೂನಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಅನುಮಾನದ ವಿಧಾನದಿಂದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಹೊಂದುವ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗದ ಕೆಡಕುಗಳು ಮತ್ತು ಅಪಾಯಗಳಿಂದ, ಅನುಗಮನದ ವಿಧಾನದಿಂದ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿರುವ ನಮ್ಮ ಮೊಕದ್ದಮೆ-ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನಾವು ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.⁴⁴ ಆದಾಗ್ಯೂ, ಬೇರೆ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳುವ ಐರೋಪ್ಯ

42. ಜೇಜು ಮತ್ತು ಯಂಗ್ ಇನ್‌ಕಾರ್ನೇಷನ್ ವಿ. ಕೆಟ್ ೨೩೦ಎನ್.ವೈ.೨೩೯.

43. ಹೋಲಿಸಿ, ಹೇಯ್ಸ್ ವಿ ಎನ್.ವೈ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಆರ್.ಆರ್.ಕೆ. (೨೩ ಎನ್.ವೈ.೨೨೯, ೨೩೫)

44. Michoud Quoted by ಜೇನಿ. ಸಂಪುಟ ೧, ಪುಟ ೪೦ ಪ್ರಕರಣ ೧೯.

ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ನ್ಯಾಯದ ಮೂಲತತ್ವಗಳಿಂದ, ಅವೆಲ್ಲವುಗಳ ಫಲವಂತವಾಗಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ತತ್ವ ಅಥವಾ ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಗುರಿಗಳನ್ನು ಅತ್ಯುಚ್ಚ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇವೆಯೋ, ಆಗಲೇ ತರ್ಕ ಅಥವಾ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ದುರುಪಯೋಗವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗಡೀಪಾರು ಮಾಡುವುದೆಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. “ತರ್ಕಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ತಾರ್ಕಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ವಾಸ್ತವಿಕ ನ್ಯಾಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಗಡೀಪಾರು ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಖಂಡಿತ ಉದ್ಭವಿಸದು” ಎಂದು ಫ್ರಾಂಕಾಯ್ ಜೀನಿ⁴⁵ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಅನುಮಾನಿಸುವಾಗ, ಕೆಲವುಸಲ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಹ ಕಠಿಣವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. “ತಮ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಹಾಗೂ ಶುಭ್ರಾಂಗ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿರುವ ಮಾದರಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಸ್ಥಿರವಾದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸತ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿ ಅಲೋಚಿಸುವುದೇ, ನಾನು ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿಯದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ದುರುಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ” ಎಂದು ಜೀನಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. “ತಿರುಳಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದ್ದು, ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಅಚಲವಾಗಿದ್ದು, ದೃಢವಾದ ಸೂತ್ರಗಳಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ತತ್ಕಾರ್ ಎಂದಿಗೂ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಬದಲಾಗುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿರುವ ಸೀಮಿತ ಸಂಖ್ಯೆಯ ತಾರ್ಕಿಕ ವಿಧಾನಕೊಳೆಗೆ ಪೂರ್ವಿಕವಾಗಿ ವಾಸ್ತವಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಹುಡುಗಿಸುವುದು, ನನ್ನ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಯುಗದ ಸಮಗ್ರ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯ ಅವಶೇಷವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿದೆ” ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇನ್ನಿತರ ಜ್ಞಾನದ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ, ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅನುಗಮನದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸತ್ಯಗಳು ಹೊಸ ಅನುಮಾನಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದ ಸತ್ಯಗಳಿಗೆ ನಿದರ್ಶನದ ಪುನರಾವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲೆನೇಕರು ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ಅನುಕ್ರಮವಾದ ತಲೆಮಾರುಗಳ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳು ಸಮರ್ಥನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಪುನರಾವೃತ್ತಿಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಮತ್ತು ಸೂತ್ರಗಳ ಒಂದು ಸಂಗ್ರಹವೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೇಳುವುದಾದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಾಗಿ ನಾವು ಸ್ವೀರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅಂತಹ ಮೂಲಭೂತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಾದ ಒಪ್ಪಂದ, ಸ್ವಾಧೀನ, ಸ್ವಾಮ್ಯ, ಉಯಿಲು ಮತ್ತಿತರ ಅನೇಕವುಗಳು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಅವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ತನಿಖೆಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಕಾಸದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಾನು ಬರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ

45. ಸಂಪುಟ ೧, ಪುಟ ೧೨೨, ಪ್ರಕರಣ ೬೧.

ನಾನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಕಾನೂನಿಗೆ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಅನ್ವಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗಿರುವ ಚಿತ್ರವನ್ನು. ಒಮ್ಮೆ ಸಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಮೂಲಭೂತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಹೊಸ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹೊರಡುಬಿಂದುವಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಹೊಸಪರಿಣಾಮಗಳು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಹಾಗೂ ತಪ್ಪುಸಿದ್ಧರೂ, ಅವುಗಳ ಪುನರುಚ್ಚಾರದಿಂದ ಒಂದು ಹೊಸ ಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಖಚಿತತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅವುಗಳೇ ಮೂಲಭೂತ ಮತ್ತು ಆಧಾರಸೂತ್ರಗಳಾಗಿ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಕ್ಕಾಗುವ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೂ ಇದೇ ರೀತಿಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ತೀರ್ಪಿನ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಧ್ವಂಸಾರ್ಥದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ಟೀಕೆ ಹಾಗೂ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ಹೊಸ ಮೊಕ್ಕದ್ದುಮೆಗಳು ತಿರುಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುತ್ತವೆ. ಆಧಾರಾಂಶವಾಗುವ, ಹೊಸರೇಖೆಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನವಾದ ಹೊರಡು ಬಿಂದುವಾಗುವ, ಹೊಸಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಒಂದು ನಿಯಮ ಅಥವಾ ಮೂಲತತ್ವಕ್ಕೆ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಈ ನಿಯಮ ಅಥವಾ ಮೂಲತತ್ವ ತುಂಬಾ ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ತುಂಬಾ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಆಗ ಅದನ್ನು ಪುನರ್ನಿಯೋಜಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಕೆಲವು ಸಲ ಇದು ನಂತರದ ವಾದದ ಆಧಾರ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಾಗಿ ಅಂಗೀಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೂಲಗಳು ಮರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಅದು ಸಂತತಿಯ ಹೊಸ ವಂಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸಂತಾನ ಇತರ ತಳಿಗಳೊಡನೆ ಒಂದಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ದೃಢವಾಗಿ ನಿಂತು ಕಾನೂನಿನೊಳಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನೀವು ನಿಮಗಿಷ್ಟ ಬಂದಂತೆ ಸಾದೃಶ್ಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ, ಅಥವಾ ತಾರ್ಕಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಕರೆಯಬಹುದು. ಒಂದು ನಿಯಮ ಅಥವಾ ಒಂದು ತತ್ವ ಅಥವಾ ಒಂದು ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನ ಆಧಾರಾಂಶವಾಗಿ ಅಂಗೀಕೃತವಾದಾಗ ಅದರೊಳಗೆ ನಿರ್ಣಯದ ಮೊಳಕೆಯನ್ನು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಾಗಲೀ ಅದರ ತಿರುಳು ಅಂತಹ ನಿಯಮ, ತತ್ವ ಅಥವಾ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲದರಲ್ಲಿ ನಾನು 'ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಥವಾ ಔಪಕಾರಿಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ತರ್ಕ ಸರಣಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೇವಲ ಸಾದೃಶ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಕ್ರಮೇಣ ಸಣ್ಣದಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಒಂದು ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನದ ವಿಸ್ತರಣೆ ಅದು ತಾರ್ಕಿಕ ಮಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಲ ಸಾದೃಶ್ಯಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಅದು ಇನ್ನೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯತತ್ವದ ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವ ಸಲಕರಣೆಯಾಗಿದೆ ಅದು.⁴⁶ ಒಂದು

46. ಎರ್ಟಲಿಷ್, ಡೈ ಜ್ಯೂರಿಷ್ ಲಾಜಿಕ್ ಪುಟಗಳು ೨೨೫, ೨೨೬.

ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವ ಒಂದು ನಿಯಮ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಬಹಿರಂಗಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಲಿ ಅಥವಾ ಬಿಡಲಿ, ಅದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಲಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಾನು, ಎಲ್ಲಿ ತರ್ಕದ ಚೋಡಣೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಸಂವೃತವಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಬಂಧಕವಾಗಿರುವುದೋ ಅದೇ ಶಿರೋನಾಮೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.⁴⁷ ತಳದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಹಿಂದೂ ಮೂಲೋದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವು ಅದೇ ವಿಧಾನದ ಮಜಲುಗಳಾಗಿವೆ. ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ರಚನೆಯಲ್ಲಿನ ಸಾಮಂಜಸ್ಯ, ವಿಚಿತತೆ ಮತ್ತು ಏಕರೂಪತೆಗೋಸ್ಕರ ಇರುವ ಅದೇ ಹಂಬಲಗಳಿಂದಲೇ ಅವು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭೇದಗಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ವೈಪರೀತ್ಯಗಳು ಕೊರೆಯಾಗುವ, ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಏಕತೆಗಾಗಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವು ತಮ್ಮ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

47. ಹೋಲಿಸಿ. ಜೀನಿ ಗ್ರಂಥ ಸಂಪುಟ II ಪುಟ ೧೨೧. ಪ್ರಕರಣ ೧೬೫; ಸಂಪುಟ I ಪುಟ ೩೦೪, ಪ್ರಕರಣ ೧೦೭

ಭಾಷಣ II

ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಧಾನಗಳು

ಇನ್ನಿತರ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೊರಗಂಡಿಗಳನ್ನು ಕಾಣುವ ಇನ್ನಿತರ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳೊಡನೆ ತತ್ಪ್ರಾಸ್ತವ ವಿಧಾನವು, ಏನೇ ಆದರೂ, ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಿಗಿಂತಿದೆ. ಇತಿಹಾಸ ವಿಧಾನ ಅಥವಾ ವಿಕಸನ ವಿಧಾನ ಇವುಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ತರ್ಕದ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ ವಿಸ್ತರಣೆಗೊಳ್ಳುವ ಮೂಲತತ್ವದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು, ಇತಿಹಾಸದ ಎಲ್ಲೆಗಳೊಳಗೆ ತಾನೇ ಬಂಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರತೀಕರಿಸಬಹುದು. ಆಗಲೂ, ಈ ಎರಡು ವಿಧಾನಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ವಿಭಜನೆಯ ರೇಖೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲತತ್ವಗಳು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯಾಪನೆಗೊಳಪಟ್ಟವೆಯೆಂಬ ದೂಷಣೆಗೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವ ವರ್ಗೀಕರಣವು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ತರ್ಕದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವುದೇ, ಅನೇಕಲ, ಇತಿಹಾಸದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ! ಗತಕಾಲದೊಡನೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಿರುವ ಮೂಲತತ್ವ ಅಥವಾ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪೂರ್ವಸ್ಥಾಪಿತ ಸೂತ್ರ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೂಲಸಿದ್ಧಾಂತ, “ಒಂದು ಅಂತಸ್ಥ ಹಾಗೂ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಮೂಲತತ್ವ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೆಂದೇ ಆಗಲೀ ದೂಷಣೆಗೊಂಡು ಬೆಳವಣಿಗೆ ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.”² ಈಗೇನಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದವ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಏನಾಗಬೇಕೋ ಅದಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶನೀಡುವ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮೂಲತತ್ವದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನದ ನಿರ್ದೇಶಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮೂಲಗಳ ತನಿಖೆಯನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಶುದ್ಧತರ್ಕದ ಒಂದು

1. ಹೋಲಿಸಿ, ಹೋಮ್ಸ್ 'ದಿ ಪಾತ್ ಆಫ್ ದಿ ಲಾ' ೧೦ ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ಲಾ ರಿವ್ಯೂ, ೪೨೩

2. ಬ್ರೈಸ್- "ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ಇನ್ ಓರ್ಡರ್ ಟ್ರ್ಯಾನ್ಸ್‌ಪ್ರೆಜೆನ್ಸ್" ಸಂಪುಟ II, ಪುಟ ೬೦೯

ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನಾಗಲೀ ವಿಕಾಸವು ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು. ಎರಡು ವಿಧಾನಗಳೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ತರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇತಿಹಾಸದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಒಂದರೊಡನೆ ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ತರ್ಕ ಅಥವಾ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದರೊಡನೆ ಬಂಧಿಸುವುದು ಅನುಕೂಲಕರ. ಕಾನೂನಿನ ಕೆಲವು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ತಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಋಣಿಯಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಾಗಿ ವಿನಾ ಇನ್ನಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ತರ್ಕ ಅಥವಾ ಶುದ್ಧ ವಿವೇಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಇತಿಹಾಸವು ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಧಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಇತರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಆದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಪ್ರಾಯಶಃ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಆಕಾರವನ್ನು ವಿವೇಚನೆ ಅಥವಾ ತುಲನಾತ್ಮಕ ನ್ಯಾಯತತ್ವದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಪಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನ್ಯಾಯದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿವೆ. ಅಂತಹ ಮೂಲತತ್ವಗಳ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ತರ್ಕವು ಇತಿಹಾಸದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಹುಟ್ಟಿಸಿರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳ ದೀರ್ಘವಾದ ಸರಮಾಲೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪಿತ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕಾರೋಪದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೇ ಒಂದು ನಿರ್ದೇಶನ. ಕೆಲವು ಸಲ ವಿಷಯವು, ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಒಂದು ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ, ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೂ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಅಥವಾ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಪರಿಗಣನೆಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹಾಜರಿರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಧೀಶನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅವನ ಅಭಿರುಚಿ, ಅವನ ತರಬೇತಿ ಅಥವಾ ಅವನ ವಿನೋದವು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅಂಶಗಳಾಗಿ ದುಬಾವಾತು ಮಾಡುತ್ತವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶೇಷ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಹಕ್ಕುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ದೃಢವಾಗಿರುವವೆಡೆಗಳಲ್ಲೂ, ಇತಿಹಾಸದ ನಿರ್ದೇಶಕ ಶಕ್ತಿಯು, ಭವಿಷ್ಯದ ಕಾನೂನನ್ನು, ವರ್ತಮಾನ ಅಥವಾ ಭೂತಕಾಲದ ಕಾನೂನಿನ ಸ್ಫೂರ್ತಿರಹಿತ ಪುನರಾವೃತ್ತಿಗೆ ಬಂಧಿಸುತ್ತದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಭೂತಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವಾಗ ಇತಿಹಾಸವು ವರ್ತಮಾನದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವರ್ತಮಾನದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವಾಗ, ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಮೇಲೂ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಮೇಯ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್³ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ— “ರೋಮ್‌ದೇಶದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ನ್ಯಾಯತತ್ವ ಮತ್ತು ದ್ವಂದ್ವಶ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸ್ಯಾಲಿಕ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಯುಗಗಳ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಾನೂನನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಶ್ರಮಿಸಿದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಚೇತನವು ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಗಂಡಾಂತರಕಾರಿ ಮತ್ತು ವಿರೋಧಿಯೆಂಬುದು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿದೆ. ಆ ಕಾಲ ಆಗಲೇ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ.... ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪಾತ್ರ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ತತ್ಕಾರಣ

3. “ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಪೇಪರ್ಸ್” ಸಂಪುಟ III ಪುಟ ೪೩೮.

ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದಮೇಲೆ ಭೂತಕಾಲ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯತ್ತಾಲದ ಮೇಲೆ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ ಹೇರುವ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹಗುರಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನೆಯದಿನ ಇಂದನ್ನು ಮತ್ತು 'ಇಂದು' ನಾಳೆಯನ್ನು ನಿಸ್ಸತ್ಯಗೊಳಿಸದಿರಲೆಂದು ನಾವು ಇಂದು ಮೊನ್ನೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.”

ಇತಿಹಾಸವಿಲ್ಲದೇ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನು ಮಾತನಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅತ್ಯಂತ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಸ್ಥಿರ ಆಸ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆಯೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.⁴ ಯಾವ ಕಾನೂನು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೇ ಆಗಲಿ, ಕಾನೂನುಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ಹಿಡುವಳಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನನ್ನು ಇತಿಹಾಸ ರಚಿಸಿತು. ನಿರುಪಾಧಿಕವಾದ ಆಸ್ತಿಗುಗತವಾಗಿ ಬಂದ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಆಜೀವಪರ್ಯಂತ ಆಸ್ತಿಗುಗತವಾಗಿ ಬಂದ ಹಕ್ಕು ಭಾಧ್ಯತೆಗಳಿಂದ ಅಜೀವ ಪರ್ಯಂತ ಅಸ್ತಿಗುಗತವಾಗಿ ಬಂದವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರ್ಷಗಳ ಆಸ್ತಿಗುಗತವಾಗಿ ಬಂದವುಗಳಿಂದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತೋರಿಸುವುದು, ಅಮೂರ್ತ ಸ್ವಾಮ್ಯಭಾವನೆಯ ತಾರ್ಕಿಕ ಅನುಮಾನ ವಿಧಾನದಿಂದ ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹಿರಿತು “ಇತಿಹಾಸದ ಒಂದುಪುಟವು ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರದ ಒಂದು ಸಂಪುಟದಷ್ಟೇ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದು.”⁵ ಭೂ ಕಾನೂನಿನ ಕಾನೂನಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿದರೂ ಇಷ್ಟೇ. ಪದ್ಧತಿ ಮಾಡುವುದರ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು, ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ರದ್ದತಿ, ಸೋಪಾನಿಕ ಶೇಷ ಬಾಧ್ಯತೆಗಳು, ಅಂತಿಮ ಉಯಿಲಿನ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿಯನ್ನು ಬರೆದುಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಕ ವಿಧಾನಗಳು, ಖಾಸಗಿ ನ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕನ್ಯಾಸಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾನೂನಿನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಇತಿಹಾಸದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ. ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಂತರದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಇತಿಹಾಸದಿಂದಲೇ ಬರಬೇಕು. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಲ್ಲೂ ಸಹ ತತ್ಪೂರ್ವದ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪಾತ್ರವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲೆನಿಂತ ಭೂಕಾನೂನಿನ ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ತಾರ್ಕಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಕಠೋರವಾದ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದ ದೂಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಈ ಮೂಲಭೂತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ನಮಗೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದಿವೆಯೇ ವಿನಾ ಒಳಗಿನಿಂದಲ್ಲ. ಅವುಗಳು ವರ್ತಮಾನದ ಚಿಂತನೆಗಿಂತಲೂ, ಭೂತಕಾಲದ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿವೆ. ಭೂತಕಾಲದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಅರ್ಥ ಅಗ್ರಹ್ಯ ಹಾಗೂ ನಿರಂಕುಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ನಿಜಕ್ಕೂ

4. ಟೆರ್ನಿ ವಿ ಹ್ಯೂಸ್ ೨೨೦. ಎನ್.ವೈ. ೨೨೨, ೨೪೦.

5. ಹೋಮ್ಸ್, J. ಎನ್.ವೈ. ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕಂ. ವಿ.ಎಲ್.ಸ್ಮಿತ್, ೨೫೬ ಯು.ಎಸ್. ೩೪೫, ೩೪೯.

ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅವುಗಳ ಮೂಲಗಳ ಬಗೆಗೆ ಗಮನವಿರಲೇಬೇಕು. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಇದು ನಿಜವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮೂಲತತ್ವಗಳು ಅವುಗಳ ಜೀವನವಾಗಿಲ್ಲ. ಭೂಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ಕಾನೂನನ್ನು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವುದು, ಅದೊಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೂ, ಇತರ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿವೆ. ಮೇಯ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್⁶ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ—“ದಾವೆಯ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ನಾವು ಹೂತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅವು ತಮ್ಮ ಗೋರಿಗಳಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಇಂದೂ ಆಳುತ್ತಿವೆ.” ಹೋಮ್‌ನಿಗೂ ಇದೇ ಆಲೋಚನೆ ಇದೆ.⁷ ಅವನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ—“ಒಪ್ಪಂದದ ಕಾನೂನನ್ನು ನಾವು ಪರಿಗಣಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅದು ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ತುಂಬಿರುವುದು ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಸಾಲ ವಿಧ್ಯುಕ್ತ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೌಖಿಕ ಒಪ್ಪಂದಗಳ ನಡುವೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಕೇವಲ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿವೆ. ಯಾವ ಒಪ್ಪಂದವೂ ಇಲ್ಲದೇ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗೊತ್ತಾದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಅರೆ ಒಪ್ಪಂದಗಳೆಂದು ವರ್ಗೀಕರಣಮಾಡಿರುವುದು ಕೇವಲ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿಫಲ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಕೇವಲ ಐತಿಹಾಸಿಕ. ಒಂದು ಮೊಹರಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಇತಿಹಾಸ ಮಾತ್ರ. ಉಯಿಲನ್ನು ಬರೆಯುವವನು ನೇಮಿಸುವ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕನ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳು, ಕಳ್ಳತನ ಮತ್ತು ಹಣದ ದುರುಪಯೋಗದ ನಡುವೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು. ವಿದೇಶಿ ಸೀಮೋಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿಯಮಗಳು—ಇವುಗಳು ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರೋಫಿಸಿಬಿಲಿಸಿರುವ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸ ರೂಪಿಸಲೇಬೇಕಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಆಕಸ್ಮಿಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು. ವಿಷಯದವಸ್ತುವು ಒಂದು ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧಾನದ ಅನ್ವಯಕ್ಕೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಬಿಹೋಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಒಲವು ಅಥವಾ ತರಬೇತಿ ಮಾರ್ಗಗಳ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುತ್ತದೆ. ಪೌಂಡನು⁸ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಉದಾಹರಣೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ಎರವಲು ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ. ಜೀವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಚು ಆಸ್ತಿಗಳ ದಾನವು ವಶಾಪೇಯಿಯಲ್ಲದೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದೇ ? ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಾಣುವ ಮುನ್ನ ಈ ವಿವಾದವು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಅತ್ಯಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿತ್ತು. ಕೆಲವು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ರೋಮನರ ಕಾಯಿದೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ನಮ್ಮ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿರುವ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ನಮೂನೆಗಳ

6. “ಈಕ್ಸ್ಟಿ ಅಂಡ್ ಫಾರ್ಮ್ ಆಫ್ ಆಕ್ಷನ್” ಪುಟ ೨೯೬.

7. “ದಿ ಪಾತ್ ಆಫ್ ದಿ ಲಾ” ೧೦. ಹಾರ್ಡ್‌ವರ್ಕ್ ಲಾ ರಿವ್ಯೂ ೪೭೨.

8. “ಜೂರಿಷ್ಟ್ ಸೈನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ದಿ ಲಾ” ೩೧. ಹಾರ್ಡ್‌ವರ್ಕ್ ಲಾ ರಿವ್ಯೂ ೧೦೪೭.

ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ ಕಂಡರು. ಕೆಲವರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ಮೂಲಭೂತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಾಗಿ ತದನಂತರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ತಾರ್ಕಿಕ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿನ ಕೃತ್ಯವಾಗಿ, ಶಾಸನಬದ್ಧ ವ್ಯವಹಾರದ ಪೂರ್ವಸ್ಥಾಪಿತ ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಸುಸಂಗತವಾಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನೂ ಆಗದೇ, ಕೊಡುವ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಘೋಷಿತ ನಿರ್ದಾರಣೆ ಆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಮೂಲಸಿದ್ಧಾಂತದೊಡನೆ ಸಾಮಂಜಸ್ಯವಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಪ್ರಧಾನ ಚಿಂತನೆಯಾಗಿರದೇ, ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಇತಿಹಾಸದೊಡನೆ ಸಾಮಾಂಜಸ್ಯವೇ ಪ್ರಧಾನಚಿಂತನೆಯಾಗಿತ್ತು. 'ಬಿ' ಮತ್ತು 'ಸಿ' ನಡುವಣ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ಸರ್ಯದಿಂದ ತಲೆಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದ 'ಎ' ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಲವ್ಣಿ ವಿ ಗೈ ಮೊಕದ್ದಮೆ. ೨. ಇ.ಎಲ್. ಮತ್ತು ಬಿ.ಎಲ್. ೨೧೬ಯಲ್ಲಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವ ಒತ್ತಡಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಈ ಎರಡು ವಿಧಾನಗಳು ಪರಸ್ಪರಾನುಬಂಧಿಯಾಗಿವೆ. ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವವಿಧಾನವು ಮೇಲುಗೈ ಆಗಿರುತ್ತದೆಯೆಂಬುದು ಕೆಲ ಬಾರಿ, ಸೂತ್ರೀಕರಿಸಲು ತುಂಬಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುವ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಚಿಂತನಾತೀತವಾದ, ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕುಟ್ಟುಪಡಿಸಲು ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಲು ತುಂಬಾ ಕ್ಷಣಿಕವಾದ ಅನುಕೂಲ ಅಥವಾ ದೃಢತೆಯ ಸಹಜ ಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವುಸಲ ತಾತ್ವಿಕ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಪ್ರಚಲಿತ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ, ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿಡಬಹುದು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲೆ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನ್ಯಾಯತತ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ವಾಡಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿವೆ. ಕಾನೂನನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಗೂಢಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವಶಕ್ತಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಿದೆ. ಒಂದು ಮೂಲತತ್ವದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲು, ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಆಗಿದಿದ್ದರೆ, ರೂಢಿಯು ಒಳಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಬಿಡಬಹುದು. ರೂಢಿಯ ಮಾತನ್ನಾಡುವಾಗ, ನಾವು ಒಂದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ವಸ್ತುಗಳೆಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಬಹುದು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಕಾನೂನುಗಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ತ್ರಿಕೋಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಒಂದೆಂದು ಕೋಕ್ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, "ಈ ಕಾನೂನುಗಳು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಚಿತ ಕಾನೂನು, ಶಾಸನಸಭಾ ರಚಿತ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೆಂಬುದಾಗಿ ವಿಭಜಿತವಾಗಿವೆ." ಇಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಚಿತ ಕಾನೂನು

9. ಕೋಕ್ ಆನ್ ಲೀಜಿಸ್, ೬೨೩; ಪೋಸ್ಟ್ ವಿ ಪಿಯರ್ಲಾಲ್ ೨೨. ಮೆಡ್ ಲೀಲಂ.

ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬ್ಲಾಕ್‌ಸ್ಟನ್‌ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗಲ್ಲ. ಬ್ಲಾಕ್‌ಸ್ಟನ್ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ: “(೧) ಇಡಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ನಿಯಮವಾಗಿ, ಅದರ ಕರಾರುವಾಕಾದ ಮತ್ತು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ತಾತ್ಪರ್ಯದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸುವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಚಿತ ನ್ಯಾಯವೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು (೨) ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು (೩) ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಅಧಿಕಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಯುಳ್ಳ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯ ರೀತ್ಯಾ ಅಳವಡಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾನೂನುಗಳು.”¹⁰ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಚಿತ ಕಾನೂನಿನ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿ ಹಳೆಯ ಕಂದಾಚಾರದ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತಲೂ¹¹ ಇಂದು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಹಳೆಯ ಕಂದಾಚಾರದ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಅದರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬ್ಲಾಕ್‌ಸ್ಟನ್ ಮತ್ತು ಅವನ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಉತ್ತೇಜಿಸಿಮಾಡಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಪೌಂಡ್‌ನ¹² ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ—“ಇಂದು ನಾವು ಸಂಪ್ರದಾಯವೆಂದರೆ ಜನಪ್ರಿಯ ಕ್ರಿಯೆಗಿಂತಲೂ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ತೀರ್ಮಾನದ ಸಂಪ್ರದಾಯವೆಂದು ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತೇವೆ” ಗ್ರೇ¹³ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ—“ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ನಿಯಮಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ಕಾನೂನಿನ ಇತಿಹಾಸದ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲೂ ಸಂಶಯಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ.” ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲೂ ನಾವು ಹೊಸ ನಿಯಮಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕಡೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದೆಂಬುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಗಾಗಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಾಗ, ಶಾಸನರಚನೆಗೆ ವಿಕಾಸವನ್ನು ವಹಿಸುವ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿದೆ. ತಮ್ಮ ಆಕಾರ ಹಾಗೂ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿನ ನಾವೀನ್ಯತೆಯಿಂದ ಕಡೆಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ನ್ಯಾಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಕದತಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನಿನ ಅಂಗೀಕಾರ ಮುದ್ರೆಯನ್ನೊತ್ತುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಅದೇ, ಶಾಸನಸಭೆಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ದೋಷಾರೋಪಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು

10. ಬ್ಲಾಕ್‌ಸ್ಟನ್ ಕಾಮೆಂಟರಿ ಪುಟಗಳು ೬೭೬೮; ಗ್ರೇ-ನೇಚರ್ ಅಂಡ್ ಸೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ದಿ ಲಾ” ಪುಟ ೨೬ ಪ್ರಕರಣ ೫೯೮; ಸ್ಯಾಡ್ಲರ್: “ದಿ ರಿಲೇಷನ್ ಆಫ್ ಕ್ಲಮ್ ಟಿ ಲಾ” ಪುಟ ೫೯.

11. ಹೋಲಿಸಿ: ಗ್ರೇ: ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಪ್ರಕರಣ ೬೩೪; ಸಾಮಂಡ್—“ಬ್ಯೂರಿಸ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್”, ಪುಟ ೧೪೩; ಜೆನಿ : ಸಂಪುಟ ೧, ಪುಟ ೩೨೪, ಪ್ರಕರಣ ೧೧೧.

12. “ಕಾಮನ್ ಲಾ ಅಂಡ್ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಷನ್”, ೨೧ ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ಲಾ ರಿವ್ಯೂ ೩೩೩, ೪೦೬

13. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಪ್ರಕರಣ ೬೩೪.

ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗಿದೆ ಆದರೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಚಲಾಯಿಸದ ಮಾರ್ಕೆ, ಅಧಿಕಾರ ಕಳೆದುಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಂಗ್ಲ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೊಬ್ಬರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ— “ಲಾ ಮರ್ಚೆಂಟ್ ಸ್ಟಿವಾರ್ಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪಡಿಯೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಒಂದು ನಿಯಮ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿಲ್ಲ. ಗುಡ್‌ವಿನ್ ವಿ ರಾಬರ್ಟ್ಸ್ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ (ಎಲ್.ಆರ್. ೧೦. ಎಕ್ಸ್‌ಚೆಕರ್, ೩೪೬) ಮುಖ್ಯನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾದ ಲಾರ್ಡ್ ಕಾಕ್‌ಬರ್ನ್‌ರವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ— “ವ್ಯಾಪಾರದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹಿಗ್ಗಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯ.”¹⁴ ಅಸಮಂಜಸವಾದ ಶಾಸನ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ದಿನನಿತ್ಯದ ವ್ಯಾಪಾರದ ಆಚರಣೆ¹⁵ಯಲ್ಲಿ ಹೊಸಹೊಸಲಗೆಯ (ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಸಾಧನಗಳು) ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಪತ್ರಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಬಹುದು. ಮೊಹಂದಿಯಾನ್, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ನಿಗಮಗಳ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಗುಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಕಾನೂನಿನ ರೀತ್ಯಾ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. “ವಾಣಿಜ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಅವುಗಳು ವರ್ಗಾವಣೆಗರ್ಹವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಕಾರ್ಯನೀತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದು ಅನೈತಿಕವೂ ಅಲ್ಲ. ವಾಣಿಜ್ಯಪ್ರಪಂಚ ಕಳೆದ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದ ಯಾವುದೇ ವಿಧವಾದ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದನ್ನಾಗಲೀ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಕಾನೂನಿನ ಕೇವಲ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತವೊಂದು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗದು.”¹⁶ ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವ ಜನರ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ನೀರಿನ ಆವಿಯಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮಹತ್ವ ನಿರ್ಮಾಣಗಳು, ರೈಲು ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಉಗಿಹಡಗು, ತಂತಿ ಮತ್ತು ದೂರವಾಣಿಗಳು ಹೊಸ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಸಕಾನೂನನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿವೆ. ವಾಯುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಕಾನೂನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಧಾನಭಾಗವೊಂದು ಆಗಲೇ ಅಸ್ತಿತ್ವಲ್ಲಿದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸೃಜನಾತ್ಮಕತೆಯು ಇಂದು ತನಗೆ ತಾನೇ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡುವುದು ಹಳೆಯವುಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವುದರಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು, ಹೊಸ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯದ ಸಾಮಾನ್ಯತರ್ಮಾಣಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿವೆ. ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ

14. ಎಡಲ್‌ಸ್ಟೀನ್ ವಿ ಪೂಲರ್, ೧೯೦೨. ೨. ಕೆ.ಬಿ. ೧೪೪, ೧೫೪; ಹೋಲಿಸಿ. ಬೆಹನನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೆಂಜರ್ಸ್ ಕು ವಿ ಲಂಡನ್ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ೧೮೯೮ ೨. ಕ್ಯೂ.ಬಿ. ೬೫೪.

15. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು

16. ಮರ್ಸರ್ ಕೌಂಟಿ ವಿ ಹ್ಯಾಕೆಟ್, ೧. ವಾಲ್ ಲಿಯ; ಹೋಲಿಸಿ ಫೀಸ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವಿ ಫೇರೋಟ್, ೧೯೦೦. ಎನ್.ವೈ. ೫೩೨.

ಅಥವಾ ದಾರಿಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ನನ್ನ ಸಹಭಾಗಿಯು (ಪಾಲುದಾರ) ವಾಣಿಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಜವಾದ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆಯೆಂದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತವೆ. ವಾಣಿಜ್ಯಸಂಸ್ಥೆಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವೇಳೆಯ ಪ್ರಕ್ರಮನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಾ ಬರೆಯುವ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ವಾಣಿಜ್ಯಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯನೊಬ್ಬನ ಅಧಿಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.¹⁷ ಅವು ಹೇಗಿರಬಹುದೆಂದರೆ ಅವುಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಬಹುದು.¹⁸ ಯಜಮಾನನಾದವನು ತನ್ನ ಸೇವಕನನ್ನು ಅಪಾಯದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವ ಕರ್ತವ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತ ಪರಿಚ್ಛೇದವುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯರು ಅಂತಹದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು. ಆ ಮಟ್ಟ ಸಾಧಿತವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಾಗ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವವರು ಜೀವನದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು, ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಗಂಡಸರು ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರು ಹೊಂದಿರುವ ದಿನನಿತ್ಯದ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಥವಾ ವೃತ್ತಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು¹⁹ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದಲ್ಲಿ, ದಿನನಿತ್ಯದ ಬಳಕೆಗಳು ಯಾವ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸರಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಸಹ ಅಸಂಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಸರಿ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿನ ಎಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ವಾಡಿಕೆಯ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ವಿಕಾಸಗಳು ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸುತ್ತವೆಯೆಂಬ ನಿರಂತರ ಭಾವನೆ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕಿರುವಿಸ್ತರಣೆ ಅದನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನೈತಿಕತೆ ಸರಿಯಾದ ನಡವಳಿಕೆಯ ಪ್ರಚಲಿತ ಪ್ರಮಾಣ, ಆಯಾಕಾಲದ ಪದ್ಧತಿಗಳೊಡನೆ ಸಮೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.²⁰ ಇದು ಸಂಪ್ರದಾಯದ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಾನಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಪರ್ಕ ಬಿಂದುವಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳು ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಧಾನವೂ ನಡವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಡುವೆ, ಜೀವನ ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರೊಂದು ದಿನ ಕಾನೂನಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುವ ನಡವಳಿಕೆಯ ಎರಕದಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಜೀವನ ಗೊತ್ತುಮಾಡುತ್ತದೆ.

17. ಲೆವಿ ವಿ ಜಾನ್ಸ್ ೨ ಫೆಸ್ ೧೮೬.

18. ಫೆಸ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ವಿ ಫಾರ್ಟ್ ೨೨೬ ಎನ್.ವೈ. ೨೧೮.

19. ಇರ್ವಿನ್ ವಿ ವಿಲ್ಲಿಯಮ್, ೧೧೦. ಯು.ಎಸ್. ೪೯೯, ೫೧೩; ವಾಲ್ಸ್ ವಿ ಬೈಲಿ, ೪೯ ಎನ್.ವೈ. ೪೬೪; ೨.

ವಿಲ್ಲಿಯಮ್ ಆನ್ ಕಾಂಪ್ರೈಸ್, ಫೂರೂ ೬೪೯.

20. ಹೋಲಿಸಿ, ಜೀನಿ, ಗ್ರಂಥ ಸಂಪುಟ ಪುಟ ೩೧೯, ಫೂರೂ ೧೧೦.

ಜೀವನದಿಂದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಆಕೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಈ ಎರಡು ದೃಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಾನೂನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕಾನೂನಿನ ಮೂರು ನಿರ್ದೇಶಕ ಶಕ್ತಿಗಳಾದ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿರುವುದು ಈಗ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಕ್ಲಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಿದ್ದೇವೆ. ಪೂರ್ವನಿರ್ದೇಶನಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವನಿರ್ದೇಶನಗಳ ಹಿಂದಣ ಮೂಲತತ್ವಗಳಿಗೆ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಿರುವಂತೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದು ನಮ್ಮನ್ನು ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಬಹುದೂರ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಮೂಲತತ್ವಗಳು ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಕ್ಲಿಷ್ಟಗಳು. ನಾವು ಸಮಂಜಸವಾಗಿರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದೇನೋ ಒಳ್ಳೆಯದೇ. ಆದರೆ ಯಾತರೊಡನೆ ಸಾಮಂಜಸ? ನಿಯಮದ ಮೂಲಗಳು, ಅದರ ಪಥ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಮಂಜಸ್ಯವಾಗಬೇಕೇ ? ತರ್ಕ, ಅಥವಾ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಿಂದ ಘಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ನ್ಯಾಯತತ್ವದ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಮಂಜಸ್ಯವಾಗಬೇಕೇ? ಈ ಎಲ್ಲಾ ನಿಷ್ಕೇಳಿಸಿ ಸಾಧ್ಯ. ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದವು. ನಾವು ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ? ಕಾನೂನಿನ ಕೆಲವು ಭಾವನೆಗಳು, ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಅಂತಹ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ, ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಇತಿಹಾಸವು ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಕೊಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇದೆ. ತುಲನಾತ್ಮಕ ನ್ಯಾಯತತ್ವದ ಇತರ ಉನ್ನತವಾಗಿ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವೆಂದು ತೋರಿಸುವ ಕೆಲವು ಗೊತ್ತಾದ, ಹಿಂದಾದ ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಭಾವನೆಗಳು ಇನ್ನಿತರ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕಿಲ್ಲವುಗಳಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ತರ್ಕ ಮತ್ತು ಸಮಸೂತ್ರತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡೋಣ. ಒಂದಲ್ಲ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಅನುಕೂಲದಿಂದ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವ ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಹ ಇದೆ. ಮಾರ್ಗಗಳ ಆಯ್ಕೆಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವಲ್ಲಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಇಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ತಾನೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ನಾವು ಸಾಮಂಜಸ್ಯವನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಲೇಬೇಕು, ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಶಾಲವಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬಲಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಾಲ ಮತ್ತು ಪೀಳಿಗೆಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಶಕ್ತಿಯ ಕಡೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೊರಗಂಡಿ ಹಾಗೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದ

ಕಲ್ಯಾಣವೇ ಕಾನೂನಿನ ಅಂತಿಮ ಗುರಿ. ಯಾವ ನಿಯಮ ತನ್ನ ಗುರಿಯನ್ನು ತಪ್ಪುತ್ತದೆಯೋ ಅದು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ತನ್ನ ಉಳಿವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾರದು. “ತನ್ನ ಕೊಡತಿಯಿಂದ ಬೀಜಕೊಡುವಂತಹ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಹೊರದೂಡಿ ಹೇಗೊಬ್ಬ ಬದುಕಲಾರನೋ ಹಾಗೆ ಪೌರಶಾಸನಗಳ ಗುರಿ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶವಾದ ನ್ಯಾಯದ ಆಡಳಿತದಿಂದ ನೈತಿಕ ಪರಿಗಣನೆಗಳನ್ನು ಬಿಡುವಂತಿಲ್ಲ.”²¹ ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಅವುಗಳದೇ ಆದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಅವುಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿರುವಂತೆ ನಾವು ಕಾನೂನನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಮಿತಿಗಳೊಳಗೆ ಮಾತ್ರ. ಕಾನೂನು ಸಾಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಅವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇವರು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ ಬಗೆಗೆ ಪುರಾತನ ಪುರಾಣ ಕಥೆಯಿದೆ ಮತ್ತು ಅವನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಹೀಗಿತ್ತು— “ನನ್ನ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ನನ್ನ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಆಳಲ್ಪಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ದೃಢನಿರೀಕ್ಷೆಯಾಗಲಿ.” ಅತಿನಿಯಮಬದ್ಧತೆಯ ರಕ್ಷಣೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆಮಿಷಕ್ಕೊಡ್ಡಿದಾಗ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ.

ಅವು ಅಗತ್ಯವೆಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ವಿವೇಕವಾಗಲೀ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ನಿಯಮಗಳ ಶ್ರೇಣಿಗಾಗಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುವ ನಿಯಮವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಬದಿಗೊತ್ತುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ, ಅವರು ಸಮಾಜದ ಒಳಿತು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು, ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಕೊಡಲು ಮತ್ತು ಅದು ದೂರವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲು ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕು. ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಡುವ ತೀರ್ಪೊಂದರಲ್ಲಿ ಸರ್ ಜಾರ್ಜ್ ಚೆಸ್ಟರ್ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ— “ಒಪ್ಪಂದದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ತುಂಬಾ ಲಘುವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನೊಂದಿಗೇ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆಲ್ಲ.”²² ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಇರಬಹುದು. ನಿಶ್ಚಯತೆ, ಏಕರೂಪತೆ ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸುಸಾಂಗತ್ಯವನ್ನು ಲಘುವಾಗಿ ಬಲಿಪಡಿಸಬೇಕು, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಅನಾನುಕೂಲ ಅಥವಾ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಕಷ್ಟದ ಮೇಲೆ ಅದು ಜಯಶಾಲಿಯಾಗಬಹುದು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳೂ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡಲೇಬೇಕು. ತರ್ಕಬದ್ಧವಾದ ತೀರ್ಪು ಆದೇಶಿಸಿದಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವು

21. ಡಿಲ್ಲನ್—“ಲಾಸ್ ಅಂಡ್ ಜ್ಯೂರಿಸ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಫ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಅಂಡ್ ಅಮರಿಕಾ” ಪುಟ ೧೮. ಪೊಂಡನಿಂದ ಉಲ್ಲೇಖಿತ ೨೭ ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ಲಾ ರಿವ್ಯೂ ೭೩೧, ೭೩೩.

22. ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಅಮೆರಿಕಾ, ಎಲ್.ಆರ್. ೧೯. ಈಜಿಪ್ಟ್, ೪೬೨, ೪೬೩.

ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣದ ಘಟಕಗಳಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಬೆಳಕಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ²³ ಒಂದು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಾವು, ಅವುಗಳು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವ ಮೌಲ್ಯದ ಘಟಕಗಳಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮಿಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಮೌಲ್ಯ ಅಧೀನವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಕ್ಕುಲೇ ಬೇಕು.

ಅಗತ್ಯತೆ ಮತ್ತು ವಿವೇಕದ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ನಾಶಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳು ಹಾರ್ಬ್‌ನಂತೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಶಕ್ತ—“ರಾಜಕುಮಾರರುಗಳು ಒಬ್ಬರ ತರುವಾಯ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಬರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬರುತ್ತಾನೆ; ಅಷ್ಟೇ ಸ್ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯೂ ಹೋಗಬಹುದು, ಆದರೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಲವಲೇಶವೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ದೇವರ ಶಾಶ್ವತ ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳು ನೀಡಿರುವ ತೀರ್ಪುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿದರೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಧರ್ಮನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಹಿಂದಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳು ನೀಡಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ವಿಚಾರಹೀನವಾದ ತೀರ್ಪನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಇಂದಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನನ್ನು ತಾನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವಿವೇಚನೆಯ ಮೂಲತತ್ವಗಳಿಂದ ಧರ್ಮನ್ಯಾಯವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.”²⁴

ನಮಗೆ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿರುವ ಮಾತುಗಳೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಆಂಗ್ಲ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನದು— “ಸಂದರ್ಭಗಳ ಹೊಸ ಸಂಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ರಚಿತ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳಿಂದ ನಾವು ಪಡೆಯುವ ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವುದೇ ನಮ್ಮ ಕಾಮನ್ ಲಾ ಪದ್ಧತಿಯ ತಿರುಳು. ಸಮರೂಪತೆ, ಸಾಮಂಜಸ್ಯ ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾವು ಯಾವ ನಿಯಮಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿಚಾರಹೀನವಾಗಿಲ್ಲದೇ ಮತ್ತು ಉದ್ಭವಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಗೂ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕು; ನಿಯಮಗಳು ನಮಗೆ ನಾವೇ ಯೋಚಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದುದಕ್ಕಿಂತ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಅನುಕೂಲ ಮತ್ತು

23. ಹೋಲಿಸಿ: ಬ್ರೂಕ್ಸ್, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪುಟಗಳು. ೧೬೧, ೧೬೩

24. ಹಾರ್ಬ್, ಸಂಪುಟ II, ಪುಟ ೨೬೪; ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಜಿ.ಮಿಲ್ಲರ್‌ನಿಂದ ಉಲ್ಲೇಖಿತ “ದಿ ಡೇಟ ಆಫ್ ಜ್ಯೂರಿಸ್ ಪೂರ್ಟ್ಸ್” ಪುಟ ೩೯೯.

ವಿಚಾರಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಯೋಚಿಸುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾವ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಂದ ಅನ್ವಯಿತವಾಗಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸಾದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕೈ ಬಿಡುವಂತಿಲ್ಲ.”²⁵ ತೀರ್ಪು ಆಡಿದ ಆತಂಕಗಳಲ್ಲದೇ ಚಲಿಸುವ ಇನ್ನೂ ಭರ್ತಿ ಯಾಗದಿರುವ ತೆರಪುಗಳಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಇದರ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮಿಂಚುವಂತಹ ನಾಡುನಾಡುಗಳಲ್ಲೊಂದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಹೋಮರು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ—“ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಶಾಸನರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು ಮತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಿಸ್ಸಂಕೋಚವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಕೇವಲ ಅಂತರಗಳನ್ನು ತುಂಬುವಾಗ ಮಾತ್ರ; ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ದೊಡ್ಡಮೊತ್ತಗಳ ಚಲನೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅಣುಪರಮಾಣುಗಳ ಚಲನೆಯವರೆಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಫಲ ತಕ್ಷಣ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಪದ್ಧ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನನ್ನ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಬ್ಬ ಕಾಮನ್ ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ಖಂಡಿತ ಹೇಳಲಾರ. ಅಂತರಗಳ ನಡುವೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಶಾಸನರಚನಾಧಿಕಾರದ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ವಿದೇಶಿ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಿಗೆ ಸುಪರಿಚಿತವಾಗಿರುವ “ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿರುವ ತೆರಪುಗಳು” ತಕ್ಷಣ ಸಮಾನ ಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ.”²⁷ ಶಾಸನ ಒದಗಿಸುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿಮೊಕದ್ದಮೆಗೂ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ತುಂಬಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಶಾಸನದ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಅಪವಾದಗಳಿಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲೂ ಶಾಸನ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಕಾರ್ಯದಿಂದಲೇ ಯಾವಾಗಲೂ ತುಂಬುವುದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕರ್ತವ್ಯ.”²⁸ “ಸ್ವತಂತ್ರ ತೀರ್ಮಾನ”ದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಶಾಸನವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಕಾಮನ್ ಲಾವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಿಂತ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವುದೇ ವಿನಾಲಕ್ಷಣದಲ್ಲಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇಕೆ, ತಮ್ಮ ಇತ್ತೀಚಿನ ಗ್ರಂಥವೊಂದರಲ್ಲಿ²⁹ ಯೆರಲಿಷ್ಟನು ಒಬ್ಬ ಆಂಗ್ಲ ಬರಹಗಾರನು ಹೇಳುವ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾನೆ “ಕಾನೂನು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ

25. ಸರ್ ಜೆಮ್ಸ್ ಪಾರ್ಕ್ (ನಂತರ ಲಾರ್ಡ್ ಮನ್ಸೆಡೆಲ್) “ಮೈರಾಹಾಸ್ ವಿ ರೆನ್ಸೆಲ್” ೧. ಸಿಎಲ್ ಮತ್ತು ಎಫ್ ೫೩೨, ೫೪೬ ಎರ್ಟಲಿಷರಿಂದ ಉಲ್ಲೇಖಿತ. ಹೋಲಿಸಿ ಫೊಲ್ಡಾಕ್-ಜೂರಿಸ್‌ಪ್ರಾಕ್ಟಿಸ್. ಪುಟ ೨೩೩.

26. ಸದನ ಪ್ಯಾಸಿಫಿಕ್ ಕಂ. ವಿ. ಜೆನ್ಸನ್, ೨೪೪. ಯು.ಎಸ್.೨೦೫, ೨೧೧.

27. ಮಾಡನ್ ಲೀಗಲ್ ಫಿಲಾಸಫಿ ಸೀರೀಸ್, ೧೫೯-೧೬೩, ೧೭೨-೧೭೫; ಎರ್ಟಲಿಷ್ ಪು. ೨೧೫-೨೧೬; ಜಟಿಲಮನ್, ಪು.೨೩; ಬ್ರಿಕ್. ಪು.೨೩ ಬ್ರಿಕ್.ಪು.೨೫, ಸ್ಪ್ಯಾಮಲ್ ಪು. ೨೩೧.

28. ಕೆಸ್. ಈಕ್ಲೆಟಿ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ೯. ಮಾಡನ್ ಲೀಗಲ್ ಫಿಲಾಸಫಿ ಸೀರೀಸ್ ಪುಟ ೧೬೧.

29. ೧೯೧೩ ಪು. ೨೩೪.

30. ೧೯, ಎಲ್.ಕ್ಯೂಆರ್. ೧೫

ಮಿಕ್ಕಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಒಂದು ನಿಯಮಸಂಗ್ರಹವು, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಈಗ ಹೊಂದಿರುವ ವಿವೇಚನಾಧಿಕಾರ ವನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ. ಅವರುಗಳು ಯಾವ ನಿಯಮದಿಂದ ಬದ್ಧರಾಗಿರುವರೋ, ಅವುಗಳ ರೂಪವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ” ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಆ ಹೇಳಿಕೆ ಮಿತಿಮೀರಿದೆಯೆಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಅಥವಾ ಅಮೆರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿನ ಶಾಸನಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಕಾಮನ್ ಲಾದಲ್ಲಿರುವ ಬಿರುಹುಗಳು, ಶಾಸನದಲ್ಲಿನ ಬಿರುಹುಗಳಿಗಿಂತ ಅಗಲವಾಗಿವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೂಲತತ್ವಗಳ ಪೋಷಣೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವ ಶಾಸನಗಳಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳು ಅಥವಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಹಿರಿತು ವ್ಯಾಹರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಮಿತಿಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಶಾಸನರಚನೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮದೇ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಸನಗಳಿಗಿಂತ ಸಂವಿಧಾನಗಳ ಅರ್ಥವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂವಿಧಾನಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೂಲತತ್ವವನ್ನು ಘೋಷಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಅಂತಹ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ನಂತರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮಗೀಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದೆಂದರೆ, ಅಂತರಗಳ ಗಾತ್ರವಂತೂ ಖಂಡಿತ ಅಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಗಾತ್ರ ದೊಡ್ಡದರಲಿ ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕದರಲಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ತುಂಬುವುದು ಹೇಗೆಂಬುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವ ಮೂಲತತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದೇ ನಮಗೆ ಈಗ ಅತಿಮುಖ್ಯ. ಅಂತರಗಳನ್ನು ತುಂಬುವಾಗ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಾನವು ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣವೆಂಬುದು ಬಹುದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯುಳ್ಳ ಪದ. ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವ ಮೂಲಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವಂತೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಮುದಾಯದ ಒಳಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀತಿಯೇ ಆಗಬಹುದು. ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇವಲ ಔಚಿತ್ಯ ಅಥವಾ ವಿವೇಕಯುತವಾದುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಜನತೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳ್ಳುವ ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ನಡವಳಿಕೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಗಳಿಸಲ್ಪಡುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಲಾಭವೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು. ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು, ನಂಬಿಕೆ ಅಥವಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂತಸ್ಥವಾಗಿರುವ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದು, ಅಥವಾ ಮತ ಅಥವಾ ನೀತಿ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದು ಅಗೋಚರವಾದ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳ್ಳುವ ಇವುಗಳು ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗುರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಏಕಪದವೊಂದನ್ನು ಯಾವನೇ ಆಗಲೀ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಶಃ

ನಾವು ಕೋರ್ಟ್,³¹ ಬ್ಯುತ್³² ಮತ್ತು ಬೆರೋಲ್ಟ್ ಹೀಮರ್³³ರವರು ಹೇಳುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾದ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕವಾದ 'KULTUR'ನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿನ ಇತಿಹಾಸ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವವರಿಗೆ ಜುಗುಪ್ಸೆಯ ಬೆದರಿಕೆಯನ್ನೊಡ್ಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಿತ್ತು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಕಾರಾದವಾಕ್ಯಾಗಿ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಅಗತ್ಯತೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿದ್ದು ಸಾಕಷ್ಟು ನಿಖರವಾಗಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿರುವ ಪದವೊಂದನ್ನು ಅದರ (KULTURಪದದ) ಬದಲಾಗಿ ನಾನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದು ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಯಮದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಪರಿಚಯವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದಂತೂ ಸತ್ಯವೆಂದು ನನ್ನ ಚಿಂತನೆ. ಈ ಸತ್ಯವು ಡೀನ್ ಪೌಂಡ್‌ನ ಬರಹಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ನಾಡಿನ ವಕೀಲರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. "ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಆಚಾರಾರ್ಥಕ ಮನೋಭಾವದ ಕಡೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿರುವುದು ಆಧುನಿಕ ನ್ಯಾಯವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿನ, ಪ್ರಾಯಶಃ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಮುನ್ನಡೆಯಾಗಿದೆ"³⁴ "ನಡವಳಿಕೆಯ ನಿಯಮದ ಒಳ ಹುದುಳು ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಿದ್ದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇಂದು ಬದಲಾಗಿ, ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ನಡವಳಿಕೆಯ ನಿಯಮದ ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತು ಯಾತಕಕ್ಕಾಗಿ ನಡವಳಿಕೆಯ ನಿಯಮ ನಿಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ ಅದರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ"³⁵ ವಿಡೇಶೀ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಇದೇ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರೀಲಿನ್³⁶ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ-"ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಇಂದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳ್ಳುವ ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಿರ್ಧಾರ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನ್ಯಾಯಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮೂಲಕ ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ನ್ಯಾಯಪ್ರಜ್ಞೆಯು, ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಲಯದ ಮುಂದಿರುವ ವ್ಯವಹಾರದಂತಹ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಗೆಗೆ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಕಾರರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು

31. ೧೨ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೧೯ ಲೀಗಲ್ ಫಿಲಾಸಫಿ ಸೀರೀಸ್ ಪುಟ ೫೧೮.

32. ೧೨ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೧೯ ಲೀಗಲ್ ಫಿಲಾಸಫಿ ಸೀರೀಸ್ ಪುಟ ೧೩೩.

33. ತಮ್ಮ ಜರ್ಮನ್ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ.

34. ಪೌಂಡ್ - "Administrative Application of Legal Standards" Proceedings American Bar Association 1919. PP. 441, 449.

35. ಪೌಂಡ್. ಅದೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪುಟ ೪೫೧; ಹೋಲಿಸಿ ಪೌಂಡ್ - "Mechanical Jurisprudence" Columbia Law Review 603.

36. "Sociological Method" ಭಾಷಾಂತರ ಲೆ. ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೧೯ ಲೀಗಲ್ ಫಿಲಾಸಫಿ ಸೀರೀಸ್ ಪುಟ ೧೩೧.

ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ತೂಗುವುದರಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾದ ಒಂದು ಶಾಸನ ಅದನ್ನು ತಡೆಯದಿದ್ದರೆ, ತೆರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧಾರವು ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿರುವ ಸದ್ಭಾವದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ನಿತ್ಯಜೀವನದ ಅಗತ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಿರಬೇಕು. ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತೂಗುವಾಗ, ಯಾವ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯು ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆಯೋ, ಅದು ವಿಜಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನೆರವಾಗಬೇಕು.”³⁷ ಜೀನ್³⁸ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ—“ಒಂದು ಕಡೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ಒಳಗಡೆ ಹುದುಗಿರುವ ನ್ಯಾಯದ ಆಧಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಹೇತು ಮತ್ತು ಅಂತಸ್ಥಾಯವನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೊಳಪಡಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಮರಸ್ಯದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ಅಳೆಯಲು ನಾವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಗತಿಗಳ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು.” ಮತ್ತು ಪುನಃ,³⁹ “ನಮ್ಮ ಪಥವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಎರಡು ಉದೇಶಗಳಾದರೋ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಆಗಿವೆ.”

ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಈ ಚೈತನ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಔನ್ನತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೆಲವು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಧಾನವು ತತ್ಪ್ರಾಸ್ತವ ಅಥವಾ ವಿಕಸನದ ಅಥವಾ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ವಿಧಾನಮೂಡನೆ ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ ಸುಬದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರಿಗಳಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಹೊಂದಲೇಬೇಕು. ಮಿಕ್ಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ತನ್ನೊಡನೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚಾಟನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಸುಗುಣಗಳು, ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯಕ ಶಕ್ತಿಯು ಚಲಿಸುವ ತೆರವುಗಳ ಮಿತಿಗಳೊಳಗೆ ಫಲನೀಡುವುವೋ, ಅವೇ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು. ತರ್ಕ ಮತ್ತು ಸುಬದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಉತ್ಕೃಷ್ಟರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಾಗಿ ನಾವು ಅನುಸರಿಸಿದಾಗ, ನಾವು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೀವೆಂಬುದು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಕ್ರಿಯೆಯು ಇನ್ನಿತರವುಗಳೊಡನೆ ಒಂದಾಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂತಹವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನನಗೆ ಈ ಕ್ಷಣ ಕಾಳಜಿ ಇದೆ. ಕರಾವಳಿವಾಕ್ಯದ ವಿಭಜನೆಯಂತೂ ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿ. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಧಾನವು ಫಲಕಾರಿಯಾದ ಅನ್ವಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕೆಲವು ವಿಶಾಲವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸುಮಾರಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಅದರ

37. ಗ್ರೀಲಿನ್. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಹೋಲಿಸಿ. ಯೆಡ್ಲಿಷ್, ಡ್ಯೂಗಿಸ್

38. Op.Cit. Vol II P.92, Sec 159.

39. Vol II Page 91.

ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಧಾನದ ಪ್ರಧಾನ್ಯತೆ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುವ ಸಂವಿಧಾನ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ನಂತರ ಅದೇ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀತಿಯುಳ್ಳ ಖಾಸಗಿ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಕೆಲವು ಗೊತ್ತಾದ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಯಾವ ಇನ್ನಿತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧಾನವು, ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ನಂತರ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಅಥವಾ ತರ್ಕ ಅಥವಾ ಸಂಪ್ರದಾಯ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅನುಚಿತವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದಾಗ ಮುಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವುದೋ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಸಂವಿಧಾನದ ಬಗೆಗೆ ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವ ಮಹತ್ತರವಾದ ವಿನಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹೊರತಾಗಿ, ಇನ್ನಾವರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಯಾರೊಬ್ಬರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಅಪಹರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಸಾಮಾನ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಿದ್ಧಾಂತವೆಂದು ಇಲ್ಲಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಇದನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮುಂದೆ ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂಬುದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದರ ಸೀಮೆಗಳು ನಕ್ಕೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತುಪ್ಪಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಒಂದಾದ ಮೇಲೊಂದು ಬರುವ ತಲೆಮಾರುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂಬುದು ಒಂದೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದೇ? ನನ್ನೆಯದಿನ ಅವಿಚಾರಹವೆನಿಸಿದ್ದ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು, ಇಂದು ಉಪಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ವಿವೇಚನೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ತತ್ಕಾರಣ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಬಲ್ಲವೇ ? ಇಂದು ಅವಿಚಾರಕವಾಗಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಉಪಯುಕ್ತ ಹಾಗೂ ವಿವೇಚನೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ತತ್ಕಾರಣ ನಾಳೆ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಬಲ್ಲವೇ ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಖಂಡಿತವಾಗಿ 'ಹೌದು' ಎಂದು ನನಗೆ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ "ಅಲ್ಲ" ಎನ್ನಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಕಾಲಗಳಿದ್ದವು. ಮೊದಲು 'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ' ಎಂದರೆ ಯಾವುದು ಸ್ಥಾವರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿರುವುದೋ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿತ್ತು. ಅಮೆರಿಕದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಘೋಷಣೆ ಅದನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಕ್ರಾಂತಿಯ ರಕ್ತ ಅದನ್ನು ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ರೋಸೋ ಮತ್ತು ಲಾಕ್ ಮತ್ತು ನಂತರ ಹರ್ಬರ್ಟ್ ಸ್ಪೆನ್ಸರ್ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಂಟೆಸ್ಕೊ ಪಂಥದ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅದನ್ನು ಗಂಭೀರಗೊಳಿಸಿದ್ದರು ಮತ್ತು ತರ್ಕ ಸಮ್ಮತ ಮಾಡಿದ್ದರು. ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರವೇಶಿಸದಿರುವುದು (Laissez-faire) ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಗಮನಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಾತ್ರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಾದೀಶರುಗಳು ಕಷ್ಟವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿದ್ದ ನಿರುಪಾಧಿಕ ವಿಧಿಯಾಗಿತ್ತು. "ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸಿದ್ಧಾಂತ ನ್ಯಾಯದ

ಭಾವನೆಯಲ್ಲೇ ಹುದುಗಿರುವ ಶಾಶ್ವತ ನ್ಯಾಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾರ್ಕಿಕ ಅನುಮಾನದ ಪರಮಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೊಕದ್ದಮೆಗೂ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿಯಮವನ್ನು ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಹೊಂದಿತ್ತು.”⁴⁰ ಶತಮಾನವಿನ್ನೂ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೇ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಡಿಕ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ರಾಜಕೀಯತತ್ವವು ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಯಿತು. ಡೈಸಿ ತನ್ನ “ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯ”⁴¹ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕುತೂಹಲಕರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. “ವೈಯಕ್ತಿಕ ಉದಾರವಾದಿತ್ವದಿಂದ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಲ್ಲದ ಸಮಷ್ಟಿವಾದದ ಕಡೆ ಚಲನೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತ್ತು. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಒಂದು ಹೊಸ ನಿರೂಪಣೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ್ದವು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಅಗತ್ಯ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ತತ್ವ ಪದನುಚ್ಛೇದನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಇನ್ನೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು.”⁴² ಆದಾಗ್ಯೂ ಕ್ರಮೇಣ ಆಗಿಂದಾಗಿನ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮತ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹಿಮ್ಮುಖದ ಚಲನೆಗಳ ಫಲವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಾತ್ಮಕ ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಹೊಸ ಸಿದ್ಧಾಂತವೊಂದು ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿ ಅದು ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದದ್ದೇ ಅಲ್ಲದೇ ಪ್ರಬಲವೂ ಆಯಿತು. ಹುರ್ಟ್‌ಡೋ ವಿ ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾ⁴³ ೧೧೦ ಯು.ಎಸ್. ೫೧೬ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ವಾದಗಳು ಮಂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ತನ್ನ ಒಂದು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನವಯುಗದ ಉದಯವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಹೋ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಹೊಸಯುಗ ಅಂದು ಉದಯವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದಿನ್ನೂ ಮಂಜು ಹಾಗೂ ಮೋಡದಲ್ಲಿ ಮಸುಕಾಗಿತ್ತು. ಚಮರಿದ ಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣಗಳ ಬರುತ್ತಿರುವ ದಿನಕ್ಕೆ ಮುನ್ನೂಹವಾಗಬಹುದಿತ್ತು. ಅವುಗಳು ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವಷ್ಟುಮಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ತಡವಾಗಿ ಅಂದರೆ ೧೯೦೫ರಲ್ಲಿ ಲೋಚ್‌ರ್ ವಿ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್. ೧೯೮ ಯು.ಎಸ್. ೪೫ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ತೀರ್ಪು ಹೊಸಚೈತನ್ಯದ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯವಾಗಿರುವ ಪದಗಳನ್ನೇ ಇನ್ನೂ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಈ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಹೋವ್‌ನು ನೀಡಿದ ಭಿನ್ನಮತ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರು ಒಂದು ಶಕೆಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವಂತಾಯ್ತು⁴⁴ ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಅದು ಒಂದು

40. ಪೌಂಡ್—“ಜೂರಿಸ್ಟಿಕ್ ಸೈನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ದಿ ಲಾ”೩೧. ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ಲಾ ರಿವ್ಯೂ ೧೦೪೭, ೧೦೪೮.

41. ಹೋಲಿಸಿ. ಡ್ಯೂಗ್ಲಿಸ್ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ.

42. ಹೈನ್ಸ್—“The Law of Nature in Federal Decisions” 25 Yale Law Journal. 617.

43. Hough, 'Due Process of Law To-day' 32. Harvard Law Review, 218, 227.

44. ಹೋಲಿಸಿ—ಹೋ. ಪುಟ ೨೩೨; ಸಹ ಫ್ರಾಂಕ್‌ಫರ್ಟ್, ""Constitutional opinions of Holmes, J" 29. Harvard L.R. 683, 687; Ehrlich ages 237, 239.

ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಧ್ವನಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇಂದು ಕಾನೂನಾಗಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಒಂದು ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಧ್ವನಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. “ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಹರ್ಬರ್ಟ್ ಸ್ವೆನ್ಸರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಶಾಸನವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ”⁴⁵ ಪಿತೃಪ್ರಾಯತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನ ರಾಷ್ಟ್ರದೊಡನಿರುವ ಜೈವಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಇಲ್ಲವೇ ಸರ್ಕಾರದ ತಾಟಸ್ಥ್ಯ ನೀತಿಗೆ⁴⁶ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಬಳಗೊಂಡಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯೇನಿಲ್ಲ. “ನಮ್ಮ ಜನರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಾನೂನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಂತಹ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಶಾಸನವು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತದೆಯೆಂದು ಒಬ್ಬ ವಿವೇಚನಾಯುತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳಿದ ಹೊರತು, ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿರುವ ‘ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ’ ಎಂಬ ಪದ, ಬಹುಮತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತದೆಯೆಂದು ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದಾಗ, ಅಪಾರ್ಥಕತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ”⁴⁷ ಇಂದು ಘೋಷವಾಗಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಇದಾಗಿದೆ.⁴⁸ ಅದು ತನ್ನನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ,⁴⁹ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಪಾಬಲ್ಯ ಮಾತ್ರ ದೃಢವಾಗಿದೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುವ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಬದಲಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದಾಗ ಕೆಲವು ಸಲ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿರುವುದು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿದೆ.⁵⁰ ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳೇ ಅಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಘಟಗೊಂಡು ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅದರ ಮೂಲಗಳಲ್ಲೇ ವಿಷ ಹಾಕುವ ಅನೇಕ ಮತ್ತು ವಂಚನೆಯ ಕಾರ್ಯಭಾರಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಶಾಸನದ ಊರ್ಜಿತತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಾಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ತಪ್ಪು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಕಾನೂನಿನ ತಪ್ಪು ಗ್ರಹಿಸಿಂತಲೂ, ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಂಗತಿಗಳ ತಪ್ಪು ಗ್ರಹಿಸಿ ಕಾರಣ. ಇದು ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ರಾತ್ರಿ ಪಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಒಂದು ಶಾಸನವು ೧೯೦೭⁵¹ರಲ್ಲಿ ಅವಿಚಾರಕ ಹಾಗೂ ಅಸಿಂಧುವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ನಡೆಸಿದ ತನಿಖೆಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನ

45. 198. U.S. 75.

46. ಪುಟ 75.

47. ಪುಟ 76.

48. *Noble Vs. State Bank* 219. U.S. 104; *Tanner Vs. Little*, 240 U.S. 360; *Hall V Geiger Jones Co.*, 242 U.S. 530; *Green V Frazier*, 253, U.S. 233; *FrankFurter Supra*.

49. Burgess. 'Reconciliation of Government and Liberty'

50. *Adams V. Tanner* 244 U.S. 590.

51. *People V. Williams* 180. N.Y. 131

ದಿಂದ, ಇದೇ ರೀತಿಯ ಶಾಸನವನ್ನು ೧೯೧೫ರಲ್ಲಿ ವಿವೇಚನಾಯುತ ಹಾಗೂ ಊರ್ಜಿತವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು.⁵² ಶಾಸನಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ನೀಡುವಾಗ ಅವುಗಳು, ಒಂದು ಮಾದರಿ ಜನಾಂಗದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಿರುವ ಅಗೋಚರವಾದ ಮೂಲತ್ವಗಳ ಘೋಷಣೆಗಳಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಬಾರದೆಂಬ ಅರಿವು ಇಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ. ಶಾಸನಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವಾಗ, ನಮ್ಮ ದೇಶ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಆಧುನಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹಾಗೂ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು.⁵³ ಸಂವಿಧಾನೀಯ ವಿನಾಯಿತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಆಧುನಿಕ ಭಾವನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಸ್ಥಿರ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಭಾವನೆಯಾದ ಸಮಾನತೆಯ ಭಾವನೆಯ ಹಿಂದೆಯೂ ಇರಬೇಕು. ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರವೇ ಆಗಲಿ “ಕಾನೂನುಗಳ ಸಮಾನರಕ್ಷಣೆ”⁵⁴ಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಸಿದಾಗ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುವಂತೆ ಕಾಣಬಹುದು. ಇದೇ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ “ಕರಾರಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಉಗಮವಾಗಿರುವ ಪಕ್ಷಕಾರರ ನಡವಳಿ ಸಮಾನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣಬಹುದು !”⁵⁵ “La Renaissance du droit naturel”ನಲ್ಲಿ ಚಾರ್ಮಾಂಟನು ಇದೇ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಯಾವುದೇ ಕರಾರಿಗೇ ಆಗಲೀ ಗೌರವ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಪಕ್ಷಕಾರರು ಸ್ವತಂತ್ರರೂ ಹಾಗೂ ಸಮಾನತೆಯುಳ್ಳವರೂ ಆಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಈಗಿದೆ. ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಲ್ಲದ ಪಕ್ಷಕಾರರಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ತಗಾದೆಗಳಿಗೆ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಒಪ್ಪಬೇಕಾದರೆ, ಅದರ ಫಲ ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ದಮನವಾಗುತ್ತದೆ.”⁵⁶⁻⁵⁷

ಸಂವಿಧಾನೀಯ ವಿನಾಯಿತಿಗಳ ಒಳತಿದಳು ಸ್ಥಾವರವಾಗಿದೆಯೇ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಯೆಂಬುದು ಇದ್ದಲ್ಲದ ಫಲಶ್ರುತಿಯಾಗಿದೆ. “ಗತಕಾಲಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ

52. *People V. Schmeidler Press* 214 N.Y. 395.

53. *Muller Vs. Oregon* 208. U.S. 412; Pound, "Courts and Legislation" 9. Modern Legal Philosophy Series, P. 225; Pound- Scope and Progress of Sociologic Jurisprudence." 25 Harvard L.R. 573; CF. Brandies, J., in *Adams V Tanner* 244 U.S. 590, 600.

54. U.S. Const. Fourteenth Amendment.

55. *Coppage V Kansas* 236 U.S. 127 ನ್ಯಾ.ಹೋಮ್ಸರ ಭಿನ್ನಮತ.

56. ಮಾಂಟಪೆಲ್ಲಿಯರ್ 1910.

57. ಚಾರ್ಮಾಂಟ್ ಪುಟ 172. Modern Legal Philosophy Series P. 110 3, 83.

ನಿರರ್ಥಕ ಮತ್ತು ವಿಚಿತ್ರ ವರ್ತನೆಯಾಗಿ ಕಾಣುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಒಂದಾದ ಮೇಲೊಂದರಂತೆ ಬರುವ ತಲೆಮಾರುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಇಂದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು.”⁵⁸ ಮಾರ್ಷಲ್‌ರವರ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದಲ್ಲಿ “ನಾವಿಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನೆಂಬುದನ್ನು ಖಂಡಿತ ಮರೆಯಬಾರದು.”⁵⁹ ಆಯಾ ಸಮಯದ ಕ್ಷಣಿಕವಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಶಾಸನಗಳು ರೂಪಿತವಾಗಿವೆ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಬದಲಾದಂತೆಲ್ಲಾ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತವೆ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅರ್ಥವು, ತಾನು ಮೊದಲು ರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಕಾರದಲ್ಲಿಯೇ ತಾನೇ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಪಡಿಯಚ್ಚಾಗುವ ಪ್ರಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಕ್ಷಣಿಕವಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹೇಳದೇ, ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಹೇಳುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಭಿನ್ನಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ತಪಶೀಲುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂವಿಧಾನ ಇಳಿದರೆ ಆಗ ಅದು ತನ್ನ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸಂಕುಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಥ ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿರುವಾಗ, ಬದಲಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ತನ್ನ ನಮ್ಮತ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅದು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಶಾಸನಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ ನೀಡುವ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯಾಯಮೇಕ್ಷಣೆ ಇಂದಿನ ಅರ್ಥ ನಾಳೆಗೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಅದೇ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಕುತೂಹಲಕರ ಹಾಗೂ ಗಮನಾರ್ಹವೆಂದು ನನ್ನ ಚಿಂತನೆ. “ನಿಪೋಲಿಯನ್ನನ ಶಾಸನದ ವಿಧಿಗಳು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಲ್ಪಡುವೆಯೆಂದು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಫ್ರಾನ್ಸಿನ ಅತ್ಯುಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಧ್ಯಕ್ಷಾದ ಎಂ. ಬಾರೋತ್ ಬೋಪ್ರೆಯವರು ವಿವರಿಸಿದರು.” “ಒಂದು ಶತಮಾನದ ಹಿಂದೆ ಶಾಸನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇನಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತನಿಖೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಅವನಿಗೇನಾದರೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವನು ಪ್ರಾಯಶಃ ಯಾವ ರೀತಿ ಶಾಸನವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.”⁶⁰ “ಒಂದು ಶಾಸನದ ಅರ್ಥವಿವರಣೆಯು ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಒಂದೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಲ್ಲವೆಂಬುದು ಇದ್ದಲ್ಲದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅದರ ದಿನಗಳ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ

58. *Klein V Maravelas* 210 NY 383, 386.

59. ಹೋಲಿಸಿ, ಫ್ರಾಂಕ್‌ಫರ್ಡ್, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ; ಮೆಕ್‌ಲೈನ್ ವಿ ಮೇರಿಲ್ಯಾಂಡ್ 4 Wheat, 407.

60. ಮನ್‌ಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ಮೆನ್ “Jurisprudence”, ಪುಟಗಳು ೨೯, ೩೦; ಹೋಲಿಸಿ ವ್ಯಾಂಡರ್ ಬರ್ಕ್, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪುಟಗಳು ೩೧೦, ೩೧೪; ಬ್ರುಕ್ ಸಹ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ - ಪುಟ ೬೨.

ಒಂದು ಶಾಸನದ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸರಿಯಾದ ಏಕಮಾತ್ರವಾದ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಯೊಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಪ್ಪು⁶¹, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಅಥವಾ ಅಮೆರಿಕದ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿವರಣೆಯ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿರುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳೇ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತುಂಬ ಅಪರೂಪವಾಗಿರಲೇಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯದ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂವಿಧಾನಗಳ ವಿಶಾಲವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಮತ್ತು ವಿನಾಯಿತಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಥವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲು ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ರುಚಿತವಾದ ಶಾಸನಗಳಿಗೆ (ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು) ಅನ್ವಯಿಸಬಾರದೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇ ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತಹವುಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ನೀಡುವಾಗ ಫಲಿತಾಂಶ ಸಂಕೋಚವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ವಿಕಾಸವಾಗಲೀ, ಆ ರೀತಿಯೇ ಅರ್ಥೈಸಬೇಕು.⁶²

ಇತ್ತೀಚಿನ ಶಾಸನಗಳು ಮತ್ತು ತೀರ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಂಜಸವಾದ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. 'ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯೋಗ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಶಾಸನಾಂಗಕ್ಕಿದೆಯೆಂದು ವರಿಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿತ್ತು.⁶³ ಆದರೆ ಅದೇ ವರಿಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಇಂದು ಎಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರವು ಇಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದೋ ಆಗ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ ಯೆಂದು ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದೆ. ಅಗ್ನಿವಿಮೆಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಈ ವರ್ಗದೊಳಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ⁶⁵ ಎಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧದ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಥವಾ ಯುದ್ಧದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉಂಟಾದ ಪಲ್ಲಟ ಅನಿರ್ಬಂಧಿತ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಸರಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೂ ತುಳಿತಗಳನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದೋ ಆಗ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿನ ವ್ಯಾಪಾರದ ವ್ಯವಹಾರವೂ ಇದೇ ವರ್ಗದೊಳಗೆ

61. ಕೋಹ್ಲರ್ - "Interpretation of Law". ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡರ್ನ್ ಲೀಗಲ್ ಫಿಲಾಸಫಿ ಸೀರೀಸ್ ೧೯೨; ಹೋಲಿಸಿ, ಜರ್ಮನ್ ನಿಯಮ ಸಂಗ್ರಹದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೌಢ ಹ್ಯೂಬರ್‌ರದ ಮದಿಯನ್ನು ಜೀನಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದಂತೆ - "Technic of Codes", ೯. ಮಾಡರ್ನ್ ಲೀಗಲ್ ಫಿಲಾಸಫಿ ಸೀರೀಸ್ ಪುಟ ೫೪೮; ಅಲ್ಲದೇ ಜೀನಿ - "Methode et Sources en droit prive positif" Vol I P. 273.

62. ಮುನ್ರೋಸ್ಕಿ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ.

63. ಮನ್ ವಿ ಇಲ್ಲಿನಾಯ್, 94 U.S. 113.

64. ಜರ್ಮನ್ ಅಲ್ಟ್ರಿಯನ್ಸ್ ಇನ್ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆನ್ಟ್ ಕಂ. ವಿ. ಕ್ಯಾನ್ಸಾಸ್ 233, U.S. 389.

65. ಅದೇ ಮೊಕದ್ದಮೆ

ಬರುತ್ತದೆಯೆಂದು ಅಧೀನ ನ್ಯಾಯಾಲಯವೊಂದು ತನ್ನ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.⁶⁶ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನ ಮನೆಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಶಾಸನದ⁶⁷ ಪ್ರತಿಪಾದಕರು, ಆಸ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳನ್ನು ತರಲು ಇದೇ ರೀತಿಯ ಮೂಲತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ಕಾಣಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ತಮ್ಮ ಯಾವುದಾದರೂ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಿತಿಮೀರಿ ಹೋಗಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ನಾನು ನೀಡಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಸ್ಯೆಯ ರೂಪರೇಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾವ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ವನೋಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದರ ಹೊರತಾಗಿ ನಾನು ಇನ್ನೇನನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.⁶⁸

ಸಂವಿಧಾನದಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಂತೆ, ಆಸ್ತಿಯೂ, ವಿನಾಶದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವ ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಯಾವುದಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಲೆಮಾರಿನವರೂ ತಾವೇ ರೂಪಿಸಬೇಕು.⁶⁹ ವ್ಯವಹಾರವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಹಕ್ಕಿದೆಯೆಂದು ಮುನ್ ವಿ ಇಲ್ಲಿನಾಯ್, 94 U.S. 113 (1873) ಮತ್ತು ಅದೇ ತರಹದ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ನೀಡಿದ ತಲೆಮಾರು, ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. “ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ” ಎಂಬ ಈ ಪದಗುಚ್ಛ ತನ್ನ ಅನ್ವಯದಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಗತ್ಯ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿರುವಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪವಿಚ್ಛೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ನಿರೂಪಣೆ ಆ ಕಾಲದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇಂದು ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯವೇತ್ತರ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಂತೆ, ಆಸ್ತಿಯು ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಇಂದು ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ನಾಶಪಡಿಸುವ ಶಾಸನ ಒಂದು ವಿಷಯವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವ ಶಾಸನರಚನೆ ಬೇರೆಯ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಯೂರೋಪ್ ಖಂಡದ,

66. ಅಮೆರಿಕನ್ ಕೋಲ್ ಮೈನಿಂಗ್ ಕಂ. ವಿ. ಕೋಲ್ ಆಂಡ್ ಫಾಡ್ ಕಮೀಷನ್ U.S. Dist. Court Indiana. Sept. 6, 1920.

67. L. 1920. Chaps 942 to 953.

68. Since these lectures were written, the statutes have been sustained; *Durham Realty Co., La Fetra* 230. NY 429, *Marcees Broun Holding Co., V Feldman* 256 U.S. 170.

69. ಗ್ರೀನ್ ವಿ ಫ್ಲೇಜಿಯರ್ 253 U.S. 233

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕದ, ಹೊಸದಾದ ಮತ್ತು ಫಲವಾದ ಬರಹಗಾರರು ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯವೇತು ಪಂಥದ ಫ್ರೆಂಚ್ ವಸ್ತುವೂ ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ಫ್ರೆಂಚನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಡ್ಯೂಗಿಟ್ಟಿನ ಗ್ರಂಥ⁷⁰ದಲ್ಲಿ ಈ ಚಿಂತನ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸೂಚಕತೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಈ ಹೊಸ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಎಫಫುವೆಟ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲು ಕಾಲವಿನ್ನೂ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಹೊಸತತ್ವದ ಉಡಿಗೆಯನ್ನು ತೊಟ್ಟಿರುವ ಮುನ್ ವಿ ಇಲ್ಲಿನಾಯ್ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಾಯಶಃ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ವನೂಣುತೇವೆ. ಎಫಫುವೆಟ್ಗೆ ಇದನ್ನು ನಾವು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ನಾನು ಭವಿಷ್ಯ ನುಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ನಾವು ಅದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆಯೇ ಎಂಬುದರ ಬಗೆಗೂ ದೃಢವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶದ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಹೊಸಕಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಸ ನಡವಳಿಗಳು, ಹೊಸ ಪ್ರಮಾಣಗಳು ಹಾಗೂ ಹೊಸ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆಂದರೆ ಸಾಕು.

ತಮ್ಮ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ವಿವೇಚನೆ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪಿಸಲು, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿನಾಯಿತಿಗಳ ಮೇರೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಆಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗಿದೆ. ಶಾಸನಗಳ ಉರ್ಜಿತವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವಾಗ, ಅವು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರರುಷರು ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ (ಜನತೆಯ) ವಿವೇಚನೆ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಪರತೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿವೇಚನೆ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗಿದೆಯೆಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಅವರ ಅಳತೆಗೋಲು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿರಲೇ ಬೇಕು. ನಾನು ಯಾವುದು ಸರಿಯೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆಂಬುದು ಅಂತಹ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಫ಼ಮುಖವಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಿರುವ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ವಿವೇಚನಾಯುತವಾಗಿ ಸರಿಯೆಂದು ಯಾವುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದೆಂದು ನಾನು ವಿವೇಚನಾಯುತವಾಗಿ ನಂಬುತ್ತೇನೆಯೋ ಅದೇ ಫ಼ಮುಖವಾದದ್ದು. “ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ತಮ್ಮವೇ ಆದ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿ ಕಾಣಬಹುದಾದ, ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗೆ ಅಯೋಗ್ಯವೆನಿಸುವ ಅಥವಾ ಅವು ಒಪ್ಪದಿರುವ ನೈತಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯೆಂಬ ಕಾರಾದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾನೂನೂ ಅನೂರ್ಜಿತವೆಂಬುದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು. ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭೇದ ಮತ್ತು ಅಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿಯಾದರೂ ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತಿಳಿವಳಿಗೆಗೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾದ ವಿಚಿತ್ರ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ,

70. Transformations generales du droit prive depuis le Code Napoleon. Transt Continental Legal History Series. Vol. XI P.74 Sec. 6 etSeq., For a more extreme view See R.H. Tawney "The Acquisitive Society".

ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಜನಾಂಗಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಸಾಂಬಂಧಿಕವಾಗಿ ಮೂಲಭೂತವಾದ ನ್ಯಾಯನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಳಗೊಳ್ಳದೇ ಸರ್ವ ಸಮ್ಮತವಲ್ಲದ ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ನೈತಿಕ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಏಕರೂಪಿಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.⁷¹ ಇಲ್ಲಿಯೂ, ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಾಗುವಂತೆಯೇ, ನಡವಳಿಕೆಯ ಅಳತೆಗೋಲು ಹೊರಗಿನವಾಗಿ ಸಾಂಬಂಧಿಸಿದ ಮನುಷ್ಯನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಮೀಕರಣವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ.⁷² “ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವವನು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ತನ್ನ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಬೇಕು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಮುಂದಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ, ಪಶ್ಚಿತ್ತವಾಗಿರುವ ಕಾನೂನಿನ ಗುರಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಜನಾಂಗದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ವಾಸ್ತವಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.” ಎಂದು ಬ್ಯುಕ್ಸ್⁷³ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಅವಕಾಶವಿರುವ ಕಾನೂನಿನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೇನೋ ಕೆಲವಿವೆ. ಅವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳೋಣ. ಇನ್ನಿತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಇರಲಿ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಶಾಸನ ರಚನಾಧಿಕಾರದ ಎಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕಿಂತೂ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅವಕಾಶವಿರಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯು, ತನ್ನದೇ ಆದ ಔಚಿತ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಇನ್ನೊಂದು ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇರುವಂತಿಲ್ಲ. “ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಷ್ಟೇ ಬೃಹತ್ತಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಭಿಕ್ಷೂ ಜನಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಅಂತಿಮ ರಕ್ಷಕರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಲೇಬೇಕು.”⁷⁴ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಶಾಸನದ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಹವಾದ ಎಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೇ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾಯಿದೆಯ ವಿಮರ್ಶಕರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.⁷⁵ ಹಾಗೆಂದರೆ, ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿದೆ ಇಲ್ಲವೇ ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದು ಗಣನೀಯವೇ ಅಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಚಲಾಯಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಇನ್ನಿತರ

71. ಓಟಿಸ್ ವಿ ಪಾರ್ಕರ್ 187 U.S. 608.

72. ಡಿ ಜರ್ಮಾನಿಕ್ 196 U.S. 580, 596.

73. “ದೈ ಕುನ್ಸ್ಟ್ ದೆ ರೆಪ್ಪಿಸಾನ್ವೆಂಡುಂಗ್” ಪುಟ 57.

74. ಮಿಸ್ಟೋರಿ, K & T. Co. Vs. May, 194 US 267, 270; ಪೀಪಲ್ ವಿ ಕ್ರೇನ್ 214. ಎನ್.ವೈ. 154, 173.

75. ಹೋಲಿಸಿ. ಕಾಲಿನ್ಸ್ “ಪದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳು ” ಪು. 158,166.

ಶಾಖೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರಲು ಇದನ್ನೇ ಒಂದು ನೆಪವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಅಥವಾ ಪ್ರಾಯಶಃ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದ್ದ ಸ್ವರೂಪಗಳು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲೆಗಳೊಳಗೆ ಶಾಸನರಚನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಅದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸಿ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಅಪಸಂಭವ ಹಾಗೂ ಅನುಮಾನ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರ ಬದಲು, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಶಾಲವಾದ ಹಾಗೂ ಬದಲಾಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಅದೇ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದುದೆಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ, ನ್ಯಾಯಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ಶಾಸನವನ್ನು ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಂತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಾಂತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿ ಕಾರಣದೇ ಬೇರೆ ವ್ಯವಹಾರವೇ ಇಲ್ಲದಾಗಿ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಮಿಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳ ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಪರಿವೀಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರ ಎಂದಿಗೂ ದುರುಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.” ಒಂದು ಶಾಸನ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಾಂತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಮತ್ತು ಅಸಂಗತವಾಗಿದ್ದಾಗ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸಮರ್ಥನೆಯೂ ದೊರಕಲಾರದೆಂಬ ಕಾಲವೊಂದು ಬರುವದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.⁷⁶ ಅಂತಹ ಕಾಲಗಳೇನೋ ಬರಬಹುದು, ಆದರೆ ತುಂಬಾ ಅಪರೂಪವಾಗಿ. ಅಷ್ಟು ಉದಾರವಾದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕಾರಯೋಗ್ಯವಾಗುವ ಶಾಸನವನ್ನು ಶಾಸನಸಭೆಗಳು ರಚಿಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಂತೂ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆಯಿರಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಜಾಗರೂಕತೆ, ಆತುರ ಮತ್ತು ಕ್ಷಣಿಕ ಭಾವೋದ್ರೇಕಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಶಾಸನಗಳು ಕೆಲವು ಅಪರೂಪವಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟವಂಟು ಮಾಡಬಹುದು. ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಬರಲಿರುವ ಶಾಸನಸಭೆಗಳು, ಮಾಡಿರುವ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಬಹುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಟೀಕಿಸುವವರ ವಾದ ಇದೇ ಆಗಿದೆ. “ತೊಕ ಮಾಡಿ ನೋಡಲಾಗದವುಗಳ” ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನೀಡುವುದೇ ಇದಾಗಿದೆಯೆಂದು ನನ್ನದೇ ಆದ ನಂಬಿಕೆ. ಶಾಸನಸಭೆಯ ತೀರ್ಮಾನ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಹೊರಗಣ ಶಕ್ತಿಯ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು, ಅದು ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಚಲಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಬೇಕೆಂಬುದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸಬಾರದು. ಅವಕಾಶವಾದದ ಆಕ್ರಮಣಗಳು, ಕೆಲವು ಹೊರಗುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದ ಕ್ಷಣಿಕ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು, ಕೆಲವು ಕಿರು ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳಿಂದಾಗಿರುವ ಕುಸಿತಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಲು ತಾಳ್ಮೆಯಿಲ್ಲದವರ ಅಪಹಾಸ ಮತ್ತು

76. ಲರ್ನಿಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ - "Due Process of Law and The Eight Hour day" 21 ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ಲಾ ರಿವ್ಯೂ, 495, 508.

ತಿರಸ್ಕಾರಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ಮಹತ್ತರ ಆದರ್ಶಗಳಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನಗಳಲ್ಲೇ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಮಹಾಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ರಕ್ಷಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನೇ ಮುಡುಪಾಗಿಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅಥವಾ ನಿಗೂಢ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಈ ನಿರ್ಬಂಧ ಶಕ್ತಿಯು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲೇ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು, ಆದಾಗ್ಯೂ ಮೀಸಲಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದು, ಶಾಸನಸಭೆಯ ತೀರ್ಪನ್ನು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೊಂದು ತಾತ್ವಿಕ ಮೆರಗನ್ನು ನೀಡಿ, ಪತಾಕೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ಮಾತ್ರಲ್ಲದೇ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಓಡುವವರಿಗಿಲ್ಲಾ ಗೋಚರವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ನಂಬಿಕೆ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.⁷⁷ ಇದಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಕೆಲಸಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಹಲವು ಬಾರಿ ಶಾಸನಸಭೆಗಳು ತಮ್ಮವೇ ಆದ ಹೋಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ, ಅವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ರವಾನಿಸಿವೆ. ಆ ರೀತಿಯ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿ ತೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅಖಂಡ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಶಕ್ತಿ ರಹಿತವಾದ, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಕಾಲಾವಧಿಗೆ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳೊಡನೆ ಸರಿದೂಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಂತರ ನಮೂದಿಸಿರುವ ಅಪಾಯಗಳು, ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಭಯಂಕರವೆಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ರಕ್ಷೆ ಪಡೆದು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲ್ಪಡುವ ಮಹತ್ತರ ಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಾದರೂ ಗೌರವ ಕೊಡುತ್ತೇವಾದರೂ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಇದು ಅಗೌರವದಲ್ಲೇ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಶಾಸನಸಭೆಯೇ ತನ್ನ ವಿವೇಚನೆಯ ಮಿತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ನಿರ್ಬಂಧಕ ಶಕ್ತಿ ತನ್ನ ಪ್ರಮುಖ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತಾನಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ಸದೃಶಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಂತಹ ಧೈಯಗಳನ್ನು ಘೋಷಿಸಿ ಹತ್ತು ಜನಕ್ಕೆ ಕೇಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು, ಅಂತಹ ಧೈಯಗಳಿಗೆ ಜೀವ ಹಾಗೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಿರಂತರತೆಯನ್ನು ಕರುಣಿಸುವುದು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಿತಿಗಳೊಳಗೆ ಇರುವ ವ್ಯಾಪಕ ಆಯ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಯಮದ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಮುಖ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಈ ಕರ್ತವ್ಯವೇ ರಕ್ಷಿಸಿಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವಾಗ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳೆಡೆ ಒಳನೋಟ ಮತ್ತು ಬದಲಾಗುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಗತ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ನಮ್ಮತೆ ಮಾತ್ರ ಇರಬೇಕು.

77. ಹೋಲಿಸಿ. ಲಾಸ್ಕಿ - 'Authority in the Modern State' ಪುಟಗಳು. 62, 63.

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಾನದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುವ ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನಾನೀಗ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀತಿಯಿಂದ ರೂಪಿತವಾಗಿರುವ ಖಾಸಗಿ ನ್ಯಾಯದ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳಿವೆ ಇದು ಹೇಗಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಮನನಾಗಿಯಲ್ಲ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಶಕ್ತಿಕೊಡನೆ ಕೂಡುವುದರಿಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಂಠೋಕ್ತವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಮತ್ತು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಆಗಿದೆ. ಹೊಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಡುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀತಿಯು ಇವುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ. ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಕಾರುಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಕಾಮನ್ ಲಾ ನಿಯಮವನ್ನು ಉದಾರಗೊಳಿಸಿದವ ಆಧುನಿಕ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಅನೇಕ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಕಂಠೋಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಹಿಂಜರಿಯಬಹುದಾದ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಕ್ರಿಯಾ ಸ್ವತಂತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡಿವೆ. ನಾರ್ಡನ್ ಫೆಲ್ಡ್ ವಿ. ಮ್ಯಾಕ್‌ಮಾನ್, ನಾರ್ಡನ್ ಫೆಲ್ಡ್ ಗನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅಮ್ಯೂನಿಷನ್ ಕಂ. (L.R. 1894 APP. cas, 535, 553) ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ಲಾರ್ಡ್‌ವಾಟ್‌ಸನ್ ವಿಷಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹೀಗೆಟ್ಟರು- “ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀತಿಯ ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಆಧಾರಿತವಾದ ತೀರ್ಪುಗಳ ಒಂದು ಸರಣಿ, ಅದು ಎಷ್ಟೇ ಖ್ಯಾತರಾದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳಿಂದ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟರಲ್ಲಿ, ಆ ತೀರ್ಪುಗಳಿಗೆ, ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ನ್ಯಾಯತತ್ವಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವ ಮತ್ತು ಸೂತ್ರೀಕರಿಸುವ ತೀರ್ಪುಗಳಿಗಿರುವಷ್ಟು ಬದ್ಧಪಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ವಾಣಿಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ವಾಣಿಜ್ಯದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಅನುಸರಿಸುವ ಧೋರಣೆಯ ಧಾಟಿ, ಕಾಲ ಬದಲಾದಂತೆ ಮತ್ತು ಅದು ವಾಣಿಜ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಪಾಟು ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು, ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹೊಂದಲೇಬೇಕು. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಾದರೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪಡಿಯಚ್ಚುಗೊಳಿಸುವುದು, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಅಧಿಕಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರತಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ತರಹದ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತಂದಾಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ, ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ನೂರು ಅಥವಾ ನೂರೈವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನೀತಿ ಸೂತ್ರವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತೋ ಅದನ್ನೇ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದೇನಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಸಂದರ್ಭಗಳು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆದಷ್ಟು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಣೆಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆ ನಡೆದಿರುವ ಇಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಾವುದು ನೀತಿ ಸೂತ್ರವಾಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ನಿಯಮ ಅಥವಾ ನೀತಿಸೂತ್ರವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದಾಗ, ಆ ನಿಯಮವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇಡೀ ಜನಾಂಗಕ್ಕೇ

ಅಪಾಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಖಾಸಗಿ ಕರಾರನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಲು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.” ನಮ್ಮದೇ ಆದ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಚಿಂತನೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. “ಮೂಲತಃ ಭದ್ರವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದ್ದ ಸ್ವಲ್ಪಂದ ನಿಯಮಗಳು ಬದಲಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಬಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಘಟಿತ ವಾಣಿಜ್ಯ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗಿದೆ ಅಮೆರಿಕದ ಅನೇಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಇದೇ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿವೆ.”⁷⁸ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕಡೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮನೋಭಾವದಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನ ಅನುಮಾನ ಮತ್ತು ವೈಷಮ್ಯ ಸಹ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ತೀರ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಅಂತಹ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ.⁷⁹ ಹಳೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಕೆಲವು ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿವೆ, ಆದರೆ ಅವು ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಎಂತಹದೆಂದರೆ ಕಾನೂನು ಇನ್ನೂ ರೂಪಗೊಳ್ಳಲಿದೆ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಹೊಸರೂಪ, ಮನ್ನಣೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಇಂದಿಗೂ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯಗಳ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆಯೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಂಶಯಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

78. ನೋಲ್ಡನ್, J, ಆಂಬಿಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಕಂ. ವಿ. ಹಾಕ್ಸ್, 171 Mass 101, 104.

79. ಹೋಲಿಸಿ, ಲಾಸ್ಕಿ - 'Authority in the Modern State' ಪು. 39.

ಭಾಷಣ III

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಧಾನ, ಶಾಸಕನಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ

ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಾನದ ಅನ್ವಯಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿದರ್ಶನಗಳಾಗಿ ಕಾಣುವ ಈ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಧಾನ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿರುವ ಯಾವ ಶಾಖೆಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದಂತೂ ಸತ್ಯ. ಅದು ಘೋಷಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣದಿರುವಾಗಲೂ, ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ಮೀಸಲಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಅದು ಇನ್ನಿತರ ವಿಧಾನಗಳ ನಡುವೂ ಮಧ್ಯಸ್ಥಾರ. ಅಂತಿಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು, ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತೂಗುವುದು, ಅವರ ನಟನೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ತುಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ನ್ಯೂನಾತಿರೇಕಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಾ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದು. ಅದರ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯ, ಒಂದು ಗುರಿಯನ್ನು ತಲಪುವ ಸಾಧನವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕರೆಯಲ್ಪಡದಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ನಿಯಮಗಳಂತೂ ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿರಳ. ಅವು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವು ರೋಗಗ್ರಸ್ತ. ಅವು ರೋಗಗ್ರಸ್ತವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವು ತಮ್ಮ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ಹರಡಕೂಡದು. ಕೆಲವು ಸಲ ಅವುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಲೋತ್ಪಾಟನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಕಲಗೊಳಿಸಿ ಕತ್ತರಿಸಿಹಾಕಿ, ತೊಂದರೆ ಮಾಡದಂತೆ ನಿರೀಯಗೊಳಿಸಿ ಕೆಲವು ಸಲ ಮುಂದುವರಿದ ಜೀವದ ನೆರಳಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ತಾರ್ಕಿಕ ಸಾಮಂಜಸ್ಯದ ಶಕ್ತಿಗೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ನಾವು ಹೊಂದುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಥವಾ ಅಪಮಾದಾತ್ಮಕ ಭಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ತಗಾದೆಗಳ ಮುಂದೆ ನಂತರ ಅದು ಕ್ರಮೇಣ ಕುಸಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಕರಾರಿನ ಮೇಲೆ ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅಪಮಾದಾಳ ಉತ್ಪಾದಕ ಶಕ್ತಿಯೇ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶ ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ನಿಷ್ಕವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾರಂಭಿಕವಾಗಿ ಅಪಮಾದಾಕೃತವಾಗಿಯಾದರೂ, ಅನೇಕ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೊಳಗಟ್ಟಿ, ಸೌಲಭ್ಯದ ತಾದೇಗಳಿಗೆ ಮೇದಿವೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಅಪಮಾದಾಳು ಇಂದಿನವರೆವಿಗೆ ವಿಕಾಸಗೊಂಡು ಉಳಿದಿರುವ ನಿಯಮವಾದರೂ ಅತ್ಯಲ್ಪವೇ ಆಗಿದೆ.¹ ಕಾರಿನ ಪಕ್ಷಾರಿಂದ ಹೊರತಾದ ಇತರರಿಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕಿನ ವಿಸ್ತರಣೆಯಿಂದ ಉದ್ದೇಶವು ನಿಷ್ಫಲಗೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ಸೌಲಭ್ಯವು ಕುಂಠಿತವಾಗುವ ಮೊಕ್ಕದ್ದುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಅದು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.² ಕಾರು ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಪೂರ್ವಸ್ಥಾಪಿತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದ ತಾರ್ಕಿಕ ಅನುಮಾನ ವಿಧಾನದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುವ ನಿಯಮಗಳು, ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯದ ನಿಧಾನವಾದ ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಲವಾದ ಮತ್ತು ಸಪೆಯಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮುಂದೆ ಮುರಿದು ಬಿದ್ದಿವೆ.³

ಇನ್ನಿತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಇದೇ ವಿಧಾನ ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಮೂಲತತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವಾಗ ನಾವಿನ್ನೆಂದೂ ಕರಾರನ್ನು ಅಕ್ಷರತಃ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಪಾಲಿಸುವಂತೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ “ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಹುಟ್ಟುಗೂಡುವನ್ನು” ನಾವು ಕಂಡಾಗ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಇರುವಂತೆ ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. “ಸಾರ್ವಭೌಮ ರಕ್ಷೆ ಕಾರುವಾಕ್ಯದ ಮಾತಾಗಿದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಪ್ಪೂ ಮಾರಕವಾಗಿದ್ದ ಅತಿನಿಯಮಬದ್ಧತೆಯ ತನ್ನ ಪ್ರರಾತನ ಹಂತವನ್ನು ಮೀರಿ ಕಾನೂನು ಬೆಳೆದಿದೆ.”⁴ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ, ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ಪ್ರಮುಖ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಆಪಾದನ ಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ತಕ್ಷೀರಲ್ಲದ ಪ್ರತಿವಾದಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ವಿವೇಚನಾಧಿಕಾರದೊಳಗೆ ಬರುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಪುರಾವೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಫಲಿತಾಂಶಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯುಂಟುಮಾಡಿವೆಯೆಂದು ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿರುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ತಲೆಕೆಳಗುಮಾಡಿ ಹೊಸವಿಚಾರಣೆಗಳ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸಲು, ತಪ್ಪುಗಳು ಇನ್ನೆಂದಿಗೂ ಆಧಾರವಾಗಲಾರವು. ಹಳೆಯ ಸಂಕೋಲೆಗಳಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಕೆಲವು ಸಲ ಶಾಸನರಚನೆ

1. ಸೀವರ್ ವಿ ರ್ಯಾನ್‌ಸಮ್ 224 NY 233.

2. ಫಾಸ್ಟ್‌ವೈರ್ ವಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಷೂರಿಟಿ ಕಂ. 229 NY 44.

3. ಹೋಲಿಸಿ, ಡುಗ್ಲಿ Op.Cit Centinental Legal History Series Vol XI P.120, Sec. 36.

4. ವುಡ್ ವಿ. ಡೆಫ್‌ಗೋಡೆನ್ 222 NY 88.

ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಶಾಸನ ರಚನೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮಧ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಅಪಹರಿಸಲು ಕೆಲವು ಸಲ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಸಂಪ್ರಭಾಯವಾದ ಬೆದರಿಕೆಯೊಡ್ಡಿದೆ.⁵ ಪ್ರಥಮತಃ ಶಾಸನ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಆಚರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿಯಮ ಸಂಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮನೋಭಾವದಲ್ಲಿ ಈ ಅಪಾಯವು ಬಹಿರಂಗವಾಯಿತು.⁶ ಆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳು ಇಂದಿಗೂ ದುಃಖಕರ ಪೂರ್ವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಇಂದಿನ ಫ್ಯೂತ್ತಿಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಉದಾರವಾದಿತ್ವದ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಯುಣಮಾಡಿದ ದೂರಮಾರ್ಗದ ಕಡೆ ಹಿನ್ನೋಟ ಬೀರಿದಾಗ ಹೊಸಭಾವನೆಯ ಕ್ರಮೇಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಪೂತಿ ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಗೋಚರವಾಗಿದ್ದೂ ಹಂತಹಂತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಹಳೆಯ ಆಕ್ರಮಿಕಗಳು ಉಳಿದಿವೆ, ಆದರೆ ಅವುಗಳು ಹೊಸಭಾವನೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿವೆ. ಒಂದು ಕಾನೂನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಗಣಿತದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಕ್ರೀಡಾಪಟುವಿನ ಆಟವಾಗಿ ಎರ್ಟ್ಲಿಷ್ ಕರೆಯುವುದರಿಂದ ನಾವು ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.⁷ ಆ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ತುಂಬಾ ಹಿಂದುಳಿದದ್ದಾಗಿ ಮಾಡಲು ನಮ್ಮವನೇ ಆದ ವಿಗ್‌ಮೋರ್ ತುಂಬಾ ಶ್ರುಿಸಿದ್ದಾನೆ.⁸ ಕಾನೂನಿನ ಗುರಿಯೇ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದಿಕ್ಕನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುತ್ತದೆಯೆಂಬ ಝೇರಿಂಗನ ಸಿದ್ಧಾಂತವು⁹ ನ್ಯಾಯತ್ವದ ವಿಚಾರಸರಣಿಗೆ ಒಂದು ಮಹತ್ತರ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ತರ್ಕಪದ್ಧತಿ ಹಾಗೂ ಸಾಧನವನ್ನು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಮೂಲವಷ್ಟಾಗಿ ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ಗುರಿಯೇ ಪ್ರಧಾನವಸ್ತು. ಒಂದು ಮಾರ್ಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತದೆಯೆಂಬ ಅರಿವಿಲ್ಲದೇ, ಆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಿವೇಕವೇ ಸರಿ. ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯದ ಮೂಲ ಸಂಕಲ್ಪವಾದದ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಯಾವಾಗಲೂ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಕಾಮನ್ ಲಾ ದ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ತತ್ವವು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಪ್ರಮಾಣ ತತ್ವವೇ ಆಗಿದೆಯೆಂಬುದೇ ಪ್ರಾಯಶಃ ಇದರ ಅರ್ಥ.¹⁰ ಅದರ ಸತ್ಯವು ಸಾಂಬಂಧಿಕ,

5. ಕೆಬ್ಲೋ ವಿ ಎಲ್ಸಿಸ್ 224 NY 528, 536, 537; ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಂಗ್ ಕಂ. ವಿ ಕೆಲ್ಸಿ S&D Co., 228 NY 49.

6. ಪೌಂಡ್ - *Common Law and Legislation* 21. ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ಲಾ ರಿವ್ಯೂ. 383, 387.

7. ಎರ್ಟ್ಲಿಷ್ - *Die Juristische Logik* P. 295; ಹೋಲಿಸಿ. ಪುಟಗಳು 294, 296.

8. ನೋಡಿ - "Treatise on Evidence".

9. Thering - [Zweck in Recht], 5. Modern Legal Philosophy Series; ಜೀನಿ ಸಹ Op. at. Vol I P.8; ಪೌಂಡ್ - Scope and Purpose of Sociological Jurisprudence" 25. Harvard L.R. 140, 141, 145; ಪೌಂಡ್. Mechanical Jurisprudence" 8. Columbia LR. 603, 610.

10. ಪೌಂಡ್ - 'Mechanical Jurisprudence' 8. Columbia Law Review. 603, 609.

ಪರಮವೆಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಒಂದು ನಿಯಮವು ಮಾನ್ಯತೆಗೆ ಒಂದು ಹಕ್ಕುಪತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆಯೆಂದು ನಿರ್ದರಿಸುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ನಾವು ತುಂಬಾ ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಸಬಾರದು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದನ್ನೆಂದಿಗೂ ಬಲಿಕೊಡಬಾರದು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಾಮಂಜಸ್ಯ ಮತ್ತು ಏಕರೂಪತೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ನಾವೆಂದಿಗೂ ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಬಾರದು.¹¹ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶಕೃತ ನವೀನತೆಗಳಿಗೆ ಕಾಮನ್ ಲಾ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ದೀರ್ಘ, ಮೌನ ಹಾಗೂ ಉದಹರಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾದ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಇತರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳು, ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಆ ಆಂತರಿಕ ಮಿತಿಗಳೊಳಗೆ ನಾವಿರಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಆಯ್ಕೆಯು ಚಲಿಸುವ ಆ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಹಾಗೂ ಶಾಸಕರ ಆಯ್ಕೆಯ ಅಂತಿಮ ತತ್ವವು ಒಂದು ಗುರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುದೇ ಆಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಳಿದ ಹುಸುಮಗಳಾಗಿ ಗಿಡಗಳಿಂದ ನಾವು ಕೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಾಳಿರುವ ನಿಯಮವೊಂದರ ಆಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ದರಿಸುವ ಮತ್ತು ಸರ್ಕರ ಒಳಿತನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸುವ ಘನ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಿರ್ದೇಶಿತವಾದ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಸರತ್ತಿನ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನೂ ಸ್ವಾನುಭವಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ ಕಾಲಪ್ರಜ್ಞೆ ಹೊಂದಬೇಕು. ಹೋರಾಟ ಅಥವಾ ಗುರಿ ಅಥವಾ ಉದ್ದೇಶ ರಹಿತವಾಗಿ, ಮೌನಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ, ಜೀವನ ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜನರ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭೆಯ ಫಲಶ್ರುತಿಯಾಗಿ ವಾಸ್ತವಿಕ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಯಾವುದೋ ಒಂದಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಸ್ಯಾವಿನಿಯ ಕಾನೂನಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಅಪೂರ್ಣವಾದ ಮತ್ತು ಭಾಗಶಃ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುವ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲೇಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿ ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಇದು ನಿಶ್ಚಯ. ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಚರಣೆಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ಆ ನಿಯಮಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆದಾಗ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧವಾದಾಗ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಕೈಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆನ್ನುವುದೇ ಇದರ ಅರ್ಥವಾದರೆ ಅದು ಏಕಪಕ್ಷೀಯ ಮತ್ತು ತತ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಅಬದ್ಧವೂ ಹೌದು.¹³

11. ಹೋಲಿಸಿ: ಬ್ಲೂಕ್ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪುಟಗಳು ೧೬೧, ೧೬೨.

13. ಹೋಲಿಸಿ: ಯರ್ಲಿಷ್ ಪುಟಗಳು 366-368 ; ಪೌಂಡ್, "Courts and Legislation" 9. Modern Legal Philosophy Series P. 212; Gray-Nature and Sources of Law" ಪ್ರಕರಣಗಳು 628, 650; ವಿನೋಗ್ರಡಾಫ್. "Out-lines of Historical Jurisprudence" ಪುಟ 135.

ನ್ಯಾಯಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯತತ್ವಗಳೊಡನೆ ಗಲಿಬಿಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.¹⁴ ಒಂದು ಯುಗದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಯುಗಕ್ಕೆ ಮೌನವಾಗಿ ಮತ್ತು ಎಚ್ಚರ ರಹಿತವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನೈತಿಕತೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಾನೂನು, ತತ್ಕಾರಣವಾಗಿಯೇ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ. ಕಾನೂನಿನ ಹುಟ್ಟು ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಯಾಮಿನಿಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿನ ಮಹಾನ್ ಸತ್ಯವಾದರೂ ಅದೇ ಆಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಮನಸ್ಸು ನೈತಿಕ ಗುರಿಸಾಧನೆಯತ್ತ ನಿರ್ದೇಶಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆ ನೈತಿಕಗುರಿ ಕಾನೂನಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿೀಕೃತವಾದ ಹೊರತು ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನೈತಿಕತೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ, ಕಾನೂನು ಸಹ ಒಂದು ಜಾಗೃತ ಅಥವಾ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೇ ಆಗಿದೆ.¹⁵ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾದುದಾವುದೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉಪಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ನೀತಿಗಳ ದರ್ಜೆಗಳು ಅಥವಾ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ಜನಾಂಗದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವು ಶಾಸಕನಿಂದಲೂ ನೋಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬನ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೊಬ್ಬನದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ರೂಪಗಳ ಪಡೆಯಲ್ಪಡುವಂತೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾದ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠವಾದ ಮಾನದಂಡಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಯ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣದ ಆದರ್ಶರೂಪಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ಗುರುತಿಸಬೇಕೆ ಎಂಬ ಬಗೆಗೆ ವಿದೇಶೀ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೂ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದ ಚಿಂತನದ ಪಂಥಗಳ ನಡುವೆ ಸಮರವೇ ನಡೆದಿದೆ.¹⁶ ಕೆಲವು ಸಲ ಪದಗಳ ಉಪಯೋಗ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿದರ ಬಗೆಗೆ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ನಡೆದಿದೆ. ಎಲ್ಲಿನವರೆಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಶೀಲವಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿನವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯತತ್ವದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ವಾಸ್ತವಿಕ ಮಾನದಂಡಕ್ಕೆ ಅಂಟುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ವಾಸ್ತವಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯ ಈ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಎಂದಾದರೂ ನಾವು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತೇವೆಂಬುದು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಅಹಂಭಾವದ ಇತಿಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಯಾವುದನ್ನೇ ಆಗಲೀ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನೋಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ನಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮಿತಿಗಳೊಳಗೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ಧ್ಯೇಯವಿದಾಗಿದೆ. ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಸತ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಸಹಾರೂಪವಾಗಿ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಘೋಷಿಸಬೇಕಾದ

14. ಯೆರ್ಟಲಿಷ್ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ

15. ಹೋಲಿಸಿ, ಜೀನಿ Op.at ಸಂಪುಟ I ಪುಟ 263 ಪ್ರಕರಣ 92.

16. ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮತ್ತು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ಬ್ರುಕ್ ನೋಡಿ, ಪುಟ 101; ಹೋಲಿಸಿ, ಜೀನಿ Op.at ಸಂಪುಟ I ಪುಟ 221 ಮತ್ತು ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ಫ್ಲೇವಿಂಪ್. ಪುಟ 87.

ಅವನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಘೋಷಿಸಬೇಕಾದ ಅವನ ಕರ್ತವ್ಯದ ಒಂದು ಮಜಲಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸೀ ಪುರುಷ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಅವನು ತನ್ನ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಚಾರಿಗೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಥವಾ ಹೊರಗಣ ಪ್ರಮಾಣಗಳೊಡನೆ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬರದ ಒಂದು ನ್ಯಾಯತತ್ವ ಕೇವಲ ಭಾವನೆ ಅಥವಾ ಮನೋಭಾವದ ನ್ಯಾಯತತ್ವವಾಗಿ ಅವನಿ ಹೊಂದುವ ಅಪಾಯವನ್ನೆದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.¹⁷ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಪ್ರಕಾರ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದ ತೀರ್ಪೆಂದರೆ ಅದು ವಾಸ್ತವಿಕ ನ್ಯಾಯಾಧಾರಿತ ತೀರ್ಪಾಗಬೇಕೆ ವಿನಾ ಎಂದಿಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಬಾರದು; ಅದೊಂದು ತೀರ್ಪು ಮತ್ತು ಅದೊಂದಿಗೂ ಕೇವಲ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಜ್ಞೆಯಾಗಬಾರದು. “ಮೋನದ ಇಬ್ಬರು ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗಳು” (ಭಾಗ 1 ದೃಶ್ಯ ii) ನಾಟಕದಲ್ಲಿ- “ನನಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯ ತರ್ಕವಲ್ಲದೇ ಇನ್ನಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಅವನ ಹಾಗೆಂದು ನಾನು ಯೋಚಿಸುತ್ತೇನೆ ಏಕೆಂದರೆ ಅವನು ಹಾಗೆಂದು ನಾನು ಯೋಚಿಸುವುದರಿಂದ”¹⁸ ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಯಂತೆ ನಾವೊಂದು ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಪಿನ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳುವುದು ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಗ್ರೇ¹⁹ ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ-“ಸರಿ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿನ ಭಾವನೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂದು ನಾವೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ತಾನು ವಾಸಿಸುವ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುವ ಸರಿ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆಯೆಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಒಂದುಪಕ್ಷ ಒಂದು ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಸರಿ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿನ ಭಾವನೆಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಇನ್ನೇನೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲು ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಲ್ಲಿರುವ ಸರಿ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿನ ಭಾವನೆಗಳು ಜನಾಂಗದ ಭಾವನೆಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದಾಗ, ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ಯಾವುದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು? ತನ್ನದೇ ಆದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೇ ಅಥವಾ ಜನಾಂಗದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೇ? ಕಾರ್ಟರನ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ರೀತ್ಯಾ (“ಕಾನೂನಿನ ಉಗಮ ಮತ್ತು ಮೂಲಗಳು”, ಜೆ.ಸಿ. ಕಾರ್ಟರ್) ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ಜನಾಂಗದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ನಾನಾದರೋ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ತನ್ನದೇ ಆದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.” ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಗ್ರೇ ಅವರು ನಮಗೆ ನೀಡುವ ಈ ಆಧಾರ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸುವುದು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಸರಿಯಾದ

17. ಬ್ರುಕ್ - ಮೇಲೆ ನಿರೂಪಿತ. ಪುಟಗಳು 101-111.

18. ಸ್ವಾಮ್ಯ - ‘ರಿಷಿಗ್ ರೆಪ್’ ಪ್ರ 162. ಬ್ರುಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖ. ಮೇಲೆ ನೋಡಿ. ಪುಟ. 104.

19. “ಕಾನೂನಿನ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಮೂಲಗಳು” ಪ್ರಕರಣ 610.

ನಡವಳಿಕೆಯ ಬಗೆಗೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಭಾವನೆಗಳಿದ್ದು ಸಮತೋಲವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಇನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಪ್ರಸಂಗವಂತೂ ಅಪರೂಪವಾದ್ದೇ ಸರಿ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಅಂತಹ ಅಪರೂಪದ ಪ್ರಸಂಗ ಉದ್ಭವಿಸಿದಾಗ ಒಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ನಡವಳಿಕೆ ಅಥವಾ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ತನ್ನವೇ ಆದ ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನು ಜೀವನದ ಒಂದು ನಿಯಮವಾಗಿ ಜನಾಂಗದ ಮೇಲೆ ಹೇರುವುದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ಚಲನಚಿತ್ರಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದೇ ಪಾಪವೆಂಬ ಮನೋಭಾವ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ನ್ಯಾಯದ ಆಳ್ವಿಕೆ ಇನ್ನೂ ಅಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಅವನು ತನ್ನ ಈ ದೃಢ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು, ಅದು ನ್ಯಾಯಯುತ ನಡವಳಿಕೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ತನ್ನ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯನಿರ್ವಹಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಒಂದು ಜನಾಂಗ ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ತೀರ್ಪನ್ನು ನೀಡಲು ಅವನು ಬದ್ಧನಾಗಿರುತ್ತಾನೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ನಿಲುವು. ಕಾಲಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಲಿತ ನಡವಳಿಕೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಥೈಸಬಾರದು. ಒಂದಲ್ಲ ಇನ್ನೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಅಂಗೀಕೃತ ಭಾವನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಆಚರಣೆಗಳು ಬೆಳೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇವೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಹಾಗೆ ಅವು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದಂತೆ ಮಾಡುವ ಕರ್ತವ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಮೇಲಿದೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅಂತಹ ಆಚರಣೆಗಳು ರೂಢಿಗೆ ಬಂದರೂ, ಅಂಗೀಕೃತ ನ್ಯಾಯಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ಅವು ಸರಿಸಾಟಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಾರವು. ಜನಾಂಗದ ನ್ಯಾಯಯುತ ತೀರ್ಪು ಯಾವುದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅಂತಹ ಆಚರಣೆ ಮುಂದುವರಿಯಲು ನಮ್ಮ ಆಲಸ್ಯ ಮತ್ತು ಅನಾಸಕ್ತಿಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾದವನು ನಡವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಡುವೆ ನಿಜವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು, ಅವನ ಪ್ರಧಾನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧಾಭಾಸವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನ್ಯಾಯಧೀಶನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಳತೆಗೋಲೇ ವಾಸ್ತವಿಕ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಉಂಟು. ನಿಜಜೀವನದ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಹಲವು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ನೀತಿನಿಯಮಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆಯಲೇಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ನೀತಿಸೂತ್ರವೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಬೇಕು. ಅದು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ನೀತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ವಭಾವದವರಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹ “ಕೊಳ್ಳುವವನೇ ಎಚ್ಚರಿಕೆ” ಎಂಬ ಸೂತ್ರವನ್ನು ನಾವು ಪದೇ ಪದೇ ಪಾಲಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿ, ಮುಖ್ಯಸಾಲಗಾರ ಮತ್ತು ಜಾಮೀನುದಾರ-ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುವ ಈ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಅತ್ಯಂತ

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವರು ಮತ್ತು ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನವುಳ್ಳವರು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ತಾವೇ ವಿಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ, ಆ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆಯಲೇಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಗದ ಸಂಬಂಧಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಗದ ಸಂಬಂಧಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿದರ್ಶನಗಳು, ಅನುಕೂಲತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು.

ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸತ್ಯವಾದರೂ ಏನೆಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೂ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಗೂ ನಡುವಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಎಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಸೀಮಿತನಾಗದಿರುವ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ, ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಕ್ಷಣಿಕವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೇವಲ ಪದಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಮರ್ಶಕನಿಗೆ ಮತ್ತು ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗೆ, ಅದು ತನ್ನದೇ ಆದ ಚಿಂತನಾತ್ಮಕ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಾಗ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಿಗೆ ಅದು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಅಂಶವಂತೂ ಖಂಡಿತ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವಿಕ ಹಕ್ಕಿನ²⁰ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವವರಲ್ಲಿದ್ದುನಾದ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆ. ವಾಸ್ತವಿಕ ಹಕ್ಕಿನ ಅರಿವು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮನಸ್ಸಿನ ರೂಪವನ್ನೇ ತಾಳುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮನಸ್ಸಿನ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕರಣಗೊಂಡ ನಂಬಿಕೆಗಳ ರೂಪವನ್ನೇ ತಾಳುತ್ತವೆ. ಒಳಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಹೊರಗಿರುವುದು ನಡುವೆ ನಿರಂತರ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಆಚರಣೆಗಳು “ಅನುಕರಣೆಯಿಂದ ಹರಡಲ್ಪಟ್ಟ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಿರ್ಮಾಣಗಳಿಂದಲೇ”²¹ ಬರುತ್ತವೆಯೆಂಬ ತಾರ್ಕ ಮತ್ತು ಅವನ ಪಂಥೀಯರ ವಾದವನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಹೊಸ ಆಚರಣೆಗಳೂ “ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನಸ್ಸಿನ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕವೇ”²² ಬರುತ್ತವೆಯೆಂಬ ಡರ್ಕ್ ಹಿಮ್ ಮತ್ತು ಅವನ ಪಂಥೀಯರ ವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡು ದೃಷ್ಟಿಹೋನಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರೇರಣೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಹರಡುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ಸಮಾಜದಿಂದಲೇ; ಒಳಗಿನಿಂದಲೇ ಅಥವಾ ಹೊರಗಿನಿಂದಲೇ ಎಂಬುದು ಅಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ, ಅಂಗಭಾಗಗಳಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸಮೂಹವಾಗಲೀ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಂತೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರ

20. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪುಟ. 139.

21. ಬ್ಯಾರನ್ಸ್—“Durkheim's Political Theory”—35 ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಸೈನ್ಸ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಲಿ, ಪುಟ. 239.

22. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ; ಹೋಲಿಸಿ. ಬಾರ್ಕರ್—“Political Thought from Spencer to Today” ಪುಟಗಳು 151, 153, 175.

ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ಸಂಘಟಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿದ್ದರೂ ಸಹ, ನಿಜವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದು ನಾವು ಯಾವುದಕ್ಕೇ ಒತ್ತುಕೊಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿತ್ ಬದಲಾವಣೆ; ನಾವು ಚಿಂತಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ. ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಚಿಂತನೆ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸುಪ್ರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಭಾವದ ಬಲದಿಂದ ಮತ್ತು ಮನುಕುಮನಸಕಾಗಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ತೀರ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಕ್ಷಿಯೆಂದು ನನ್ನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ತತ್ಪಾರಣ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕೊಂಚ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಯುತ ನಡವಳಿಕೆಯ ಅಂಗೀಕೃತ ನಿಯಮಗಳು - ಈ ಶಕ್ತಿಗಳು ಏಕಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಸಂಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಗತಿಗೆ ರೂಪಕೊಡುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವಹಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದು, ಯಾವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ತುಲನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಮೌಲ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತೇಜಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ.²³ ಕಾನೂನು ಏಕರೂಪವಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಾತವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದೇ ಅತ್ಯಂತ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಅದರ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಪೀಡಿತ ಭಾವನೆಗಳಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಯೋರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ತೋರುವುದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಪ್ರವೃತ್ತಿಗಾಗಲೀ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು. ಆದ ಕಾರಣ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲೇಬೇಕು. ಪ್ರಕೃತ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೂಪಕೊಡಲು, ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಉತ್ತೇಜಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಅಥವಾ ಪ್ರಧಾನಶಕ್ತಿಯಾಗಿರುವಾಗ, ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸಮರೂಪವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಲೇಬೇಕು. ಇದೇ ರೀತಿ ತರ್ಕ ಮತ್ತು ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಉತ್ತೇಜಕ ಶಕ್ತಿಗಳಾದಾಗ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಮರೂಪವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಬಹುದೊಡ್ಡಬೆಲೆಯನ್ನೇ ತೆರಬೇಕು. ಯಾವಾಗ ಏಕರೂಪತೆ, ಏಕರೂಪವಾದ ತುಳಿತವಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಆಗ ಅದೆಂದಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕರೂಪತೆ ಮತ್ತು ನಿಖರತೆಯಿಂದ ಪ್ರೋಷಿತವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಧರ್ಮನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಪರತೆ ಅಥವಾ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇನ್ನಾವುದೇ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಪ್ರೋಷಿತವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯೊಡನೆ ಸರಿದೂಗಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾದವನು ಇನ್ನೊಂದು

23. ವ್ಯಾಂಡರ್ ಐಕನ್ "Methods Positive de L Interpretation Juridique" - ಪುಟ 59; ಯೆರ್ಟ್ಲಿಷ್ "Die jeiristische Logik" ಪುಟ. 187.

ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ರೇಖೆಯನ್ನು ಎಳೆಯಲೇಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಹೊಸದಾದ ಪಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಬಹುದು. ಭಿನ್ನವಾದ ಮಾರ್ಗವೊಂದನ್ನು ಕ್ರಮಿಸಿ ತನ್ನ ನಂತರ ಬಂದವರೂ ಅದನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಒಂದು ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಿಂತ ಪ್ರಮುಖವೆಂಬುದನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ತಿಳಿಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆಂದು ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ನೀಡುವ ಉತ್ತರವಾದರೂ ಇಷ್ಟೇ. ಶಾಸಕರು ಹೇಗೆ ತಮ್ಮ ಅನುಭವ, ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಚಿಂತನಶೀಲತೆಯಿಂದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೋ ಹಾಗೆಯೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನೂ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಜೀವನದಿಂದಲೇ ಕಲಿಯಬೇಕು. ಶಾಸಕನ ಕ್ರಿಯೆಗೂ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಕ್ರಿಯೆಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸುವ ಬಿಂದುವೇ ಇದಾಗಿದೆ. ವಿಧಾನಗಳ ಆಯ್ಕೆ, ಮೌಲ್ಯಗಳ ಗುಣವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಎರಡಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾದ ಪರಿಗಣನೆಯೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಸುತ್ತಾಗಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಇತಿಮಿತಿಯೊಳಗೇ ಶಾಸನರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗಿರುವ ಇತಿಮಿತಿಗಳು ತುಂಬಾ ಕಿರುದಾದದ್ದು. ಅಂತರಗಳ ನಡುವೆ ಮಾತ್ರ ಅವನು ಶಾಸನ ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ತೆರೆದಿರುವ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಅವನು ತುಂಬುತ್ತಾನೆ. ಅಂತರಗಳ ಗೋಡೆಗಳಾಚೆ ಹೋಗದೇ ಅವನು ಎಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ರೇಖಾಪಟದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಕಲೆಯನ್ನು ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದರಿಂದ ಬರುವ ಯೋಗ್ಯತಾ ನಿರ್ಧಾರ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅವನೇ ಕಲಿಯಬೇಕು. ಅಂತರಗಳ ಒಳಗೂ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಮತ್ತು ವಕೀಲನಿಗೆ ಅವು ಎಷ್ಟೇ ಅಗ್ರಾಹ್ಯವಾದರೂ, ಅವು ಅವನ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಶತಮಾನಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಂದ, ಇತರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ, ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜರ ಮತ್ತು ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ನಿದರ್ಶನದಿಂದ, ವೃತ್ತಿಯ ಸಾಮೂಹಿಕ ತೀರ್ಪಿನಿಂದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಕಾನೂನಿನ ಚೈತನ್ಯಕ್ಷಮಗುಣವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಅವು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಲೇಖಕ ಚಾರ್‌ಮಾಂಟ್²⁴ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ- “ಔಪಚಾರಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬಹುದು. ನ್ಯಾಯನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅವನ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಇತಿಮಿತಿಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಂಗೀಕೃತ ಮಾನ್ಯಸೂತ್ರಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ವಿಶದವಾದ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳನ್ನು ತಡಮಾಡುವುದನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ, ಶಾಸ್ತ್ರಾಚಾರಗಳನ್ನು

24. “ಲಾ ರಿನ್ಯೆಸಾನ್ಸ್‌ಡು ಡ್ರಾಯಿಟ್ ನೇಚಿರೇಲ್”-ಪುಟ ೧೮೧.

ವಿಧಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಪ್ರಚಾರದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಂಗೀಕೃತ ಮೂಲತತ್ವಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.”²⁵ ಆದಾಗ್ಯೂ ತೆರೆದ ಅಂತರಗಳ ಮಿತಿಗಳೊಳಗೆ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟು ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಆಯ್ಕೆಯತ್ತ ಚಲಿಸುವುದೇ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದರ ಫಲವಾದ ನಿರ್ಮಾಣವೇ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೇ ವಿನಾ ಹುಡುಕಲಾಗದು. ಇಡಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಶಾಸನರಚನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಶಾಸಕನ ವಿವೇಚನಾ ಶಕ್ತಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಿಗಿರಬೇಕು.

ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ²⁶ಯನ್ನು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದು ಸತ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವೂ ಅಲ್ಲ ಅಥವಾ ನವ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ. ಶತಮಾನಗಳಿಂದ (ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ) ಕಾಮನ್ ಲಾ ದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಇದೇ ರೀತಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿವೆ. ಒಂದು ಅಂತಿಮ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಕಾನೂನಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲೂ ಒಪ್ಪಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಇಲ್ಲ. ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದೇ ಅಂತಿಮ ಉದ್ದೇಶದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ. ಏಕರೂಪತೆ, ನಿಷ್ಪರತೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಂಶದ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಫೂಮುಖವಾದ ಅಗತ್ಯತೆಗಳೆಂಬ ಭಾವನೆಗಳಿದ್ದ ಕಾಲಗಳೂ ಇದ್ದವು.²⁷ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಅಸಂಗತೋಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಂತಿಮ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅಲ್ಪಕೃತ್ಯ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತೆಯೆಂಬ ಭಾವನೆ ಇದ್ದ ಕಾರಣ, ಅನುಸರಿಸುವ ಮಾರ್ಗದ ಕಡೆಗೇ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚಿನದಾದ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದರ ಅಗತ್ಯತೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ದೃಢವಾಯಿತು. ಅನೇಕ ಸಲ ಹಳೆಯ ನಿಯಮ ಮತ್ತು ಹೊಸದರ ನಡುವಣ ಅಂತರಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪನೆಯೆಂಬ ಸಾತ್ವಿಕ ವಂಚನೆಯೇ ಸೇತುವೆಯಾಯಿತು.²⁸

ಯಾವಾಗ ಅಂತಿಮ ಉದ್ದೇಶದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪ್ರಧಾನವಾಯಿತೋ ಆಗ ಹೊಸ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ನಿಯಮದ ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಯಿತೆಂಬುದು ನಮಗೆ ತುಂಬಾ

25. ಚಾರ್‌ಮಾಂಟ್ - ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ. ಭಾಷಾಂತರ, Modern Legal Philosophy Series ಪುಟ 120.

120. ಪ್ರಕರಣ 91. ಹೋಲಿಸಿ JHERING ಬರೆದಿರುವ ಲೇಖನ - "Law as a means to an end" (5 Modern Legal Philosophy Series, Introduction by W.M. Geldart. P. XLVI: "ಕಾನೂನಿನ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳ ಕಷ್ಟಾಯ ನಿರ್ಬಂಧಕ ಶಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಗೀಕೃತ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಶಾಸನರಚನೆಯ ಸ್ವರೂಪ, ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗಿರುವ ಸೀಮಿತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ."

26. ಹೋಲಿಸಿ, Berolzheimer, 9 Modern Legal Philosophy Series ಪುಟಗಳು 167, 168.

27. Flavius, Supra. ಪುಟ 49; Pollock and Maitland 'History of English Law' P. 501.

28. ಸ್ಮಿತ್ - "Surviving Fictions, 27 Yale Law Journal, ಪುಟ 147, 357; ಎರ್ಟ್‌ಲಿಷ್ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಪುಟಗಳು 227, 228; Saleilles- 'De La Personnalite juridique' - P. 382.

ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುವ ವಿಷಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ಉಪಯೋಗ ಇಳಿಮುಖವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೂಢವಾಗಿದ್ದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯ ಬುಗ್ಗೆಗಳು ಈಗ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಯಾರನ್ನು ಅವು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆಯೋ ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಈಗಲೂ ಅವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಹುಭಾಗ ಅಜಾಗೃತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲೇಬೇಕಾದ ನ್ಯಾಯತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುತ್ತವೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಗತ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಅವು ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲೂ ಅನುಗುಣವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗದು. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕ್ಷುಬ್ಧತೆ ಮತ್ತು ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಆಗಲಾರದು. ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರದ ದೋಷಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಅತಿರೇಕದ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಾನೂನಿನ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ, ಕಾನೂನಿಗೂ ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೂ ನಡುವೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಮಾಡುತ್ವವು ಕಾನೂನಾಗಲೀ, ಜೀವನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಾಗಲೀ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೊಳಗಾಗಬೇಕು..... ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪುಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯತತ್ವದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಅಗತ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತರಬಹುದು ಅಥವಾ ತರಲೇಬೇಕೆಂಬುದು, ಅಥವಾ ಶಾಸಕನ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಗತ್ಯವೆಂಬುದು ಒಂದು ನ್ಯಾಯಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಅಂತಿಮ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತೀರ್ಪು ನೀಡಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿರುವ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳು ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಹಜಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಅವು ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ. ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ಆತ್ಮವೀಕ್ಷಣೆ, ವಿಚ್ಛೇದನೆ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಅಥವಾ ತಾತ್ವಿಕ ಚಿಂತನೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮೂಲವಸ್ತುಗಳು ಯಾವುದೆಂದೇ ತಿಳಿಯದ ಅಥವಾ ಮರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಿಶ್ರಣವೇ ಅದರ ಫಲವಾಗಿದೆ. ಮಿಶ್ರಣ ಹಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಶಾಸನ ರಚನಾ ನೀತಿಯೇ ಕಾರಣವೆಂಬ ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಚಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಘಾತಕರ ಅಂಶವಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ಹೋಮ್ಸ್²⁹ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ— “ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿತ್ ಬದಲಾವಣೆಯಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾನೂನಿನ ಬಹು ದೊಡ್ಡಭಾಗ ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ವಾಸ್ತವಿಕ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಸ್ವಯಂವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಸ್ವಯಂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಲಾರದು. ತನ್ನ ನೆರೆಹೊರೆಯವರ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ತಾನು ನಿರ್ದರಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆಂಬ ಹಾರ್ಬರ್ಟ್ ಸ್ಪೆನ್ಸರನ ಹೇಳಿಕೆಯೂ ಸ್ವಯಂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಲಾರದು.” ಹೋಮ್ಸ್ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ — “ಒಬ್ಬ ಜವಾನನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ

ನೀಡುವುದು, ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಅದು ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದು ಅಥವಾ ಹಾನಿಕರವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದು ಏಕೆ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ? ಬಾಕಿ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವುದು ಕ್ಷಮೆ ಜರುಗಿಸುವಂತಹ ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೂ, ಅಂತಹದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ನೀಡುವುದು ಬಹುಮುಖ್ಯವೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಲಾಯಿತು. ತನ್ನ ಪಕ್ಷದ ಮನೆಯವನನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ, ಅಂತಹ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಏಕೆ ಇದೆ ? ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಸ್ಟರ್ಡಿಯಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಒಳಿತಿಗೆ ತುಂಬಾ ಉತ್ತೇಜನ ದೊರಕುತ್ತದೆಂಬುದೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಸಾಂಬಂಧಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಅಂತಹ ತೀರ್ಪುಗಳು, ಸ್ವಲ್ಪಾವಿಹವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿರದೇ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ..... ಸಾಮಾಜಿಕ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಪರಿಗಣನೆಗಳನ್ನು ತೂಗಿಸೋಡಬೇಕಾದಂತಹ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳೇ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂತಹ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಅಂತಹ ಪರಿಗಣನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡದಿರುವ ಪದೇ ಪದೇ ಘನಪ್ರವಾಹಗುಪ್ತಿಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ವಿಮುಖತೆಯ ಫಲವಾಗಿ ತೀರ್ಪುಗಳ ಬುನಾದಿ ಹಾಗೂ ನೆಲೆಗಳೇ ಸ್ವಲ್ಪಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದಾಗಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಅಜಾಗೃತಸ್ಥಿತಿಯ ದ್ರೋಹಕವೂ ಆಗುತ್ತದೆ.”

ಈ ಭಾವನೆ ಒಳಹೊಕ್ಕಿರುವುದು ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಕಾಮನ್ ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಸ್ಥಾನಮಾನದಿಂದ ಬಹುವಾಗಿ ಸೀಮಿತಗೊಂಡಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಮುಂದಾಳುತ್ತದ ಅಧಿಕಾರವಿರುವಂತಹ ಇನ್ನಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಶಾಸಕರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ನಡುವಣ ಸಾಮ್ಯಕ್ಕೆ ಒತ್ತನ್ನು ನೀಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಾನು ಫ್ರಾಂಕಾಯ್ ಜೀನಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅವನು ಇವೆರಡರ ನಡುವಣ ಸಾಮ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಭೀತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಲಹಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿ³⁰ಯಿಂದ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕಾನೂನನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮೇಲೆ ಹೇರಿರುವ ಸಂತೋಷನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಶಾಸಕನ ಮೇಲಿರುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಾಮ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯೆಂಬುದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಖಂಡಿತ ಅಲ್ಲಕ್ಕಷ್ಟೆವನ್ನು ಮಾಡದಿರುವಂತಹ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಗೌಣವಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇರುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಾಸ್ತವಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಚಲಿಸುವಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಆ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು ಕೆಲವು ಪರಿಗಣನೆಗಳು

30. Op. Cit. Vol II P. 77.

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಗಳಾಗಲೇಬೇಕು. ಈ ಪರಿಗಣನೆಗಳು ಅಂತಿಮಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶಾಸಕರ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಸಾಧಿಸುವ ಅಂಶಗಳಂತೆಯೇ ಇದ್ದುತ್ಪನ್ನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ನಿಯಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಹೇಗೆನ್ನುವುದು. ಔಪಚಾರಿಕ ಮೂಲಗಳು ಮೌನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಸಾಕಾಗದಿದ್ದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ: ಶಾಸಕನಾದವನು ತನ್ನ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಯಾವ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೋ, ಅದೇ ಗುರಿಗಳಿಗೆ ವಿಧೇಯನಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನೂ ಕಾನೂನಿಗೆ ತಾನು ಮಾಡುವ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲೇಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಕ್ರಿಯೆಗೂ, ಶಾಸಕರ ಕ್ರಿಯೆಗೂ ನಡುವೆ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವಾಗ ಶಾಸಕನಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಅಡತಡೆಗಳೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಅವನು ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡುವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಭಿನ್ನವಾದದ್ದು. ಅವನ ಮುಂದಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಶುದ್ಧವಾಗಿ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಚೈತನ್ಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಕ್ರಿಯೆಯ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಮುಂದಿರುವ ಗೊತ್ತಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ದೂರವಾಗಿದ್ದು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿರಬೇಕು. ತನ್ನ ತೀರ್ಪನ್ನು ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೀಡಬೇಕು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಿಯೆಯೆಂದರೆ, ನನಗನ್ನಿಸುವಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ನ್ಯಾಯಯುತ ಅರ್ಹತೆಗಳಿವೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ “ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ. ಅದು “ಸ್ವತಂತ್ರ” ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಧಿಕಾರದ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ದೂರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ “ವೈಜ್ಞಾನಿಕ”, ಏಕೆಂದರೆ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊರತೋರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದು, ಆ ಅಂಶಗಳಲ್ಲೇ ತನ್ನ ಭದ್ರವಾದ ಬುನಾದಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.”³¹

ಆಧುನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ತಾತ್ವಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವವನೇ ವಾಂಡರ್‌ಐಕೆನ್.³² ಐಕೆನ್ ಬರೆದಿರುವ ಗ್ರಂಥ “Methode Positive de l'Interpretation Juridique”.³³ “ಹಿಂದೆ ಜನಗಳು ಕಾನೂನನ್ನು

29. 'The Path of The Law' - ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ಲಾ ರಿವ್ಯೂ

31. ಯರ್ಲಿಷ್‌ನದೂ ಇದೇ ಚಿಂತನೆ “Die Juristische Logik”

32. ಬ್ರಸ್ಲೆಲ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ

33. ಪುಟ 401 ಪ್ರಕರಣ 239.

ಶಾಸಕನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾರ್ಥಕ ನಿರ್ಣಯದ ನಿರ್ಮಾಣವೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಭಾವಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಕಾನೂನಿಗೆ “ಸ್ವಭಾವಿಕ” ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಅದು ನಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿರುವ “ಸ್ವಭಾವಿಕ ನ್ಯಾಯ” ಎಂಬುದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದುದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಯಮ ಸಂಗ್ರಹದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧಗಳೂ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ತತ್ವಗಳ ಅನ್ವಯವೇ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ‘ಸ್ವಭಾವಿಕನ್ಯಾಯ’ವೆಂಬ ಆ ಪದ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿರುವ ವಿವೇಚನೆಯ ಮೂಲಾಂಶಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿರುವುದೇ ಕಾರಣ. ಸಂಗತಿಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ಕಾನೂನು ಚಿಮ್ಮುತ್ತದೆಯೆಂಬ ಅರ್ಥ ಬರಲು ಆ ಪದ ‘ಸ್ವಭಾವಿಕನ್ಯಾಯ’ವೆಂಬುದೇ ಕಾರಣ. ಆ ಸಂಬಂಧಗಳಂತೆಯೇ ಸ್ವಭಾವಿಕ ನ್ಯಾಯ ನಿರಂತರ ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲವನ್ನು ನಾವೆಂದಿಗೂ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ವಿವೇಚನಾಜನ್ಯವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೋಡಲಾಗದು. ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಕೆಲವು ಗೊತ್ತಾದ ಅಡಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಗೊತ್ತಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲೇ ಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯತೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಶಾಸಕನಿಗೆ ಈ ಕಾನೂನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವುದು ಚೂರುಚೂರಾದ ಅರಿವು ಮಾತ್ರ. ಅವನು ವಿಧಿಸುವ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಈ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದಾಗ ನಾವು ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಬೇಕು ? ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಂತೆ ಅವುಗಳ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಅಗತ್ಯಗಳೆಲ್ಲೆಂಬುದೇ ಆ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥ. ಕಾನೂನಿನ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಅತ್ಯಂತ ಪುಲ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದೇ ಅದರಲ್ಲಿ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಂತರಗಳನ್ನು ತುಂಬುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದಾಗ, ಉತ್ತರವಿರುವುದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳಲ್ಲೇ ವಿನಃ ತಾರ್ಕಿಕ ಅನುಮಾನಗಳಲ್ಲಲ್ಲ.”

ಕಾಮನ್‌ಲಾವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಾಗ ಬೇರೆಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆದ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಅಂತರಗಳನ್ನು ತುಂಬಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮೀಮಾಂಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನೇ ರೋಮ್‌ದೇಶದ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಖ್ಯಾತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಲ್ಲಿ ಹಲವರು—ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಮ್ಯಾನ್ಸ್ಟೀಲ್ಡ್ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕದ ಕೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟೋರಿ—ತಮ್ಮ ಅನೇಕ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ರೋಮನರ ನಿಯಮ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿಂದ ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಎಂದಿಗೂ ಹಿಂತೆಗೆದಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಾಗಲೀ, ನಮ್ಮ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಾಗಲೀ ಕಾಮನ್‌ಲಾವನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ರೋಮನರ ಕಾನೂನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದೆಯೆಂಬುದರ ಅಂದಾಜುಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲು ನಾವು ಬಹುದೂರ

ಹೋಗಬೇಕಾಗಬಹುದು.³⁴ ಅದಕ್ಕಂದಿಗೂ ಅಧಿಕಾರವಿರಲಿಲ್ಲ. ರೋಮನ್ ಕಾನೂನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹವತ್ತವಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಚಕುವಳಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ದ್ವೀಪ³⁵ಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಸಾಮ್ಯಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಚಿಂತನೆಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಗೆಹರಿಸಲಾಗದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಜಾಣತನದ ಪರಿಗಹಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ವಿದೇಶೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಆಜ್ಞಾಧಾರಕವಾಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಲಹಾತ್ಮಕವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಒಂದು ಹೊಸ ವಿಧಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ನಾವು ಆಗಲೇ ಪರಿಗಣಿಸಿರುವ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಚ್ಚಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ತಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಾಮನ್ ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಯಾವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನುಭವ, ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ವಿವೇಕದ ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರದಿಂದ ಪಡೆಯಬೇಕೋ ಅಂತಹ ಭಂಡಾರದ ಒಂದು ಅಂಕೂರವಾಗಿದೆ ಇದು. ಕಾನೂನನ್ನು ಘೋಷಿಸುವ ಅಧಿಕಾರದೊಡನೆಯೇ, ಕಾನೂನೇ ಇಲ್ಲದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇತಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುವ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಇರುತ್ತದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನನ್ನಂತೆಯೇ ಗುರುತಿಸಿ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡುವಾಗ, ನಾನು ಯಾವ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಇನ್ನಾವ ಕಾನೂನೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರೊಡನೆ ನಾನು ಸೇರಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಕ್, ಹೇಲ್ ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಕ್‌ಸ್ಪೆರ್ಡು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಬರಹಗಾರರಾದ ಆಸ್ಪಿನ್, ಹಾಲೆಂಡ್, ಗ್ರೇ ಮತ್ತು ಚೆತ್ರೋಬೌನರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತೇನೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ಇವರಿಗೂ ಹಿಂದೂ ಬರಹಗಾರರ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿತ್ತು. ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಾನೂನಿನ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವನಿಚ್ಚಿತ ನಿಯಮಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ಹುದುಗಿರುತ್ತವೆ. ಮೇಲಿನ ಹೊದಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಮೂರ್ತಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಷ್ಟೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಕೆಲಸ.³⁶

ಆಧುನಿಕ ತೀರ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಳಸಾಡುವ ಪ್ರಭಾವದ ಸುಳಿವುಗಳನ್ನು ಕಂಡರೂ ಸಹ, ಬೆಂಥಾಮ್ ಮತ್ತು ಆಸ್ಪಿನ್ಸರ ದಿನಗಳಿಂದ ಯಾರೂ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅನುಮಾನಿಸದೇ, ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೇ ಅಂಗೀಕರಿಸಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದ

34. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ನೋಡಿ-ಷರ್ಮನ್-"Roman Law in the Modernworld"; ಸ್ಟ್ರೆಟ್ಟನ್-
"Roman Law Influence Select Essays in Anglo-American Legal History, 208.

35. I Pollock and Maitland's-History of English Law 38, 114; Maitland's Introduction to Glorke ಮೇಲೆ ನೋಡಿ ಪುಟ XII.

36. ಹೋಲಿಸಿ, ಪೌಂಡ್, 27. Harvard L.R. 731, 733.

ತಪ್ಪಿನ ಅಪಾಯ ಇಂದು ಇದೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೆಂದಿಗೂ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಆಸ್ಪಿನ್ನನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಬೆಂಬಲಿಗರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಕೆಲವುಸಲ, ಕಾನೂನು ಇನ್ಯಾರಿಂದಲೂ ಮಾಡಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಪುರಸ್ಕರಿಸುವ ತನಕ, ಎಷ್ಟೇ ಭದ್ರವಾಗಿ ಬೇರೂರಿವ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೂ ಕಾನೂನಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.³⁷ ಶಾಸನಗಳೂ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವತನಕ, ಕಾನೂನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಗ್ರೇ ತನ್ನ "Nature and Sources of the Law"³⁸ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. "ನಾನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವಂತೆ ನಿಜವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದರೆ ಕಾನೂನನ್ನುವುದು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಏನನ್ನು ಘೋಷಿಸುವರೋ ಅದೇ ಆಗಿದೆ; ಶಾಸನಗಳು, ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳು, ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ನೀತಿನಿಯಮಗಳು ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ."³⁹ ಆದ್ದರಿಂದ ಜೆತ್ರೋಬ್ರೌನ್ ತಾನು ಬರೆದ "Law and Evolution"⁴⁰ ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ, ಶಾಸನವೆಂಬುದು, ಅದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ತನಕ ನಿಜವಾದ ಕಾನೂನಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದು "ತೋರಿಕೆಯ ಕಾನೂನು." ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನ ಹೊರತು ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ನಾವು ನಿಜವಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ತೀರ್ಪುಗಳು ಸಹ ಕಾನೂನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಬಹುದು. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದಿರುವ ಪಕ್ಷಕಾರರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನಾರಿಗೂ ಇಂದಿನ ತೀರ್ಪುಗಳೂ ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕಾನೂನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಿನನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಜನತೊಡಗುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದು ignis fatucesನಿಂದ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅವರು ವಿಧೇಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ, ಅವು ಸತ್ಯವಾಗಿ ಕಾನೂನೇ ಅಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಎಂದಿಗೂ ಈಗಿರುವುದಾಗದೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಮುಂದಾಗಬೇಕಾದ್ದೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗಲೇ ವಾಸ್ತವರೂಪ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವರೂಪ ಪಡೆದ ನಂತರ ಅವಸಾನ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ತತ್ವಗಳೆಂಬವುಗಳೇ ಇಲ್ಲ; ಪ್ರಶ್ನೇಕಿತವಾದ ವಿಧಗಳೇ ಇವೆ.

ಕಾನೂನಿನ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನೇ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಹ ಕಾನೂನಿನ ಲಕ್ಷಣ ನಿರೂಪಣೆ ಸಕಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತಹ⁴¹ ನಿಯಮಗಳನ್ನೇ ನಿರಾಕರಿಸುವುದರಿಂದ ಅದರೊಳಗೇ

37. Austin-'Jurisprudence' Vol I 37, 104; Holland "Jurisprudence" P.54, W. Jethro Brown - "The Austirian Theory of Law" P. 311.

38. ಪ್ರಕರಣ 602;

39. ಹೋಲಿಸಿ. ಗ್ರೇ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪ್ರ. 276, 366, 369

40. Yale Law Journal 394 Vol. 29.

41. ಹೋಲಿಸಿ. ಬಿಯೇಲ್. "Conflict of Laws' ಪುಟ 153 ಪ್ರಕರಣ 129.

ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಈಕೆದೋಷ ಮತ್ತು ತಪ್ಪುಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನೇ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಬೇಕೋ ಅದನ್ನೇ ನಾಶಗೊಳಿಸುವಂತಹ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ನಿರುಪಯುಕ್ತ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ದೃಢಪಡಿಸುವ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಂಗತಿಗಳೆಂದರೆ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರೋಧಿತ್ವ. ಲಕ್ಷಾಂಕ ನಿರೂಪಣೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಭ್ರಮೆಗಳಂತೆ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಅಂತಹ ಲಕ್ಷಾಂಕ ನಿರೂಪಣೆಯೇ ನಿರರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಎಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗಳಿಗೂ ಅದು ಉತ್ತರ ನೀಡುವಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕ ಅಚ್ಚುಗಳಿಗೆ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಜೀವನದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸತ್ಯಗಳು, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನಾತೀತವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಗಳೆಂದು ವಾದ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಗತ್ಯವಾದರೆ, ನಾವು ಅಚ್ಚುಗಳನ್ನೇ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು. ವಾಸ್ತವವಾದ ಸತ್ಯವೆಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸುವಂತಹ ಕಾನೂನಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ನಾವು ಹುಡುಕಬೇಕು. ಅನುಮಾನ ಬಂದಾಗ ಇಲ್ಲವೇ ಸಂದಿಗ್ಧತೆಯಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಶಾಸನಗಳು ಕಾನೂನಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಇದೇ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ, ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೆ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ದೃಢವಾದ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳಿಂದ ಕಾನೂನಿನ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಕೆಲವು ಸಲ ತಮ್ಮ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನೇ ನಿರರ್ಥಕಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುತ್ತವೆ. ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯ ಪುಷ್ಟಾಂತಿಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತಹ ತೀರ್ಮಾನಗಳೇ ಅವೆಂದು ನಾನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತೇನೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ತತ್ವಗಳ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಗಾಗದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು ಚಲಿಸುವಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದಿರಬೇಕೆಂಬುದು ನಿರ್ಮಿವಾದವಾದದ್ದು. ಶಾಸನ ಅಥವಾ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳು ಅಥವಾ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಅಥವಾ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಥವಾ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಡುವೆ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲದರ ನಡುವೆ ಘರ್ಷಣೆಯಾದಾಗ, ಕಾನೂನು ಅಸ್ಥಿರಗೊಂಡು, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಪೂರ್ವಾನ್ವಯವಾಗಿ ಘೋಷಿಸುವ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಹೇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಶಾಸನ ರಚನಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಕ್ಷಕಾರರು ಮಾಡಬಹುದಾದರೂ ಏನೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ಕೈಲಾದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಯಮದ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದರಂತೆ ಅವರುಗಳೇ ನಡೆಯುವುದು. ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಯೇ ಇಲ್ಲದ, ಘರ್ಷಣೆಯಿಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಭಿನ್ನವಾದ ತೀರ್ಪುಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲದ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಮತ್ತು ಅಪರೂಪದ ನಿದರ್ಶನಗಳ ಕಾರಣ

ಕಾರದೇ ಇರಬಾರದು. ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಪುಷ್ಟಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬದ್ಧರಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮೊರೆಹೋಗುವ ಅಗತ್ಯತೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನವರಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಬಹುಮತದವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಅಪರೂಪದ ಇಲ್ಲವೇ ಅನಾಹತಕಾರೀ ಅನುಭವಗಳೇ ಆಗಿ, ಅನಾಹತ ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ, ಬಹುತೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿವಾದ ಕಾನೂನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸದೇ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಎಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದರೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ವಿವೇಚನಾಧಿಕೃತಿ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತರಗಳೊಳಗೆ ಕಾನೂನು ರಚಿಸುವ ಹಕ್ಕಿದ್ದರೂ, ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂದೃಶ್ಯವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುವಾಗ, ಪಾಳುಬಿದ್ದ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೋಡಿ, ಫಲವತ್ತಾದ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿರುವ ಎಕರೆಗಳ್ಳಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ, ನಮಗೆ ಭೂದೃಶ್ಯದ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದ ನಡುವೆ, ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಆಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ವಿಧೇಯರಾಗಿರಲೇಬೇಕಾದ ನ್ಯಾಯತತ್ವದ ನಡುವೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದರಲ್ಲಿನ ವೈಫಲ್ಯತೆಯೇ ಈ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೂಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಶಾಸನ ಆಜ್ಞಾವಿಧಿಯನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡುವ ಹಕ್ಕಿದ್ದಿದ್ದರೂ, ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಕ್ಕಿದ್ದಿದ್ದರೂ, ಅಂತರಗಳ ಗೋಡೆಗಳನ್ನೂ ಮೀರಿ ಪಯಣಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಪೂರ್ವ ನಿರ್ದೇಶನ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಕುಪ್ಪಿಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯುವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ, ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗದಿಂದ ಅವರು ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತಾರೆ. ದುಷ್ಪ ಹಾಗೂ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನನ್ನಿಸಿರಿಂದ, ಉದ್ದಿಶ್ಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ನೀಡಿರುವ ತೀರ್ಪುಗಳು ಕುಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ⁴²ವನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದ ತತ್ವಗಳಿವೆ. ಈ ತತ್ವಗಳು ಕೆಲವು ಲೇಖಕರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ⁴³ವನ್ನೇ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಹೋನವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲೇಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಜೀವನವನ್ನು ಜೀವಿಸಬಹುದು, ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಶಿಸ್ತಿಗೊಳಪಡಿಸಬಹುದು,

42. ಸಾಲ್ಮಂಡ್ - 'Jurisprudence' ಪುಟ 157; ಸ್ಯಾಡ್ಲರ್ - 'Relation of Law to Custom' ಪುಟಗಳು 4, 6, 50; F.A. Geer 9. LQR 153.

43. ಡುಗ್ಲಿ - "Law and State", 31. Harv. L.R. 2; Vinogradoff 'The Crisis of Modern Jurisprudence', 29. Yale LJ 312; Laski-'Authority in the Modern State'. Pp 41, 42.

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತಿಗೂ ಒಳಪಡುತ್ತೇವೆ ಅಂತಹ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವರನ್ನು ಕಾನೂನನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸದೇ ಶಿಸ್ತಿಗೊಳಪಡಿಸಬಹುದು. ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಫೋರ್ಡ್‌ಕೂಗಾ ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದಾಗ ಹೀಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ನಡವಳಿಗೆ ಗಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ವಿವಾದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಅರ್ಥಭಾಯಾ ಪ್ರದೇಶವೇ ಇದಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಾವಿನವರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಪ್ರತಿ ತಿರುವಿನಲ್ಲೂ ಅವರ ಕ್ರಿಯೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಲವೂ ಅವರು ಸರಿ ಮತ್ತು ತಪ್ಪುಗಳ ನಡುವೆ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕೆಂದು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನವಜನಾಂಗದ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಬಲಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಕಾನೂನಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದೇ ಇರಲು ನಾನು ಅಸಮರ್ಥ.⁴⁴

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಮುಂಚೆಯೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆಂಬ ಬ್ಲಾಕ್‌ಸ್ಟನ್ನನ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅವನ ನಿಲುವು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ನ್ಯಾಯತತ್ವಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ನ್ಯಾಯತತ್ವದ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ⁴⁵ ಪ್ರಕೃತಿನ್ಯಾಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಒಂದು ಆಸಕ್ತಿಯತವಾದ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘವಾದ ಅಧ್ಯಯನವೇ ಆಗಿದೆ. ಸ್ವೋಯಿಕರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಎಡಬಿಡದೇ ಬಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ತಾನೇ ಬೇರೂರುತ್ತಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರಾದವರೆಲ್ಲರ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಧೈಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅಗಾಧವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿದೆ. ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಪಂಥಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಉಗಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೆಲಕಾಲ ಇದು ಅಪಖ್ಯಾತಿ ಹೊಂದಿದಂತೆ ಮತ್ತು ವರ್ಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ⁴⁶ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಇತ್ತೀಚಿನ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಚಿಂತನ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಹಳೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಕೇವಲ ನಾಮಮಾತ್ರಲ್ಲದೇ, ಪ್ರನದಜ್ಜೀವನ

44. ಕಾನೂನಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಗೊತ್ತಾದ ನಿಯಮಗಳ ಸಂಗ್ರಹ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಗೂನಾಗಿ ಪೌರಹತ್ಯೆಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗುತ್ತವೆ ತಪ್ಪುಗಳು ನಿವಾರಿತವಾಗುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ಪರಿಹಾರಗಳು ನಿರ್ಧರವಾಗುತ್ತವೆ. (Beale-"Conflict of Laws"- P.132 Sec. 114).

45. Salmond "The Law of Nature". II, LQR 121; Pollock 'The History of The Law of Nature'. Columbia LR 11;2 Lowell- "The Government of England"-477-78. Maitland's Collected Papers P.23.

46. ಹೋಲಿಸಿ. Ritchie-'Natural Rights'

ಹೊಂದಿದೆ.⁴⁷ ಪಕ್ಕತಿ ನ್ಯಾಯ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ನ್ಯಾಯ ಇನ್ನೊಂದಿಗೂ ಸ್ಥಾವರ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತವಾದದ್ದೆಂಬುದಾಗಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಗ್ರಹಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಮಾನವಕೃತ ಅಥವಾ ವಾಸ್ತವಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಅದು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಮೂಲಗಳು ವಿಫಲವಾದಾಗ⁴⁸, ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಯಿಂದಲೇ ನಾವು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಅಥವಾ ವಾಸ್ತವಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ನೇಯಬೇಕು. “ಆಧುನಿಕ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮೀಮಾಂಸೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ನ್ಯಾಯತತ್ವದೊಡನೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದರೆ, ಇವೆರಡೂ ನ್ಯಾಯದ ವಿಜ್ಞಾನವೇ ಆಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತವೆ. ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮೀಮಾಂಸೆ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ನ್ಯಾಯತತ್ವದಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ನ್ಯಾಯತತ್ವ ವಾಸ್ತವಿಕ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಹೊರತಾಗಿರುವ ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಯಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಹೊಸದಾದ ನ್ಯಾಯತತ್ವ ವಾಸ್ತವಿಕ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಹೊರತಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಅದರೊಳಗೂ ಇರುವ ನ್ಯಾಯದ ಅಂಶವನ್ನು ಅನುಮಾನಿಸಲು ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅದೇನಾಗಿದೆಯೋ ಮತ್ತು ಅದೇನಾಗಲಿದೆಯೋ ಅದನ್ನೇ ವಾಸ್ತವಿಕ ನ್ಯಾಯ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ನ್ಯಾಯ ಪಂಥೀಯರು ಯಾವಾಗಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮತ್ತು ಆದರ್ಶವಾದ ನ್ಯಾಯವನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ.—ಅದೇ “ಸ್ವಾಭಾವಿಕನ್ಯಾಯ”. ಇದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾನುವಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಾಸ್ತವಿಕ ನ್ಯಾಯ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮೀಮಾಂಸೆ, ಇರುವುದು ಒಂದೇ ನ್ಯಾಯ, ಅದೇ ವಾಸ್ತವಿಕ ನ್ಯಾಯ” ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಅದರ ಆದರ್ಶಭಾಗ ಮತ್ತು ನಿರಂತರತೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತದೆ.”⁴⁹ ತನ್ನ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾನೋ⁵⁰, ಅಂತಹ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ವಿವೇಚನೆ ಮತ್ತು ಅಂತಃಸಾಕ್ಷಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರೂಪಿತವಾಗಿರುವ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ವಿಧೇಯನಾಗಿರಲೇಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಬದ್ಧನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹೆಸರು ನಿಖರವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನನಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಆಸ್ಟಿನ್, ಹಾಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಗ್ರೇ ಅಂತಹ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರು ಹೇಳುವಂತೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಅದನ್ನು ಕಾನೂನಾಗಿ

47. Pound, 25 Harvard LR 102; ಚಾರ್‌ಮಾಂಟ್ - 'La Renaissance de droit Natural'; also transl. 7. Modern Legal Philosophy Series Pp 100, 111; Demogue "Analysis of Fundamental Notions"; 7. Modern Legal Philosophy Series P.373. Sec. 212; Laski-'Authority in the Modern State' P 64.

48. ವಾಂಡರ್ ಐಕೆನ್ Op. Cit P.401.

49. Berolzheimer "System der rechts" Vol II 27, 27 Quoted by Pound-'Scope and Purpose of Sociological Jurisprudence', 24 Harvard L.R. 607; Also Isaacs. 'The School of Jurisprudence 31, Harvard LR 373, 389; And for the Mediaeval View Maitland's-"Gierke" 'Political Theories of the Middle Age' Pp. 75, 84, 93, 173.

50. Holland-"Jurisprudence" P.54.

ಘೋಷಿಸುವವರೆಗೆ, ಅವು ಕೇವಲ ನೀತಿ ಸೂತ್ರಗಳಾಗುತ್ತವೆಯೇ ವಿನಾ ಹೆಚ್ಚಿನಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ನನಗೇನೂ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಗೊಂದಲವಾಗದು, ಇಂತಹ ಶಾಬ್ದಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಾಧಾರಿತ ವಿವಾದಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಅಧಿಕಾರದ ಇತಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾದವನು ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನೀತಿಗಳ ನಡುವೆ, ನ್ಯಾಯತತ್ವದ ಸೂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ವಿವೇಚನೆ ಮತ್ತು ಅಂತಃಸಾಕ್ಷಿಯ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಘನತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನೆಂದಿಗೂ ಅನುಮಾನದಿಂದ ನೋಡೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸತ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.⁵¹ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಪಂಥಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷಣ ನಿರೂಪಣೆಯ ಪದಪ್ರಯೋಗಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂಶಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ಕೊಡುವಾಗ ಅವರು ಕಾನೂನಿನ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಗಳು, ಉದ್ದೇಶಗಳ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ತುಂಬಾ ಆಳವಾದ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತರವಾದ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗಳಿಗೆ ಒತ್ತುಕೊಡದೇ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ನೈತಿಕತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಕಾನೂನಲ್ಲವೆಂದು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಒತ್ತಿಹೊಟ್ಟು ಹೇಳುವುದರ ಫಲವಾಗಿ, ಕಾನೂನೊಂದೆ ನೀತಿ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ದೂರವಾದದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ವಿವಿಧವಾದದ್ದು ಕೊಡುವೆಂಬ ಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಅಪನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೀಳುಭಾವನೆ ವೃದ್ಧಿಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ದೈಯಗಳ ಹೊಸ ಔಚಿತ್ಯವುಳ್ಳ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದೇ ಆದಲ್ಲಿ, “ಪ್ರಕೃತಿ ನ್ಯಾಯ” ವೆಂಬ ಹೊಸಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಔಚಿತ್ಯರಹಿತವಾದ ಪದಗಳನ್ನು ನಾವು ಕ್ಷಮಿಸಬಹುದು. ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯದ ನಡುವೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಅವುಗಳ ಮೂಲ ಸಮನ್ವಯತೆಗಳನ್ನೇ ಮೆರೆಯುವ ಶುಷ್ಕವಾದ ಬರೀಪದಗಳ ವಿಷಯವಾದ ಜಗಳ ಖಂಡಿತ ನಮಗೆ ಬೇಡ. ನಮಗೆ ಘನತವೆಂದರೆ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ದೇಶದ “ಪೌರ ನಿಯಮ ಸಂಗ್ರಹ”ದ ಕಹಳೆಯ ಕರೆ.⁵² ಆ ಕರೆಯ ಅರ್ಥವಿಷ್ಟೇ.⁵³ ತೀವ್ರತರದ ವಿಮರ್ಶಕರೊಬ್ಬರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ— “ನಿರಂತರ ಪುನರುಚ್ಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ನಿರಂತರವಾದ ಹೊಸ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಂದ ಕಾನೂನು ರಚನೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾದವನು ತನ್ನ

51. ನೋಡಿ. ಗ್ರೇ, ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಪುಟ 286 ಪ್ರಕರಣಗಳು 644, 645.

52. ವಿಧಿ 4; Gray ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಕರಣ 642; ಜೀನಿ Op.Cit. Vol. II.P.75 ಪ್ರಕರಣ 155; Gnaeus Flavius "Der Kampf um die Rechtswissenschaft" P.14.

53. ಯಾವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಮೌನದ ನೆಪದಲ್ಲಿ, ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಯ ಕಾರಣ ಅಥವಾ ಕಾನೂನಿನ ಅಸಂಪೂರ್ಣತೆಯ ಕಾರಣ ತೀರ್ಪು ನೀಡಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನೋ, ಅಂತಹ ನ್ಯಾಯಧೀಶನನ್ನು ನ್ಯಾಯದ ನಿರಾಕರಣೆಯ ಆಪಾದನೆಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಬೇಕು.

ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಶಾಸನರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯವೇ ಆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ದೀರ್ಘೋದಾತ್ತ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನೂ ಕರ್ತವ್ಯಭಂಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವುದಿಲ್ಲ.”⁵⁴

ಬಾಕಿ ಜನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ತುಂಬಾ ಜಾಣತನದಿಂದ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಾಲದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಾಂಭುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಭರವಸೆಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು. ನನಗಿದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಅಪ್ರಸ್ತುತವೇ ಆಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವ ಈ ಅಧಿಕಾರ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಲೇಬೇಕು. ಸಂವಿಧಾನೀಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಅವರುಗಳು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದರೆ ಆ ಅಧಿಕಾರ ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಇರುವಂತಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ನಿರಂತರ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರನಃಪರೀಕ್ಷೆಗೆ, ಪನಃಪರೀಶೀಲನೆಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರನಃಪರೀಶೀಲನೆಗೆ ಕಷ್ಟಾಯವಾಗಿ ಒಳಕಟ್ಟಿರಲೇಬೇಕು; ಆದರೆ ಅವರು ಅಂತಃಸಾಕ್ಷಿಯಂತೆ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ, ಅವರ ತೀರ್ಮಾನಗಳಲ್ಲೇ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ವಿವೇಚನೆಯ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಯುತ ಸರಾಸರಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಲೇಬೇಕು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನೀತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾನೂನನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯದ ಮನ್ನಣೆಯೆಂದರೆ, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳ ವಿನಾಶವೆಂದಲ್ಲ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾದವನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲೂ ತನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನ್ಯಾಯಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬದಲಿಗೆ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.⁵⁵ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಧರ್ಮಶೀಲ ಮನುಷ್ಯರೇ ಆದರೆ ಅದು ಧರ್ಮಶೀಲ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವಾಗಿ ಪರ್ಯವಸಾನಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಿಂದಿನದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿದರೂ ಸಹ, ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಳಯದತ್ತ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ರಚನೆಗಳು ಸ್ಥಿರವೆಚ್ಚವೆ. ಯಾವ ಜೀವಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಚಲನೆ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅವು ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನೆಂದಿಗೂ ಬದಲಾಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೂ ಬೇಲಿಯಂತಿರುವ ನಿಯಮಗಳ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಶಾಸನರಚನಾಧಿಕಾರ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ್ದಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾದವನು ಕೊಂಚಮಟ್ಟಿಗೆ ನವೀನತೆಯನ್ನು ತರಲೇಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಹೊಸ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಹೊಸನಿಯಮಗಳಿರಲೇಬೇಕು. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಧಾನವಾದರೂ

54. Arthur L. Corbin, 29 Yale LJ 771.

55. ಹೋಲಿಸಿ: Standard Chemical Corporation vs Waugh Corp. 231, NY 51, 55.

ಕೇಳುವುದಿಷ್ಟೇ. ಏನೆಂದರೆ, ಆಯ್ಕೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರವಿದಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವನು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಲೇಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ, ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾದಾದ ವಿಧಾನವೊಂದರ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದ್ದ ಹಂತಗಳಿದ್ದವು. ಹಳೆಯದಾದ ಪ್ರಮಾಣಾಧಾರಿತ ಸತ್ಯಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಆಗಿನ ದಿನಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿದ್ದವು.⁵⁶ ಅವುಗಳ ಕಾಲ ಈಗ ಮುಗಿದಿದೆ. ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಆತ್ಮವಿಚ್ಛ ಪರಿಶೀಲನೆಗೊಳಪಡಿಸಿದವ ಆಧುನಿಕ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಚಿಂತನ ತನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಾನೇ ನಮಗೆ ಹೊಸಪದ ಮತ್ತು ಒಂದು ಹೊಸ ಒತ್ತನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದರ ವಿಧಾನ ಹೊಸದೇನಲ್ಲ. ಏಕರೂಪತೆ ಮತ್ತು ಖಚಿತತೆಗಳನ್ನು ಬಲಿಹೊಡೆದೇ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಖ್ಯಾತನಾಮರಾದ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್‌ಗೇಟ್, ಸರಿಯಾದ ವಿವೇಚನೆ ಮತ್ತು ಅಂತಃಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾ ಧರ್ಮನ್ಯಾಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಕಾಮನ್ ಲಾ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಖ್ಯಾತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಕೈಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ವಿಧಾನವೇ ಇದಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಖ್ಯಾತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳಾದ ಮ್ಯಾನ್ಸ್ಟೀಲ್ಡ್, ಮಾರ್ಷಲ್, ಕೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಹೋಮ್ಸ್ ಅವರುಗಳು ಅನುಸರಿಸಿದ ವಿಧಾನ.

ತಪ್ಪು ಅಥವಾ ಸರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಏಕೈಕ ಅಂಶವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಕ್ಷೇಪವನ್ನೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವಂತಹ ಅನೇಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ನಮ್ಮ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ಇವೆ. ಜೀನಿಯ ಮಾತುಗಳಲ್ಲೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ತೀರಾ ಕ್ಷೇಪದಿಂದ “ನ್ಯಾಯಸಂಬಂಧವಾದ ಅರಾಜಕತೆಯ” ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಥವಾ “ತೀರಾ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದದ್ದೆಂದರೆ” ನ್ಯಾಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಮಷ್ಟಿ ಪರಿಣಾಮ ಪದ್ಧತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರೇರಿತರಾಗುತ್ತೇವೆ.⁵⁷ ಪ್ರಯೋಗ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹತ್ತಿರ ಬರುವ ಏನಾದರೊಂದನ್ನು ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದು ಬಹಳ ಹಿಂದೇನಲ್ಲ. ನಮ್ಮದೇ ಆದ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ವಿಮರ್ಶಕರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇದೇ ರೀತಿಯ ನಂಬಿಕೆಯ ಪ್ರಾಯೋಜಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.⁵⁸ ೧೯೧೯ರಲ್ಲಿ ಜೀನಿ ಬರೆದ ಉಜ್ವಲಕೃತಿ⁵⁹ಯ ಕೊನೆಯ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಬರೆದ ಹಿನ್ನುಡಿಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಫ್ರಾನ್ಸಿನ ಪ್ರಯೋಗ “LE PHENOMENE MAGNAUD” ಎಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ.

56. Flavius. 'Der Kempf um die Rechtswissen Chaft' Pp 48, 49; ಯರ್ಡ್ಲಿಷ್ 'Die Juristische Logik'. Pp 291-92.

57. GENY-Op. CitEd of 1919. Vol II P.288 Sec. 196 P. 305. Sec. 200.

58. Bruce "Judicial Buncombe in North Dakata and Other States". 88 Central L.J. 136, Judge Robinson's Reply, 88, Ibid. 155; Ruleand Discretion in the Administration of Justice' 33. Harv LR 792.

59. Geny. Op. Cit. Ed. of 1919

೧೮೮೯ ಮತ್ತು ೧೯೦೪ರ ನಡುವೆ ಷಾಟೋ-ತಿಯರಿಯ ಆರಂಭವಿಚಾರಣೆಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತನ್ನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮ್ಯಾಗ್ನೋನ ಮುಂದಾಳುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮೀಮಾಂಸೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಅದರ ಸದಸ್ಯರು ಒಳ್ಳೆಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೆಂದೇ ಹೆಸರುಗಳಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯ ಏನು ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರುಗಳೇ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಅದರ ಪ್ರಕಾರವೇ ತೀರ್ಪನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾಳೆ. ಅಸಂಬಂಧವಾದ ಶಾಸನಗಳು ಇದ್ದಾಗ ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ. ಜೇನಿ ಅದನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಇಡೀ ಚಳುವಳಿಯೇ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹ ಸಮಷ್ಟಿ ಪರಿಣಾಮಪದ್ಧತಿಯ ಅರ್ಹತೆಗಳು ಮತ್ತು ಅನರ್ಹತೆಗಳು ಏನೇ ಇರಲಿ, ನಮ್ಮ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ತಿಳಿದಿರುವಂತಹ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅದಾಗುವುದಿಲ್ಲ.⁶⁰ ಆತ್ಮಶಾಕ್ತಿಯ ಆದೇಶವೇ ನೀತಿಯ ಪರಮಪ್ರಮಾಣವೆಂಬ ಕ್ಯಾಂಟನ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಮೀಮಾಂಸೆ ಬಲವಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ- “ವಿಶ್ವಮಾನ್ಯವಾದ ಕಾನೂನಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಯಾವುದನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸಬಹುದೋ ಅಂತಹ ನಿಯಮದಂತೆ ನಡೆದುಕೋ.” ವಿಶಾಲವಾದ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಳಿತನ್ನು ಕಿಡಿದಾದ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕದಾದ ಜನ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಳಿತಿಗೆ ಬಲಿ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಅದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಆಗಿದೆ. ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ನಡೆಯುವುದು ಹೊರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯಶಃ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಅದು ಮಿಡುವಂತಹದೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರಿಗಣಿಸುವುದಾದರೆ ನಾವು ವಾಗ್ವಾನ್ ಮಾಡಿದವನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಿರಬಹುದು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆಯನ್ನೂ ಮೀರಿ ನಾವು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕತೆಯ ಕಡೆ ನೋಡಬೇಕು; ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಗುಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ತೀರ್ಪನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಕಾನೂನಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನ್ಯಾಯಭಾವನೆಯ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಕಾನೂನನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅದಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಬದಲಾಗುವಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೂ ನಡುವೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಂತರವಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ತನ್ನ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಧ್ವನಿ ಮತ್ತು ಕಾವು ತಗ್ಗಿಸುವಿಕೆ ಹೇಗೆಯೇಕೆಂಬುದನ್ನು ೧೯೦೭ರ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡಿನ ಪೌರ ನಿಯಮ ಸಂಗ್ರಹದ ಮೊದಲನೆಯ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಧಿಯ ಸುತ್ತ ಬಹು ಬೃಹತ್ ಮಟ್ಟದ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಟೀಕೆಗಳು ಬಂದಿವೆ.

60. Salmond 'Jurisprudence' Pp. 19, 20.

ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡಿನ ನಿಯಮಸಂಗ್ರಹ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ- “ತನ್ನ ಆಜ್ಞಾಸೂತ್ರಗಳ ಅಕ್ಷರಶಃ ಅಥವಾ ಮೂಲೋದ್ದೇಶಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಡುವ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಶಾಸನ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತಹ ಶಾಸನವೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾದವನು ತೀರ್ಪನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನೀಡಬೇಕು. ಅಂತಹ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಶಾಸಕನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ, ಸೂಕ್ತವಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅವನೇ ರೂಪಿಸಬೇಕು. ವಿಧ್ವಂಸನ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಪರಿಹಾರಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ನ್ಯಾಯತತ್ವಗಳಿಂದ ಅವನು ತನ್ನ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು.”⁶¹ “ಲೆಘಿಸಾಪೆನೆಮ್ಯಾಗೋ” ಮತ್ತು “ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೂ” ನಡುವಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ತಿರುಳು ಅಂತಿಮ ಆಜ್ಞಾಪತ್ರಲ್ಲಿದೆ. ಅವನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ನವೀಕರಣ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ತನ್ನದೇ ಆದ, ಸೌಂದರ್ಯ ಅಥವಾ ಒಳ್ಳೆಯತನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೈಯ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತಾ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಅಲೆದಾಡುವ ಮಧ್ಯಯುಗದ ವೀರಪುರುಷನಂತೂ ಅವನಲ್ಲ. ಅವನು ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತತ್ವಗಳಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಸೆಡೆಕ್ಕೆ ಈತನು ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಅವನು ಶರಣಾಗಬಾರದು. ಅಸ್ವಲ್ಪವಾದ ಮತ್ತು ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಗೂ ಅವನು ಶರಣಾಗಬಾರದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾದ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅಧೀನವಾದ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ, ನಿದರ್ಶನಗಳಿಂದ ಕ್ರಮಬದ್ಧಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಶಿಸ್ತಿಗೊಳಗಾಗಿರುವ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಅವನು ಚಲಾಯಿಸಬೇಕು⁶² ವಿಶಾಲವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಅಂಕುಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲೂ ಕೊನೆಗೆ ಉಳಿಯುವುದೇ ವಿವೇಚನಾ ಕ್ಷೇತ್ರ

61. ಜೀನಿ. Op. Cit. II P. 213; ಪೆರಿಕ್ - "The Swiss Code" XI Continental Legal History Series. P. 238. Sec. 5.

62. Geny Op. Cit. II P. 303, Sec. 200.

ಭಾಷಣ IV

ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳ ಪಾಲನೆ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗೂಢವಾದ ಮೂಲಾಂಶ. ಸಮಾಪ್ತಿ

ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ನ್ಯಾಯ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಿಗೆ, ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯ ವಿಘಟವಾದಾಗ ಅಥವಾ ಸ್ಥಾನಪಲ್ಲರವಾದಾಗ ತೀರ್ಪಿನ ಪ್ರಮುಖ ನಿಯಮವನ್ನು ಒದಗಿಸದಿದ್ದಾಗ, ತೀರ್ಪನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ ಮುಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ನಿಯಮವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ತೀರ್ಪುಗಳಿಂದ ಕಾನೂನು ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಅಸಹನೀಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಸಂಗಪೂರ್ವನಿಯಮ ಅನ್ವಯಿಸದೇ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದಾಗ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತನಾದ ನಿರ್ಣಯಕಾರ, ಯಾವುದನ್ನು ನ್ಯಾಯಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ ಮತ್ತು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮನುಷ್ಯರು, ಜನಾಂಗದ ಜೀವನದ ಆಕರಣಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯಾಯದ ಮಟ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಯುತ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅವರ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಅಂತಃಸಾಕ್ಷಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸುವುದರಿಂದ, ಅಂತಹ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಶರಣುಹೋಗುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಸಿರುವ ನಿಯಮವನ್ನು ಶಾಸನ ಮುಂಚೆಯೇ ಘೋಷಿಸಿದ್ದರೆ, ಸಜ್ಜನರ ನಡವಳಿಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇ, ಹತ್ತಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾವನೆ ಅಜ್ಞಾನವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಂಟು ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ವಿವಾದವೊಂದು ಉದ್ಭವವಾಗಿ, ಹೇಗಾದರೂ ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲೇಬೇಕಾದಾಗ, ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಿಯಮವಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ, ಪ್ರಸಂಗದ ನಂತರ ನಿಯಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ಅಧಿಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸದೇ ಬೇರೆ

ವಿಧಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು; ಅದು ಜೀವನದ ಆಟದ ಒಂದು ಭಾಗ; ದೂರದೃಷ್ಟಿಯ ಅಭಾವಕ್ಕೆ ನಾವು ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತೆರಲೇಬೇಕು. ನಾವು ಊಹಿಸಬಹುದಾದಂತಹ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೂ ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯವಾದ ನಿಯಮವನ್ನು ಮುಂಚೆಯೇ ಒದಗಿಸುವಂತಹ ನಿಯಮ ಸಂಗ್ರಹವೊಂದನ್ನು ಹೊಂದುವುದೇ ಆದರ್ಶವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ನಿರ್ಮಿತವಾದದ್ದು. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಮಾನವನ ಶಕ್ತಿಯ ಇತಿಮಿತಿಗಳೊಳಗೆ ಈ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಜೀವನ ತುಂಬಾ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿರುವುದೇ ಕಾರಣ. ಜೀನಿ! ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ- “ಒಂದು ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡುವ ಮನೋನಿರ್ದಾಫರ (La Volonte) ತುಂಬಾ ಕಿರುದಾದ ಮತ್ತು ಸೀಮಿತವಾದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಂಗತಿಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಮನ್ನಿಸಲೇಬೇಕು. ಶಾಸನವೊಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿರುವ ಕಾನೂನಿನ ದುರುಪಯೋಗ ಅತಿರೇಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾನೂನಿನ ದುರುಪಯೋಗ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನರಚನೆ ವದ್ಯಪ್ರವೇಶಮಾಡುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಚರಿತ್ರೆಯು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿರುವ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ನಿರ್ದರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಆಯಾಯ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಶಾಸಕ ವದ್ಯಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲಪಲು ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾವನೆಗಳ ಮತ್ತು ಅಮೂರ್ತ ಸೂತ್ರಗಳ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಿಸುವುದೇ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಅವನು ಚಿಂತಿಸಿದರೆ, ಅವನು ಘೋಷಿಸುವ ತತ್ವಗಳು, ಯಾವ ಪಿಡುಗುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನೋ, ಅದೇ ಪಿಡುಗುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಇವುಗಳಿಂದ ಚಿಮ್ಮುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಅನುಮಾನಿಸಲ್ಪಡುವ ಇನ್ನಿತರ ತಾರ್ಕಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಶಾಸಕನಾದವನು ಸಂಶಯದಿಂದ ನೋಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನಾದರೂ ಅವನೇನಾದರೂ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ, ಅವನು ನಿರಾಕರಿಸಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುವಾಗ, ಯಾವೊಬ್ಬನೂ ಅವನ ಮನೋನಿರ್ದಾಫರವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅವನ ತೀರ್ಪಿಗೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದಾಗಲೀ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೊಬ್ಬ ಮಾಡಬೇಕಾದಷ್ಟೇ. ಇದುವರೆಗೂ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಯಾವ ಮನೋನಿಶ್ಚಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿತೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರುವ ಸೂತ್ರವೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಶಾಸಕನ ಮನೋನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸಲ ಅದು ಇದ್ದರೂ

ಕೂಡ, ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಬೇವನವನ್ನು ಕೊಡುವ ಮತ್ತು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವ ಒಂದು ಹೊಸ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.” ನಿಯಮ ಸಂಗ್ರಹದ ಬುನಾದಿಯ ಮೇಲೆ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ನ್ಯಾಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೊಬ್ಬನ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಮಾತುಗಳೇ ಇವು. ಅಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿರುವ ಅಂತರಗಳು, ಪಕ್ಷಕಾರ² ವಿವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಾನೂನಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಸಮನಾದ ಅಳತೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲೇಬೇಕು. ಕ್ರಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗುವ ಕಾಲದವರೆಗೆ, ಕ್ರಿಯಾ ನಿಯಮವನ್ನು ಮುಂದೂಡುವುದರ ಫಲವಾಗಿ, ಪ್ರತಿವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲೂ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗಬಹುದು. ಮಾನವನ ಬುದ್ಧಿವತ್ತೆಯ ಇತಿಮಿತಿಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ ಇದು. ಶಾಸಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ನಿಯಮವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮವೂ ಹೌದು. ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸತ್ಯವೇನೆಂದರೆ, ನಿಯಮದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗಲೂ, ಅಜ್ಞಾನ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆಯೇ. ಯಾವುದಾದರೂ ಹೇಗಾದರೂ ನಡೆದೇ ನಡೆಯುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಲ ವಿವಾದ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ನ್ಯೂನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಚಕ್ರಗಳಿರುವ ಒಂದು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ವಾಹನ ತಯಾರಾಗಿದೆ. ಕೊಳ್ಳುವವನನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇನ್ನಾರಿಗಾದರೂ ತಯಾರಕನು ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡುವ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಬದ್ಧನಾಗಿದ್ದಾನೆಯೇ ಎಂಬುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ³ ನ್ಯೂನತೆಯಿಂದ ಗಾಯಗೊಂಡ ಕಾರಲ್ಲಿ ಕೂತವನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ; ತಯಾರಕ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ನಿಯಮ ಮುಂಚೆಯೇ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ನಡವಳಿಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತೆಂಬುದರ ಸಾಧ್ಯತೆ, ಯಾವ ಪಕ್ಷ ಗೆದ್ದರೂ ಕಡಿಮೆಯೇ, ತಯಾರಕ ತನಗೆ ತಾನೇ ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. “ನಾನು ಈ ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲ.” ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ತಕ್ಷಣ ಕೊಳ್ಳುವವನ ಬಗ್ಗೆ ಅದು ಅವನ ಕರ್ತವ್ಯವೇ ಎಂಬುದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕದ್ದು. ಏನೇ ಆದರೂ ತಪ್ಪೊಂದಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದು ತಪ್ಪಿತನ ಮೇಲೆ ಅಹಿತಕರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತೆಂಬುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಬಹುತೇಕ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಿರ್ಮಿತ ಕಾನೂನಿನ ಪೂರ್ವಾನ್ವಯತೆಯನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ತೊಂದರೆಯಾದರೂ, ನಿಯಮವನ್ನೇ ಘೋಷಿಸದಿದ್ದಾಗ ಆಗುವ ಅನಿವಾರ್ಯ ತೊಂದರೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಗುವ ತೊಂದರೆ ತುಂಬಾ ದೊಡ್ಡವೆನಿಸಿದಾಗ ಅಥವಾ ಅನವಶ್ಯಕವೆನಿಸಿದಾಗ ಪೂರ್ವಾನ್ವಯತೆಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದೇ ತುಂಬಾ

2. Pollock- 'Essays in Jurisprudence and Ethics; The Science of Case Law' P. 241.
3. MacPherson-Vs-Bulk Motor Co., 117 NY 382.

ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದೆಂದು ನನ್ನ ಚಿಂತನೆ. ಅಂತಿಮ ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ನ್ಯಾಯಬಾಹಿರವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ನಂತರ ಅದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತನ್ನ ತೀರ್ಪಿಗೇ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿ ಆ ಶಾಸನ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವೆಂದಾಗ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೇನು? ಈ ಎರಡನೆಯ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಮುಂಚಿನ ಮಧ್ಯತೀರ್ಪು ಪ್ರಕರಣಗಳೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲ ತೀರ್ಪಿಗನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆ ತೀರ್ಪು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಅಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಏನು ? ಮಧ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಶಾಸನಗಳು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ರದ್ದಾಗುತ್ತವೆಂದು ಅನೇಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ವಾಸ್ತವಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿವೆ.⁴ ಅಂತಹ ತೀರ್ಪನ್ನು ಅಗೋಚರವಾದ ತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಣ ನಿರೂಪಣೆಗಳೊಡನೆ ಸರಿಗೊಪ್ಪುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಿರುವುದು. ಮಿಕ್ಕ ಅನೇಕವುಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮಾಡುವಾಗ ಪೂರ್ವಾನ್ವಯ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಮಾಡಿದಾಗ ಇಲ್ಲಿ ರೇಖೆಯನ್ನು ಎಳೆಯುವುದಾದರೂ ಏಕೆ? ಅಂತಹ ರೇಖೆಯನ್ನು ಎಳೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದಾಗ ಆಗುವ ಅನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ತುಳಿತ ಅಸಹ್ಯವಾಗುವಷ್ಟು ಅಗಾಧವಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ರೇಖೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಎಳೆಯಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಕೆಳನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪನ್ನೇ ನಂಬಿರುವವನಿಗೆ ನಾವು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಸಾಧ್ಯತೆ ಜೀವನದ ಆಟದಲ್ಲೇ ಇರುವ ನ್ಯಾಯಯುತ ಅಪಾಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಹಕ್ಕು ಅಥವಾ ಕರ್ತವ್ಯದ ಇನ್ನಾವುದೇ ತಪ್ಪುಗೊಳಿಸುವ ಅಪಾಯದ ತೀವ್ರತೆಗಿಂತ ಇದು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಮೆಚಿಸಿದ್ದರೆ ಸಂಭಾವ್ಯ ಅಪಾಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವನೊಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಂತಿಮ ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು, ಭಿನ್ನವಾದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆಯೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರ ಭಾವನೆ. ಒಂದು ಶಾಸನದ ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬದಲಾಗುವ ತೀರ್ಪಿಗೂ, ಒಂದು ಶಾಸನದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಶೀಲತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬದಲಾಗುವ ತೀರ್ಪಿಗೂ ನಡುವೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಂತೆ ರೇಖೆಯನ್ನು ಎಳೆಯಬೇಕೇ, ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ನಿಶ್ಚಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ⁶ ಕಾಮನ್ ಲಾಡ ನಿಯಮದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಶೀಲತೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ

4. Harris Vs Jex., 55. NY 421; Gelpcke Vs Dubuque. 2 Wall 125; Holmes J, in Kuhn Vs Fairmount Coal Co., 215, U.S. 349, 371; 29 Harvard LR 80, 103; Danchev Co. Vs Farony, 105. Misc. 470; Freeman "Retractive Operation of Decisions 18. Columbia LR P. 230; Gray. Supra Secs. 547, 548; Carpenter "Court Decisions and The Common Law"-17. Columbia LR 593.

5. Evans Vs Supreme Council, 223 NY, 407, 503.

6. Douglas Vs County of ike. 101 US. 677.

ಇದೇ ಚಿಂತನೆ.⁷ ವಿಭಾಗದ ರೇಖೆಯನ್ನು ಯಾವುದೋ-ಒಂದು ದಿನ ಗುರುತಿಸಿದಾಗ, ನಾನು ಹೇಳಲು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅದರ ಸ್ಥಾನ ಅದಲ್ಲೇ ಇದ್ದರೂ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ನಿರ್ಮಿತ ಕಾನೂನಿನ ಸ್ವರೂಪದ ಅಧಿಭೌತಿಕ ಭಾವನೆಗಳಿಂದಾಗಲೀ, ತೇಜಿಸಲಾಗದ ಸೂತ್ರವೊಂದರ ಮೂಢಾರಾಧನೆಯ ವಸ್ತುವೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದಾಗಲೀ ಅದು ಆಳಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಮೂಢಾರಾಧನೆಯ ವಸ್ತುಗಳೆಂದರೆ ಅಧಿಕಾರವಿಂಗಡನಾ ತತ್ವವನ್ನು ಉದಹರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಅನುಕೂಲತೆ, ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಆಳವಾದ ನ್ಯಾಯಭಾವನೆಗಳ ಪರಿಗಣನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರವಾವಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಯಮವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮರ್ಜಿಸಬೇಕೆ ಎಂಬುದು ಬಗ್ಗೆ ಈಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.⁸ ನಾನೇ ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ನಿಯಮವಾಗಲೇಬೇಕೆ ವಿನಾ ಅಪವಾದವಾಗಬಾರದು. ಅದನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ಕೆಲವು ಪರಿಗಣನೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಆಗಲೇ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಒಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾದವನು ತನಗಿಂತಲೂ ಹಿಂದಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಹಾಕಿರುವ ಭದ್ರವಾದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕಟ್ಟಲಾಗದೇ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೊಕ್ಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲೂ ಹಿಂದಿನ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಪುನಃ ತೆರೆಯುವುದಾದರೆ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಶ್ರಮವೆಲ್ಲಾ ಭಗ್ನವಾಗುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ನಾನು ಸೇರಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನದೇ ಆದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ರಚನೆಯೇ ಈ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಯಶಃ ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಜನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಸಲಕ್ಕೆ ಏಳು ಜನ ಮಾತ್ರ ಕೂರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಶ್ನೆ ತುಂಬಾ ನಿಷ್ಕವಾದದ್ದೇ ಆದರೆ, ಒಂದು ಮೊಕ್ಕದ್ದಮೆ ಒಂದು ವಾರ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ಅದು ಮುಂದಿನವಾರ ಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ, ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಡ ಬಹುದೆಂಬುದು ಪದೇಪದೇ ಆಗಬಹುದು. ವಾರವಾರಕ್ಕೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ರಚನೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ತೀರ್ಪುಗಳಲ್ಲೂ ಬದಲಾವಣೆ ತರುವುದೇ ಆದರೆ ಅದು ತುಂಬಾ ಅಸಹ್ಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಾರಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ನಮ್ಮ ಸಹೋದರ

7. Cf Wigmore-"The Judicial Function" Preface to 9 Modern Legal Philosophy Series' Pp XXXVII, XXVIII.
8. Laskil-"Authority in the Modern State". Pp 70, 71. Green-"Separation of Governmental Powers". 29 Yale LJ. 371.
9. "Rule and Discretion in the Administration of Justice" 33 Harvard L.R. 972; 29 Yale L.J. 909; 34 Harvard L.R. 74; 9 Modern Legal Philosophy Series" Preface P. XXXVI.

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ತೀರ್ಪುಗಳಲ್ಲಿನ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ನಾವು ಇಷ್ಟಪಡಲಿ, ಬಿಡಲಿ, ಬೆಂಬಲಿಸದೇ ಬೇರೆದಾರಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ನಿಯಮವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ, ಅದರ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಡಿಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಲು ನಾನು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ಅನುಭವದಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು ನಿಯಮ, ನ್ಯಾಯಪ್ರಾಣಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಳಿತಿಗೆ ಅಸಮಂಜಸವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದಾಗ, ನಿಸ್ಸಂಕೋಚವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಕಡಿಮೆ ಹಿಂಜರಿತವಿರಬೇಕು. ಸಂವಿಧಾನ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ¹⁰ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಲ ನಾವು ಇದನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಪರಿಗಣನೆಗಳು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಮತ್ತು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಿಲ್ಲದಿರುವ ಖಾಸಗಿ ನ್ಯಾಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ನಾವು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದಿರುವ ಪಕ್ಷಕಾರ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆಯೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಸಕಾರಣಯುತವಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯಮವನ್ನೇ ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕಾದಾಗ, ಅಸಮರ್ಥನೀಯ ನಿಲುವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ವರ್ಷಗಳು ಉರುಳಿದಂತೆ ಹೊಸದಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಫಲಶ್ರುತಿಯೇ ಆ ನಿಯಮವಾದಾಗ, ಆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ ನಿಯಮವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಫ್ಲೀಲರ್‌ರವರು (DWY V Connecticut Co. 89, Conn. 74, 99) ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಯಾವ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಎದುರಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. “ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಬಂದ ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಮಗಳು, ಅನುಭವದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯಿಂದ, ಇನ್ನೊಂದು ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಕೆಟ್ಟದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆಂಬುದು ಕಂಡು ಬಂದಾಗ, ಆ ಹಳೆಯ ನಿಯಮವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿರುವ ಹೊಸಕಾನೂನಿನ ನಿಯಮವನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಹಳೆಯನಿಯಮದ ರೀತ್ಯಾ ಗಣನೀಯ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳು ಯಾರಲ್ಲಾದರೂ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರಬಾರದು. ಕಾಮನ್ ಲಾ ಕುರಿತು ಬರೆದಿರುವ ಖ್ಯಾತ ಬರಹಗಾರರು ಅದರ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲೇ ಅದರ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಜೀವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸ್ಥಾವರವಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾವರವಾಗಿರಬಾರದು. ಇದರ ಸ್ವರೂಪದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಶಾಸನಾಂಗಗಳಿಗೆ ಮೆಚಿಸಬಾರದು.” ತಮ್ಮ ಕಾಲದ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾದವರು ವಿಷಾದನೀಯವಾಗಿ ತಪ್ಪಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಅವರ ಕಾಲದ ಆಚರಣೆಗಳು ನಮ್ಮ

10. Klein vs Maravelas 219 NY 383.

ಇಂದಿನ ಆಚರಣೆಗಳು ಆಗಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ, ಅವು ನಂತರದ ಪೀಳಿಗೆಯವರ ಕೈಕಟ್ಟುಹಾಕಿ, ಅವಕ್ಕೆ ಶರಣಾಗುವಂತಾಗಬಾರದು.

ನನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲು ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನೀಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಅವು ಸಮಂಜಸವೆಂಬ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನೂ ನಾನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ. ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು ಆದರೆ ತತ್ಪ್ರಮಾತ್ರ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಾಮೀನುದಾರನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲದೇ ಸಾಲ ನೀಡಿದವನು ಮತ್ತು ಸಾಲಗಾರ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಾಲ ಪಾವತಿಯ ಕಾಲವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದರೆ, ಜಾಮೀನುದಾರನು ಬಾಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆಂಬುದು ಕಾಮನ್ ಲಾಡ ಒಂದು ನಿಯಮ. ಪಾವತಿ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ದಿನ ಮುಂದೂಡಿದರೂ ಫಲಿತಾಂಶ ಅದೇ ಆಗುತ್ತದೆ.¹¹ ಆ ರೀತಿ ಕಾಲವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸದಿದ್ದಾಗ ಸಾಲವನ್ನು ಸಾಲ ನೀಡಿದವನಿಗೆ, ಜಾಮೀನುದಾರನು ತೀರಿಸಿದಾಗ ಸಾಲ ನೀಡಿದವನು ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಜಾಮೀನುದಾರನು ಬಂದು, ಸಾಲನೀಡಿದವನಿಗೆ ಸಾಲಗಾರನ ಮೇಲಿದ್ದ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಪಾವತಿ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ಮುಂದೂಡಿದ್ದರಿಂದ ಜಾಮೀನುದಾರನ ಹಕ್ಕು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಅದರಿಂದ ಜಾಮೀನುದಾರನಿಗೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಕಾಲಮಿತಿಯ ವಿಸ್ತರಣೆಯಿಂದ ತನಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಜಾಮೀನುದಾರ ಸಾಬೀತು ಮಾಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲಗಾರ ದಿವಾಳಿಯಾದಾಗ ಅಥವಾ ಭದ್ರತೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದ್ದ ಆಸ್ತಿಗಳ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಸಿತವಾದಾಗ ಜಾಮೀನುದಾರನು ಬಾಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಆಗಿರುವ ನಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿಯೇ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಜಾಮೀನುದಾರ ಸಾಲದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದು ಸಾಲಿಗನು ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಾಲಗಾರನ ವಿರುದ್ಧ ಪರಿಹಾರಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹನಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಾಮೀನುದಾರನನ್ನು ಬಾಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯಯುತವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟವನು ಜಾಮೀನುದಾರನಿಗೆ ಯಾವ ಅನ್ಯಾಯವೂ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಾಬೀತು ಮಾಡುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹ ಯಾವ ಅಡೆತಡೆಗಳೂ ಮನ್ನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಜಾಮೀನುದಾರ ತಾನು ಸಾಲ ತೀರಿಸಲು ಮುಂದಾದಕ್ಕಾಗಲೀ ಅಥವಾ ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಲೀ ಪುರಾವೆ ನೀಡದಿದ್ದಾಗಲೂ ನಿಯಮ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ

11. N.Y. Life Ins. Co. V Casey 178 N.Y. 381.

ತನಗೆ ತಾನೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ಭೀತಿಯಿಂದ ಜಾಮೀನುದಾರನ ನಿರ್ದೋಷ್ಣ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಸಾಲ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಬಯಸದ ಕುಬುದ್ಧಿಯ ಸಾಲಿಗೆ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಕಷ್ಟಾಯವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಜಾಮೀನುದಾರ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಹೊಂದಿರಬಹುದು. ಈ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಅನುಮಾನದ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನು ತನ್ನ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಕಾಲ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಜಾಮೀನುದಾರ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಜರುಗಿಸಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲವೇ ಈ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಿಸುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ; ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವನು ಮುಕ್ತಾಗುತ್ತಾನೆಂದು ತೀರ್ಪು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಜಾಮೀನುದಾರನಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಆ ಕಾಲ ವಿಸ್ತರಣೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಅವನ ನಡವಳಿಕೆ ನಿಯಂತ್ರಣಾತೀತವಾದಾಗ, ಜಾಮೀನುದಾರನೇ ಸ್ವ್ತರಣೆಯಿಂದ ಸಾಲಪಾವತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನೆಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಅವನನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಕಾರಣ. ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸರಳವಾಗಿದ್ದಾಗ, ಜಾಮೀನುದಾರ ಕಂಪನಿಗಳೆಂಬುದೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ, ಜಾಮೀನುದಾರರಾಗುವುದು ಉದಾರ ವನೋಭಾವದ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದ್ದಾಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಅಂತಹ ಜಾಮೀನುದಾರರನ್ನು ಬಾಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದುದೇ ಇಂತಹ ನಿಯಮದ ಮೂಲವೆನ್ನಬಹುದು. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳ ತೀರ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಾನಾಗಲೇ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.¹² ವಾಣಿಜ್ಯ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಜೀವನದ ನೀತಿಗಳ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನಿನ ಈ ಶಾಖೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಹೊಂದಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವೇ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ.

ನಂಬಿಕೆಯ ವಾಗ್ದಾನದ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮುದ್ರಾಂಕಿತವಾದ ಒಪ್ಪಂದದ ನಂತರ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ, ವಾಗ್ದಾನದ ಒಪ್ಪಂದ ಮುದ್ರಾಂಕಿತ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದರಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಾಗಲೀ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.¹³ ಮುದ್ರೆಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇತ್ತು. ಪಾಯಶಃ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ನಿಗೂಢವಾದ ಗಾಂಭೀರ್ಯವೂ ಅದಕ್ಕಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಿದ “L.S.” ಎಂದು ರುಜುಮಾಡುವುದು ಹಿಂದಿನ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಗಳ ಜಾಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿರುವಾಗ, ಕಾನೂನಿಗೆ ತನ್ನ ಮೂರ್ಖತನದ

12. Wilkinson Vs. Mekemmie 229 US 590, 593; U.S. V McMullen, 222. US 460, 468; Richardson V County of Steuben 226 NY 13; Assets Realization Co. V Poth; 226 NY 370.

13. Mc Greery V Day. 119.N.Y1; 3 Williston on contrats secs. 1835, 1836.

ಅರಿವಿದೆ. ಆಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಯಾವುದೋ ಮಾಯವಾಗಿರುವ ಕಾಲದ¹⁴ ಮುದ್ರಿಸುವ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಇಂದಿನವರಿಗೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಅಂತಹ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಅಪವಾದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸಂಕೀರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಗಳಾದ ಅದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನೇ ಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ನಿಜಕ್ಕೂ ಶ್ಲಾಘನೀಯ.¹⁵ ಇತ್ತೀಚಿನ ಮೊಕದ್ದಮೆಯೊಂದು ಆ ಹೇಡಿತನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಗೌರವವನ್ನಲ್ಲ. ಅದು ಕರಗಿಹೋಗುವ ಕಾಲವನ್ನು ಮುಂದೂಡಿದೆ.¹⁶ ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಏಟನ್ನು ಹಾಕುವಂತಹ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಾನೂನು ಕೃತ್ಯವಾಗಿರಲು ಕಾರಣವಿದೆ.

ವಾಸ್ತವಿಕ ಕಾನೂನಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ನಾನು ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸೂಕ್ತವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರುವುದು ಪುರಾವೆಗಳ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಶಾಸನಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ. ವಾಸ್ತವಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತ ನಿಯಮಗಳನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಲೇಬೇಕಾದಾಗ, ನೀತಿನಿಯಮಗಳ ಪರಿಗಣನೆಗಳು ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನಿಗೆ ಕುಗ್ಗಿದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಪುರಾವೆಗಳ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಒಬ್ಬನನ್ನು ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಆಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವನು ಹೆಂಗಸು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದುಕೊಂಡು ವಾದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಅವಳ ಪಾವಿತ್ರತೆಯನ್ನೇ ಶಂಕಿಸುವ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಜನರ¹⁷ಚೊತೆ ಅವಳು ಅನೈತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ತೊಡಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ತೋರದಿರುವುದು. ಆಪಾದಿತನ ವಾದದಲ್ಲಿನ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅಂದಾಜುಮಾಡುವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಂತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಯಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಜ್ಯೂರಿಗಳ ಪರಿಗಣನೆಯಿಂದ ಹೊರತಾಗುವ ಅನುಮಾನಿಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು. ಆ ಹೆಂಗಸೇ ಆ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಸಹ, ಆಪಾದಿತನಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನೂ ಸಹಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅವಳನ್ನು ಮಿಕ್ಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಟೀಸವಾಲು ಮಾಡಬಹುದಾದರೂ, ಅವಳ ಉತ್ತರದಿಂದ ಅವನು ಸಮಾಪ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹ ಸಾಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡುವಾಗ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾದವನು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾದ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಒಪ್ಪಲಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಅವನು ಅದರ ಮುಂದುವರಿಕೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಅವನು

14. Harris V Shorall. 230 NY 343.

15. Mc Greery V Day. supra; Thomson VP.

16. Harris V Shorall supra.

17. People V Carey 223 NY 519.

ಚುರುಕಾಗಿರಬೇಕು. ಈಗಿನ ನಿಯಮದ ಪರಿಣಾಮ ಅದಲ್ಲ. ಪುರಾವೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗಲೂ ವರ್ಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಭಿನ್ನವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿವೆಯಷ್ಟೆ. ಆದರೆ, ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಅಂತಹ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ. ಪುರಾವೆಗಳ ಶಾಸನದ ಉಳಿದ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ, ಇಲ್ಲಿ, ಪಕ್ಷಕಾರರ ಅಥವಾ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಕವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸುವುದೇ ಒಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ. ಆ ರೀತಿಯ ನಂಬಿಕೆ ಸರಳವಾದ ಕಾಲಗಳ ಪರಿಣಾಮವೇ ಆಗಿದೆ. ಮಾನವರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಮರ್ಥನೆ ಇದೆ. ಬೃಹತ್ ನಗರಗಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪುರಾವೆ ಒಂದು ಪ್ರಹಸನವೇ ಆಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯನಿರೀಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನಿನ ಅನೇಕ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ, ಇಲ್ಲಿಯೂ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯ ಚೈತನ್ಯ ಇಂದಿನ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಪೂರ್ವನಿರ್ದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲೇಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ಗೆಂತಲೂ, ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಕಾರ್ಣದಿಂದ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ನಿಯಮದ ಕುಪ್ಪಿನಿಟ್ಟು ಪಾಲನೆ ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ತುಂಬಾ ಕುಂದುತ್ತಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಲಾರ್ಡ್ಸ್¹⁸ ತನ್ನದೇ ಆದ ಹಿಂದಿನ ತೀರ್ಪುಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಾನೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಮೇರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತಸಂಸ್ಥಾನದ ವರಿಸ್ಪ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ತಮ್ಮವೇ ಆದ ಹಿಂದಿನ ತೀರ್ಪುಗಳು ದೋಷಯುಕ್ತವೆಂದು ರುಜುವಾತಾದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.¹⁹ ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪೊಲಾಕನು ಬರೆದ "ಕೇಸ್ ಲಾದ ವಿಜ್ಞಾನ" ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯವಲ್ಲದೇ ಮತ್ತೇನಲ್ಲಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.²⁰ ಅಂದಿನಿಂದೀಚೆಗೆ ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಒಕ್ಕೂಟದ ವರಿಸ್ಪ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಇತ್ತೀಚಿನ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಗಹನವಾದ ನಿರ್ದರ್ಶನವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.²¹ ದೋಷಯುಕ್ತವಾದ ಕಾರಿನಿಂದ ತನಗಾದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಷ್ಟಗಳಿಗೆ

18. Gray: Supra Sec 462; Salmond - "Jurisprudence," P.164 Sec. 64; Pound - "Juristic Science and The Law" 31. Harv. LR 1053; London Street Tramways Co. V London County Council, 1898. AC. 375, 379.

19. Pollock - 'First Book of Jurisprudence' PP. 319, 320; Gray - 'Judicial Precedents' 9. Harv. LR. 27, 40.

20. 'Essays in Jurisprudence and Ethics'. P.245.

21. Johnson V. Cadellac Motor Co., 261, ಫೆಡರಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ 878.

ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕಾರ್ ತಯಾರಕನ ಮೇಲೆ ವಾದಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಹೂಡಿದ ಮೊದಲ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಾದಿಪರ ತೀರ್ಪುಬಂತು. ಈ ತೀರ್ಪನ್ನು ಎರಡನೇ ಸರ್ಕ್ಯೂಟಿನ ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಕಾರ್ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಕಾರಿನೊಳಗೆ ಕೂತ್ತಿದ್ದವಾದಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಯಾವ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ತೀರ್ಪುನೀಡಿತು. ಅದು ನೀಡಿದ ಕಾರಣ ವಾದಿ ಮೂಲ ಕೊಂಡವನಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇನ್ನಾರಿಂದಲೋ ಆ ಕಾರನ್ನು ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.²² ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದ ಎರಡನೇ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ, ಈ ತೀರ್ಪಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ದೂರನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿದರು. ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ಇದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಇದೇ ಮೊಕದ್ದಮೆ ರಿಚ್ ಆಫ್ ಎರ್ರ್ ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಪುನಃ ಬಂತು. ಏತ್ಯಾಥ್ಯೆ ಇನ್ನೊರ್ವ್ ಕಾರ ತಯಾರಕನ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದ ಮೊಕದ್ದಮೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನ ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ನೇರವಾದ ಒಪ್ಪದ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ, ತಯಾರಕ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಧ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆಂದು ತೀರ್ಪು ನೀಡಿತು.²³ ಒಕ್ಕೂಟದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಆ ತೀರ್ಪನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ, ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ತೀರ್ಪನ್ನು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿತು. ತನ್ನದೇ ಆಜ್ಞಾವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ವಜಾ ಮಾಡಿದ್ದ ತೀರ್ಪನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿತು. ಆ ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ಪ್ರತಿವಾದಿ, ದೂರುವಜಾ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ, ತೀರ್ಪಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಪಡೆದ ನಂತರ ಆ ತೀರ್ಪು, ಅದೇ ಪುರಾವೆಯ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ದೂರು ವಜಾ ಆಗಿದೆಯೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ, ಬದಲಾದಾಗ ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಲುಕಿದ. ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಯಶಃ ಕಾರ್ ತಯಾರಕನಿಗೆ, ಅವನದೇ ಆದ ಭಾವನೆಗಳಿರುತ್ತವೆ ಅಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನದ ಪಾಲನೆಯಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತಾಳುವುದು ಸಮರ್ಥನೀಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಸರಿಯೇ ತಪ್ಪೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೇ ಮುಂಚಿನ ತೀರ್ಪನ್ನೇ ಆ ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ಕಾನೂನಾಗಿ ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದು ಭಿನ್ನವಾದ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ “ನಿರ್ಣೀತ ವಿಷಯ” ನಿಯಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಬಹುಮತದ ತೀರ್ಪು ಅದು ಸರಿಯಾಗಿರಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ತಪ್ಪಾಗಿರಲಿ, ಅದು ಪೂರ್ವ ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಅಧೀನ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಯಾಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಈ ಕಾಲದ ವಕೀಲರಿಗೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಎದುರಾಗಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಲ್ಲೊಂದೆಂದರೆ, ನಿಖರತೆ ಮತ್ತು ಏಕರೂಪತೆಯ ಅಗತ್ಯತೆಯಿಂದ, ಈಗ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ

22. 221ಫೆಡರಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ಸ್ 301.

23. ಮ್ಯಾಕ್‌ಫರ್‌ಸನ್ ಬ್ಯೂಕ್ ಮೋಟಾರ್ ಕಂ. 217. ಎನ್.ವೈ. 382.

ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುವುದು. ಕಾನೂನಿನ ಇನ್ನಿತರ ಸಂದರ್ಭಗಳಂತೆಯೇ, ನಾವು ನಮ್ಮದೇ ಆದ ದಾರಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕು. ಭೂತಕಾಲದ ಆರಾಧನೆ ಮತ್ತು ವರ್ತಮಾನಕಾಲದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ನಡುವೆ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಕ್ಷೇಮಕರ ಮಾರ್ಗವು ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ.

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ವಿಧಾನಗಳ ನಮ್ಮ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಮಗೊಂದು ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತವೆ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ನ್ಯಾಯತತ್ವ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಷಯವೇ ತುಂಬಾ ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ತುಂಬಾ ಮೃದುವಾಗಿದೆ. ಅಚ್ಚುಗಳು ಅಷ್ಟು ನಿಖರವಾಗಿ ಎರತಹೊಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪು ಮತ್ತು ಸರಿಗಳ ಗಡಿಗಳು ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೂರ್ವನಿರ್ದಾರಿತ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾಗಿವೆ. ಅಂತಹ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ನೆರವಿಲ್ಲದೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಈ ರೀತಿ ನಂಬಲು ದೂರಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಕಿರುರೇಖೆಗಳನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಅವುಗಳು ಮಸುಕಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ ಬರೆಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಕಾಲ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳಿಲ್ಲದಂತೆ ಇಲ್ಲೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿದವು ಕ್ರಮಶೀಲ ಅಡಿಸಿದ್ಧಾಂತ್ಯಗಳೇ ವಿಭಾಗಗಳು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಕಡಮೆ ನಿಯಮಗಳಿವೆ ಎಂಬ ಸತ್ಯದಡೆಗೆ ನಾವು ತುಂಬಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆವಾಲುತಿಂದೇವೆ. ಘನುಖವಾಗಿ ದೇಹಿಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಘನುಗಳಿವೆ ನಾನು ಅಲ್ಪದಿಂದ ಇದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದೇ ಘನುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನನ್ನದೇ ಆದ ಜಮೀನಿನ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವನಿಗೆ ತೊಂದರೆಯುಂಟು ಮಾಡಿದ ಫಲವಾಗಿ ಅವನು ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನೇ ಎನ್ನುವುದು ಘನುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನನ್ನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಿಡುವ ಕಾನೂನು ನನ್ನ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಿತಿಗೊಳಿಸಿ ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದೂ ಘನುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಘನುಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಳತೆಯನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಸಡಿಲವಾಗಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವುದರ ಮೇಲೆ ಅವನು ಉಪಯುಕ್ತ ಅಥವಾ ನಿರುಪಯುಕ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಾಂಶಗಳು ತನ್ನ ತತ್ವ, ತನ್ನ ತರ್ಕ, ತನ್ನ ನಿದರ್ಶನಗಳು, ತನ್ನ ಇತಿಹಾಸ, ತನ್ನ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ತನ್ನ ನ್ಯಾಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು, ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮತೋಲ ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ತನ್ಮೂಲಕ ಆದಷ್ಟು ಜಾಣತನದಿಂದ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಕ್ಕಡಿಯ ಯಾವ ತಪ್ಪಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅವನೇ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ಇದು ತುಂಬಾ ದುರ್ಬಲವಾದ ಮತ್ತು ಅಪರಿಪೂರ್ಣ ಸಂಕ್ಷುಪ್ತ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನುವುದಾದರೆ, ತಪ್ಪು ನನ್ನದೇ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಖಚಿತವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಔಷಧ ವಿಧಾನದಿಂದ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪರಿಹಾರದ ಔಷಧವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವವನೇ ಜಾಣನಾದ ಔಷಧ ತಯಾರಕನೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಒಂದು ಕಲಾಚರಣೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ತತ್ವಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅನೇಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಇದೇ ತರಹದ

ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ತನ್ನ ಇತ್ತೀಚಿನ ಲೇಖನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತೋಬ್ಸೆನ್ - “ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ವಿಕಸನ”²⁴ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - “ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವರ್ಣಚಿತ್ರಕಾರರಾಗ ಬಯಸುವವರಿಗೆ ಸರ್ ಜೋಷಿಯಾ ರೇನಾಲ್ಡ್ಸ್ ರವರು ಬರೆದಿರುವ ವರ್ಣಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಮೇಲಣ ಪುಸ್ತಕ ಯಾವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನೂ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಶೈಲಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಪುಸ್ತಕಗಳು ತುಂಬಾ ವಿರಳವಾಗಿವೆ.” ಆಯಾಸಕು ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಿಗೂ ಅವನೇ ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಮನ್ವಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ವಿರಲೇಬೇಕು. ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನ, ವಹಿಲನಾಗಿ ವರ್ಷಗಳ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅನುಭವ, ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾಗಿ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಅನುಭವದ ಫಲವಾಗಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಬರುವ ಆಂತರಿಕ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಸಮನ್ವಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸೃಜನಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಮವನ್ನು ಕುರಿತಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕಾದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗುವ ಚಿತ್ತಾಸೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಯಶಃ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ, ನಾನು ಇದುವರೆಗೆ ಹೇಳಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ನೆರಳಾಗಿ ಹಾಕಿದೇನೆ. ಆ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಬಹುಮಟ್ಟಿನ ವ್ಯವಹಾರವಾಗುತ್ತವೆಯಷ್ಟೆ. ಆ ಮೊಕದ್ದಮೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಕ್ಷಕಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡುವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾದವನು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ತಾಳ್ಮೆ ಮತ್ತು ವಿವೇಚನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಅವು ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಮೀಮಾಂಸೆಯನ್ನು ಮುಂಚಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಇಡುತ್ತವೆ. ಈ ಭಾಷಣಗಳ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯಕಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಅಂತಹ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಹೋಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಾ ಇನ್ನೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಸ್ಥಾವರವಾಗಿರುವ ಪೂರ್ವ ನಿದರ್ಶನಗಳ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ನಿದರ್ಶನಗಳ ನಡುವಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಬೇಕು.²⁵ ಸ್ಥಾವರವಾಗಿರುವ ಪೂರ್ವ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಅನೇಕ ಸಲ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಯಾವ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೃಜನಶೀಲ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತೇ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆಯೋ, ಅದು ಒಂದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೇ ಕೊಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಅದು ಅತೀವೋರಂಜಿತವಾದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೀಡಿ ಕಾನೂನಿನ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ವಿವೇಕನಾಧಿಕಾರವನ್ನೇ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾಗಿ

24. ೨೯. ಎಲ್ ಲಾರ್ಸನ್, ಫುಟುರಿ ೨೯೪, ೨೯೭.

25. ಹೋಲಿಸಿ: ಸಾಮಂಡ್ “ಜ್ಯೂರಿಸ್ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಸ್” ಫುಟು ೧೬೦.

ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕವಾದ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಏಕರೂಪವಾದ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದಲೇ ತೀರ್ಮಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಪೂರ್ವನಿರ್ಧಾರಿತವಾಗಿದ್ದು, ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲದೇ ಒಪ್ಪಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಮ ನಿಖರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾತ್ರ ಸಂಶಯಗ್ರಸ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಛೇದಿಸಬೇಕು, ಅಸಮಂಜಸವಾದ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಹೀನವಾದ ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕು. ತನ್ಮೂಲಕ ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಸಂದರ್ಭ, ತಪ್ಪುಸರಿಗಳ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕು. ತಾನು ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ರೈಲುದಾರಿ ಇದೆಯೆಂಬ ಅರಿವುಳ್ಳ ಪ್ರಯಾಣಿಕ ಬರಲಿರುವ ರೈಲುಗಳ ಕಡೆ ಗಮನವಿಡಬೇಕು. ಕಡೆಯಪಕ್ಷ ಅದೊಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮ. ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ವಿವಾದಗಳಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಗೇನಾದರೂ ಅಡಚಣೆ ಯುಂಟಾಗಿದೆಯೇ, ಪ್ರಯಾಣಿಕನ ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿಸುವಂತಹದೂ ಏನಾದರೂ ನಡೆದಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಭೂದೃಶ್ಯದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಅನೇಕ ಸಲ ಈ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಮತ್ತು ಅದೇ ತರಹದ ಇನ್ನಿತರವುಗಳು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ನಡುವಣ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭೇದವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದೇ, ನ್ಯಾಯತತ್ವ ಅಸ್ಪರ್ಶವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕೆಲವುಸಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಕೆಲವುಸಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವ ಅಥವಾ ಕುರಿತಗೊಳಿಸುವ ತೀರ್ಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ತುಂಬಾ ಹೊಚ್ಚುಬಿದ್ದರೂ, ಅಲ್ಪಕ್ಕೆ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯೇನಲ್ಲ. ಭವಿಷ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವು ಘನುಖವೇ ಆಗುತ್ತವೆ. ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ತನ್ನ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳೇ ಇವುಗಳಾಗಿವೆ. ಇದುವರೆಗೆ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿರುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಘನುಖವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿರುವುದು ಈ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನೇ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವುಗಳನ್ನು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದೆಂಬುದಂತೂ ಸತ್ಯ. ನಾವು ಬರುವ ಒಂದು ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸುವುದು, ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ವಿವರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿರರ್ಶನಗಳು, ತರ್ಕ, ಉಪಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯದ ಪರಿಗಣನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನವ ಮತ್ತು ವಿಂಗಡಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾದವನು ನ್ಯಾಯದಾತನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾದ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದ ಸಾಗರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಪಯಣಿಸುವಾಗ ತುಂಬಾ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದೆ. ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಾಡಿದೆ. ಅದನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು

ವೃದ್ಧವೆಂದು ನನಗೆ ಮನಗಂಡಾಗ ನಾನು ಖಿನ್ನನಾದೆ ಮತ್ತು ನಿರಾಶನಾದೆ. ಗೊತ್ತಾದ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಿತನಿಯಮಗಳ ದೃಢವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಲಪಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನದೇ ಆದ ಅಸ್ಥಿರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮತ್ತು ಅಂತಃಸ್ವಾಧೀನವಿಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯನಾದ ಮತ್ತು ಕಳೆಗುಂದಿದ ಚಿಂತನೆಗಳಿಗಿಂತ, ಸರಳವಾದ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸಂಕೇತಗಳಿಂದ ಸ್ವಯಂ ಘೋಷಿತವಾಗುವ ನ್ಯಾಯದ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬ್ರೌನಿಂಗನ “ಪ್ಯಾರಾಸೈಟ್”ನಲ್ಲಿನ ಪ್ರಯೋಗಿಕರಂತೆ²⁶ ನಿಜವಾದ ಸ್ವರ್ಗವಾಗಲೂ ದೂರವಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡೆ. ವರ್ಷಗಳು ಉರುಳಿದಂತೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆಮಾಡಿದಂತೆಲ್ಲಾ, ನಾನು ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯೊಡನೆ ರಾಜಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರಣ ಅದು ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದು ನೋಡುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾನು ಬೆಳೆದಿದ್ದೇನೆ. ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ತನ್ನ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ ತಲಪುವುದು ಅನ್ವೇಷಣವನ್ನಲ್ಲ, ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅನುಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ತಪ್ಪುಗಳು, ಭರವಸೆಗಳು ಮತ್ತು ಭೀತಿಗಳು ಮನೋವೇದನೆಯ ಭಾಗಗಳು, ಸಾವಿನ ವಿಷದಂತೆಗಳು, ಹೆಚ್ಚಿದ ವಿಷದಂತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದ ತತ್ವಗಳು ಅಂತ್ಯಗೊಂಡು ಹೊಸತತ್ವಗಳು ಹುಟ್ಟುವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವಷ್ಟು ನಾನು ಬೆಳೆದಿದ್ದೇನೆ.

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ತಮ್ಮ ತೀರ್ಪುಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಕೂಡ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಜ್ಞಾಂತಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ಹೊರರೂಪಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳ ಇರುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಂತೂ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷಯದ ಶಕ್ತಿಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜ್ಞಾಂತಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಶಕ್ತಿಗಳಾದ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿರಪೇಕ್ಷೆಗಳು; ಪಕ್ಷಪಾತಗಳು ಮತ್ತು ಪೂರ್ವನಿಶ್ಚಿತ ಭಾವನೆಗಳು; ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಪಕ್ಷಕಾರನಾಗಲೀ, ಇಲ್ಲವೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾಗಲೀ, ಅವನನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ನನಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಾಲ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶ ಇದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಅದರ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿಮಗೆ ನೆನಪಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು.²⁷ ಮುಖ್ಯವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸರಳತೆಯ ಕೊರತೆ ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು

26. ಜಿ. ಲೊವೆನ್‌ಡಿಕೆಸ್ - “ಮತ ಮತ್ತು ಆಮರತ್ವ” ಪುಟ ೭೦.

27. ಜೇಮ್ಸ್ ಮಿಕ್ಲರ್‌ನ ಪುಸ್ತಕ “ಫೌಂಡೇಶನ್ ಆಫ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ಸೈನ್ಸ್” (ಪು. ೨೦೯) ಈ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಬರೆದ ನಂತರ ಪ್ರಕಟವಾದ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಆಧ್ಯಯನವಿದೆ.

ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು ಪ್ರಾಯಶಃ ಕಾರಣವಿರಬಹುದು. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೂ ಮಾನವೀಯ ಇತಿಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧರೆಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿಬರಬಹುದೆಂಬ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇದೆ. ಗೊಂದಲವುಂಟುಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಅಡ್ಡದಾರಿಗಳೆಯುವ ಶಕ್ತಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ದೂರವಿರುವ ಮತ್ತು ಮೇಲಿರುವ ಶುದ್ಧ ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನೆತ್ತುವ ತಾತ್ವಿಕ ವೈಭವವನ್ನು ನಾನು ಸಂಶಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಿಕತೆ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ತ್ವಣ್ಣನೆಯ ಮತ್ತು ದೂರದ ಎತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಬೇರೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಮತ್ತು ವರ್ತಿಸುವುದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪಹಾರವೆಸಗಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಮಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಜನರನ್ನು ಸುತ್ತಿಗಟ್ಟುವ ಬೃಹತ್ ಅಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಪೂಜಾಹಗಳು ತಮ್ಮ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹಾದುಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಉದಾಸೀನನಾದವರಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಾಸ್ತವಿಕತೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವುಗಳೇ ಚಿತ್ರಿಸಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆಯಾದ ಕಾನೂನು, ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೇನೇ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ, ಪೂಜಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮತೀಯ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ಮಾತುಗಳ ಮೂಲಕ ಘಟಿಸುವಾಗ ಆ ಮಾತುಗಳು ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವೇ ಆಗುತ್ತವೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನ್ಯಾಯತತ್ವದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸತ್ಯದ ಧ್ಯೇಯದ ಕಡೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪಾವಿಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಹಾನ್ ಬರಹಗಾರರುಗಳು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿರುವ ಧ್ಯೇಯವೇ ಅದಾಗಿದೆ. ಮಾಂತೇಸ್ಕೋ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ - “ರಾಷ್ಟ್ರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಕಾನೂನಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಚ್ಚರಿಸುವ ಕೇವಲ ಬಾಯಿಗಳು. ಅವರು ನಿರ್ಜೀವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನಾಗಲೀ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗದವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಸ್ಟರ್ಬಾರ್ನ್ ವಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ದಿ ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ (೯, Wheat ೭೧೮, ೮೬೬) ಮಾರ್ಷಲ್‌ರವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - “ಯಾವುದೇ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲಾಖೆಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ನಿರ್ಧಾರವಿಲ್ಲ..... ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಅಧಿಕಾರವೆಂದಿಗೂ ಚಲಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿರುವುದು ಶಾಸನಾಂಗದ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ; ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಾನೂನಿನ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು”. ಅದು ತುಂಬಾ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ; ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮತ್ತು ಸುಂದರವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ; ಆದರೆ ಅದು ಭಾಗಶಃ ಸತ್ಯವೇ ವಿನಃ ಇನ್ನೇನಲ್ಲ. ಮಾನವನ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಗೂ ಮೀರಿದ ಧ್ಯೇಯವಿದೆಯೆಂಬ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗೆ ಮಾರ್ಷಲ್‌ರ ಜೀವನವೇ ಪ್ರಮುಖ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಅವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಛಾಪನ್ನೊತ್ತಿದರು. ಈಗಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ನ್ಯಾಯಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಅವರೇ

ಕಾರಣಕರ್ತರು. ತಮ್ಮದೇ ಆದ ದೃಢತೆಬಿಡುಗಡೆಗಳ ಮೂಸೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಮುದ್ದೆರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವರು ರೂಪನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತೀರಾ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಘ್ನಾನಿನ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಸ್ಯಾಲೀಲೇರವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥ “ದ ಲಾ ಪರ್ಸನಾಲಿಟಿ ಜ್ಯೂರಿಡಿಕಲ್”²⁹ ನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ - “ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನೇ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ; ನಂತರ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ, ಎಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಯುತ ನಿರ್ಧಾರಗಳ ಮೂಲವೇ ಇದು. ಅಂಗೀಕೃತವಾಗಿ, ರಚನೆ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ನ್ಯಾಯತತ್ವದ ಸಮಗ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ವಿರುದ್ಧ ವಿಷಯದಡಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮೂಲಾಂಶಗಳು ತಿರುಗುಮುರುಗಾಗುತ್ತವೆ. ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಕಾರಣವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ, ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ನಿಗಮನ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಫಲಿತಾಂಶವೇ ಇದಾಗಿದೆ.” ನಾನು ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಅಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಿಡಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಾರಾಸಗೃಹದ ಹೇಳಿಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದವೆಯ ಅಂಶವನ್ನೇ ಉತ್ತೇಜಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಂಕೋಲೆ ರಹಿತ ಆಯ್ಕೆಯ ಕಿರುದಾದ ಗಡಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಸಂಕಲ್ಪನೀಯವಾದ ಮೂಲಾಂಶಗಳನ್ನು ಇದು ಅಲ್ಪಕ್ಷಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅತಿಯಾಗಿ ಒತ್ತು ನೀಡುವುದರಿಂದ ಅದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ವಾಸ್ತವಿಕತಾ ಧೈಯಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಅಗತ್ಯವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅಸಾಧ್ಯವಾದವಾಸ್ತವಿಕತೆಯ ಧೈಯವೇ ಆ ತಿದ್ದುಪಡಿಕೆ. ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸನಿಹದಲ್ಲಿದ್ದು ಮತ್ತು ಈ ತೀವ್ರತೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ, ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಲ್ಲದ, ಆದರೆ ಯಾರ ಸಹಜಪ್ರಜ್ಞೆಗಳು ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆಗಳು ಆಳವಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದೋ - ಅಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರೂಸ್‌ವೆಲ್ಟ್‌ರವರು ಡಿಸೆಂಬರ್ ೮, ೧೯೦೮ ರಂದು ಅವೇರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ನೀಡಿದ ಸಂದೇಶ³⁰ ಹೀಗಿದೆ - “ಪ್ರಾಯಶಃ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಧಾನ ಶಾಸನರಚನಾಕಾರರೇ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು. ಏಕೆಂದರೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅವರ ಸ್ಥಾನವೇ ಪರಮೋಚ್ಛವಾದದ್ದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಒಪ್ಪಂದಗಳು, ಆಸ್ತಿ, ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಕಾನೂನಿನ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪ್ರಕಿಯೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ವದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಾನೂನಿನೊಳಗೆ ಅಳವಡಿಸುತ್ತಾರೆ; ಮತ್ತು ಆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮೂಲಭೂತವಾದದ್ದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸನರಚನೆಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪುಗಳು ಅವರುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ವ ಹಾಗೂ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತವೆ; ಮತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನಗಳ ಶಾಂತಿಯುತ ಪ್ರಗತಿಗೆ, ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ

29. ಪುಟಗಳು ೪೫, ೪೬.

30. ೪೫ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ರೆಕಾರ್ಡ್, ಭಾಗ ೨, ಪುಟ ೨೧.

ನಾವು ಋಣಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು, ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಗತಕಾಲದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೇ ಫಲವೇ ಆಗಿದ್ದವು.”

ಈ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಅದು ಟೀಕೆಗಳ ಬಿರುಗಾಳಿಯನ್ನೇ ಘೋಷಿಸಿತೆಂಬುದು ನನ್ನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿದೆ. ನ್ಯಾಯನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಗಾಧವಾದ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅದು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿತೆಂದು ಟೀಕಾಕಾರರು ಹೇಳಿದರು, ವಾಸ್ತವಿಕ ಸತ್ವಾನ್ವೇಷಣೆಯೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಅವರು ನಮಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅವನದೇ ಆದ ಕಿರುವ್ಯಕ್ತಿ ಅವನದೇ ಆದ ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು, ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಅವನ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚ್ಛಾದ್ಯತೆ ಪೂರ್ವ ನಿಶ್ಚಿತಭಾವನೆಗಳೊಡನೆ ಪಕ್ಕುಡ್ಡುಬೇಕು ಮತ್ತು ಮರೆಯಲ್ಪಡಬೇಕು. ಅವನ ನಿರಂತರ ಸತ್ಯತೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡುವುದಾದರೂ ಯಾರು ? ಅದು ದಾಖಲೆ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಆ ನಿರಂತರ ಸತ್ಯತೆಗಳನ್ನೇ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಾಧಿಸಲೇಬೇಕಾದ ಗುರಿಯೇ ಇದಾಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾರೆ. ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಾತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಆಹ್ವಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಭಾವಿಸುವ ವನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪಾಸ್ಪೋರ್ಟ್ ಸ್ವಯಮಾನ್ವೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ ನಿಂದನೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಮನೋಭಾವದಂತಹದು ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಬರಲೇಬೇಕು. ತನ್ನ ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ವಂತಿಕೆಗೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ನೀಡುವ ಅವಕಾಶದ ವೈಶಾಲ್ಯ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೇ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು ತಿರಸ್ಕಾರದ ಬೆರಳನ್ನು ತೋರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಮಹತ್ತರ ಪ್ರಾತಿಯೇ ಚಲನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಶಕ್ತಿಗಳ ನುಗ್ಗುಟಿ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾದರೂ ಯಾರು ? ನನ್ನ ಸಾಧಾರಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೂದಲೆಳೆಯಷ್ಟು ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಏಕಾದರೂ ಸತ್ಯದ ಶುದ್ಧವಾದ ಬೆಳಕು ಭಗ್ನಗೊಂಡು ನನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಅಂಶದಿಂದ ಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ಕಲುಷಿತಗೊಳ್ಳಬೇಕು ? ಅಂತಹ ಅನುಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಕೋಚಗಳು ನನಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿವೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಬೇಲಿಹಾಕುವ ಇತಿಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮೀರುವ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಆಸೆಗಳಿಂದ ಜನಿಸಿರುವ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಆಂತರಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆಂಬುದಂತೂ ಸತ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಜನಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದ ರೂಸ್‌ವೆಲ್ಟ್‌ನೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭ್ರಮೆಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಒಂದು ಧೈಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರೇನು ಒಂದು ಗುರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಓಡಬೇಕೋ ಅಂತಹವರ ಶಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪುಟತೆಯನ್ನು ಅವರು ಅಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾಗಿ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಾದರೂ ಪ್ರಾಯಶಃ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ನನ್ನದೇ ಆದ ಆಸೆಗಳು, ಭಾವನೆಗಳು ಮತ್ತು ತತ್ವಗಳನ್ನು ವಾಸ್ತವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಾಲದ ಗಂಡಸರು ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರ ಆಸೆಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ನನ್ನ ಅನುಕಂಪಗಳು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಉಜ್ವಲ ಬದ್ಧತೆಗಳು ಭೂತಕಾಲಕ್ಕೆ

ಸೇರಿದ್ದರೆ “ನಾವು ನಮ್ಮನ್ನೆಂದಿಗೂ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಳತೆಗೋಲನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ನೀತಿ ವಿಚ್ಛೇದಗಳಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವೈಚಾರಿಕತೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಿತ್ತುಹಾಕುವ ವಿಧಾನವಾಗಲೀ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ.”³¹

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು, ನಮಗಿಷ್ಟಬಂದಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ಭಾಷಾಂತರಕಾರನ ಕರ್ತವ್ಯದಂತಿಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದೇ ಅವನ ಕೆಲಸ. ಸಂಬಂಧಸ್ಥ ಜನಗಳು ಅಂತಃಸ್ಮಶ್ಚವನ್ನು ಚಿನ್ನಾಗಿ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಭಾಷಾ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ನಾವೇನೇ ಆದರೂ ಅಂತಹವರನ್ನು ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ತಮ್ಮ ಕಾಲ ಧರ್ಮಕ್ಕುಗುಣವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸಲೇಬೇಕೆಂಬ ತತ್ವದೊಡನೆ ನನಗಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ; ಅಯ್ಯೆ! ಅಂತಹ ತತ್ವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಸತ್ಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಹುದೂರ ಒಯ್ಯುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲೂ ನ್ಯಾಯಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿರುವರೋ ಅಷ್ಟು ಬಗೆಯ ಅಂದಾಜುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾದ ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅಥವಾ ಕ್ಷಿಪ್ರವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಡಿಕೊಡುವ ಇಲ್ಲವೇ ಪೂರ್ವನಿಶ್ಚಿತ ಭಾವನೆಯಿಂದ ತೀರ್ಪು ಬರೆಯುವಂತಹ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನನ್ನ ಸೇವಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಿರುವ ನೆನಪು ನನಗೆ ಮಸುಕು ಮಸುಕಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಹೊರಗಣ ಸತ್ಯದ ನಡುವಣ ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಂಬಂಧದ ಹೊಸನಂಬಿಕೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬೇರೂರುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಬಹಿರಂಗಗೊಂಡಿರುವಂತೆ, ಯುಗಧರ್ಮವೆಂಬುದು, ಆಕಸ್ಮಿಕಗಳಾದ ಹುಟ್ಟು ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಅಥವಾ ಕಸುಬು ಅಥವಾ ಸಹವಾಸ ನಮಗೊಂದು ಸ್ಥಾನ ನೀಡಿರುವಂತಹ ಸಮೂಹದ ಚೈತನ್ಯವೇ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸುಪ್ತಚೈತನ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಗಳ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮಾನಸಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಲೀ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಿತ್ತೊಗೆಯಲಾರದು. ಜೇಮ್ಸ್ ಹಾರ್ವೆ ರಾಬಿನ್‌ಸನ್³² ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ — “ನಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣಗಳಂತೆ ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

31. ಜೇನಿ Op. Cit Vol. II P. 93. Section 159; Vol II P. 142, Sec. 168; ಫ್ಲೇವಿಯಸ್ ಪು ಳಿ

32. “ದಿ ಸ್ಪಿರಿಟ್ ಸ್ಕಾಲ್ ವಾಯ್ ಆಫ್ ದಿ ಹರ್ಸ್” ೨೨, ಫೊಲಿಟಿಕಲ್ ಸೈನ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್ ರಿ ೨೦೫.

ನಮಗರಿವಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ನಮ್ಮವರೊಡನೆ ನಾವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಬಾಂಧವ್ಯದ ಫಲಗಳಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆಯೇವಿನಾ, ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಅವಲೋಕನಗಳಿಂದ ನಾವು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಅನುಮಾನಗಳಿಂದಾಗಲೀ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವದಿಂದಾಗಲೀ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವೈಚಾರಿಕ ವರ್ತನೆಯ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ನಾವು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಸೇರಿರುವ ಗುಂಪಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೇರಿರುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ನಿಯೋಜಿಸುವ ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವಾದ ವಾದಗಳೂ ಈ ವೈಚಾರಿಕ ವರ್ತನೆಯ ಫಲವೇ ಆಗಿದೆ. ಸ್ವಭಾವಶಃ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೇ ನಂಬಿಬಿಡುವ ನೀಚತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಸಮೂಹದ ನಿರ್ದಾರಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದೇ ನಮ್ಮ ಹುಟ್ಟುಗೂ. ಉದ್ದಿಕ್ತಗುಂಪಿನ ಅಥವಾ ಒಂದು ತೀವ್ರವಾದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಮೋಡಗೊಳಲಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗಲೂ ಗುಂಪಿನ ಕಿರುದನಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಸಮರ್ಥಿಸಲು ಸರ್ವದಾ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಇಷ್ಟಲ್ಲದೇ ನಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿಯ ಪರಿಪಕ್ವವಾದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳಾಗಿಯೂ ಅವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ.” ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತ್ರ ಬರೆದದ್ದಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರನ್ನೂ ಕುರಿತು ಬರೆದದ್ದು. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ತರಬೇತಿಯೊಡನೆ ನಾವು ಏನನ್ನು ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯಕ ಸ್ವಭಾವವೆಂದು ಕೆಯುಕ್ತವೆಂದೋ ಅದೊಡನೆ ಸಂಮಿಲನಗೊಂಡರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಅವನನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ದ್ವೇಷಗಳು ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳ ಸೂಚ್ಯಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅವನ ಸುಪ್ತಚ್ಛಾಯೆಯಲ್ಲಿನ ನಿಷ್ಠೆಗಳು ಯಾರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕೋ ಅಂತಹ ಗುಂಪನ್ನು ವಿಶಾಲಗೊಳಿಸಲು ಅದು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವವೇ ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಈ ನಿಷ್ಠೆಗಳು ಎಂದಿಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಷ್ಠಾಧಾರಿತ ಶಕ್ತಿಗಳ ಆಟದಿಂದ ಹೇಗಾದರೂ ಸುಸಂಬಂಧವಾದುದು ಹೇಗಾದರೂ ಬಂದೀತು ? ಏನಾದರೂ ಬರುವುದಾದರೆ ಕ್ಷೋಭೆ ಮತ್ತು ಶೂನ್ಯತೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಕೆಲವುಸಲ ಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯುಂಟು. ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಮೂಲಾಂಶಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಕ್ಷೋಭೆ ಇವು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಸಂಘಟಿತ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಅಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ,³³ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸರಿದೂಗುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದಂತೆ ಇತಿಹಾಸವೂ ಪರಿಗಣಿಸಲೇಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಕೆಲಸವೂ ಇದೇ ಬಗೆಯ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸರಿದೂಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇತಿಹಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ

33. ಹೆನ್ರಿ ಆಡಮ್ಸ್ - "The Degradation of The Democratic Dogma" ಪುಟಗಳು ೨೯೧, ೨೯೨.

ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾಜಿಕ ಉಪಯುಕ್ತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಒಬ್ಬ ಆಚಾರುಬದ್ಧನಾದರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹೆಚ್ಚು ನಿಷ್ಠೆಯಿಲ್ಲದವನು, ಒಬ್ಬ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಅಂಜಿದರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವರ್ತಮಾನಕಾಲದ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಾದ ಮನಸ್ಸುಗಳ ತಿಕ್ಕುಟದಿಂದ, ತನ್ನ ಘಟಕಾಂಶಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ, ಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಏಕರೂಪತೆ ಮತ್ತು ಸೂಸರಿ ಮೌಲ್ಯದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಜ್ಯೂರಿಗಳ ಕೆಲಸವೂ ಇದೇ ಎಂಬುದೂ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಮೂಲದಲ್ಲೇ ಹುದುಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ದೋಷಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಾದಿತ ವಸ್ತು ಬಹಿರಂಗಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲಿಯೂ ದೋಷಗಳಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವು ಇರುವುದು ಮಾತ್ರಲ್ಲ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳು ತಿದ್ದಲ್ಪಡುತ್ತವೆಂಬ ದೃಢ ನಂಬಿಕೆ ನಮಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಶಾಸನದಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಳವಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ, ಬಹುಮತದ ಆಳ್ವಿಕೆ ದೋಷಾತೀತ ವಿವೇಚನೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಯಾವ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನೂ ನೀಡಲಾಗದು. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಅಳವಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗಲೂ, ನಾವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅದನ್ನೇನೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗದು. ಅಲೆಯಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತವಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ದೋಷದ ಮರಳುಗಳು ಕುಸಿಯುತ್ತವೆ.

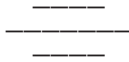
ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಕಾರ್ಯಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಕ್ಷಣಿಕ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿರುವುದು ಚಿರಕಾಲ ಇರುತ್ತದೆ. ದೋಷಯುಕ್ತವಾಗಿರುವುದು ಖಂಡಿತ ನಾಶಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿರುವುದು ಬುನಾದಿಯಾಗಿ, ಅದು ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಕುಚ್ಚುಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕೆಪ್ಪಾದುದು ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗಿ ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಸೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಹಳೆಯ ತತ್ವ ಶಿಥಿಲಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಆಕ್ರಮಣಗಳು ಎಷ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದರೆ ಅವುಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯೇ ಪ್ರಾರಂಭದ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನಾವು ಭೂದೃಶ್ಯದ ಬಾಹ್ಯರೇಖೆಯೇ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿದೆಯೆಂದು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಭೂಪಟಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಹೊಸದಾದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮೌನವಾದ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೆಂಡೆರ್ಟ್ಸ್ ರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯವಾದ ಹಾಗೂ ಸುಲಲಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.³⁴ "ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ನಂಬಿಕೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವವನನ್ನು ನಿರಂತರವಾದ ಪ್ರಭಾವಗಳ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ತಂದು ಮತ್ತು ಅವನ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅಸಂಬಂಧವಾದ ಆಸೆಗಳಿಗೆ ಅವನನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟಾಗ,

34. "Foreign Corporations in American Constitutional Law" ಪುಟ 164 cf. ಪವೆಲ್ - 'The Changing Law of Foreign Corporations' 23, Political Science Quarterly P. 569.

ಅಗೋಚರವಾದ ಮಿದುಳುವ್ಯಾಪಾರದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ, ಬಲವಾಗಿ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ನೀಡುವ ಆದರೆ ಪ್ರಚ್ಛಾಪಂತಿಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮೂಡದಂತಹ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ ಮಾನಸಿಕ ಒಲವುಗಳು ಸಂಗ್ರಹಗೊಳ್ಳುವುದು. ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ ಹಳೆಯ ನಂಬಿಕೆಯ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಬಲದಿಂದ ಪ್ರನಾಪ್ತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದಿವಸ ನಡವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಅನುಕಂಪಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಬಯಕೆಗಳು, ತಾರ್ಕಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಡನೆ ಎಷ್ಟು ಅಸಂಬದ್ಧವಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕೆನ್ನುವವರೆಗೆ ಆ ಭಾವನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹೊಸ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವಂತಹ ಮತ್ತು ವೈಚಾರಿಕತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಕಾರ್ಯ ನಂತರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ.”

ಮೌನವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೋಷಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಚಿತ್ರತೆಗಳನ್ನು ಅಳಿಸುವಂತಹ ಈ ಹೊಸನಂಬಿಕೆ, ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಕಾನೂನುಪ್ರಾತಿ ಹೊಂದಿದಂತೆಲ್ಲಾ, ಸೃಷ್ಟಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೋಷಗಳ ಸ್ಥಿರ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೇ ಅತಿಯಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಕೆಲವುಸಲ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೊಂಚಕಾಲ ಅದು ಕಿರುಗೊಂದಲವನ್ನೂ ಅವುಗಳು ಮಾಡಬಹುದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ, ಅದು ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ತಿದ್ದಿಲ್ಲದಂತೆ ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಬೋಧನೆಗಳು ಅಲ್ಪಕ್ಷಮತೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಭವಿಷ್ಯವೇ ಅಂತಹವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು ಪ್ರನಾಪ್ತಗೊಳ್ಳುವ ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ್ದನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದು ಶುದ್ಧವಾಗಿದೆಯೋ, ಭದ್ರವಾಗಿದೆಯೋ ಮತ್ತು ಸುಂದರವಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಹನೀಯರೇ, ಭವಿಷ್ಯ ನಿಮ್ಮದು. ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಸತ್ತು ನಿರ್ಗಮಿಸಿದ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿನ ನನ್ನ ಪುಟ್ಟಪಾತ್ರವೇ ಮರೆತುಹೋದ ಬಹುಕಾಲದನಂತರ, ನೀವುಗಳ ನಿಮ್ಮಗಳ ಪಾಲನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಇದ್ದುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ನೀವು ಪಂಜನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪಂಜು ಇರುವವರೆಗೆ ಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು.

Back Cover Page

ಅಮೆರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಫ್ಲೆಟರ್ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ೧೯೩೨ ರಿಂದ ೧೯೩೮ ರವರೆಗೆ ಬೆಂಜಮಿನ್ ಎನ್. ಕಾರ್ಡೋಚೋರವರು ಸಹಾಯಕ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಪರಿಪಕ್ವವಾದ ಅವರ ಅನುಭವದ ರಸಪಾಕವೇ “ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸ್ವರೂಪ” ವೆಂಬ ಈ ಕೃತಿ. ಸರಳವಾದ ಮತ್ತು ಸುಲಭಗ್ರಾಹ್ಯವಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಡೋಚೋರವರು, ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವಾಗ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಲ್ಲದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತೀರ್ಪು ನೀಡುವಾಗಿನ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಅವು ಹೇಗೆ ತಮಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿವೆಯೆಂದು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನಗಳ ಪರಿಗಣನೆಗಳು, ತಾರ್ಕಿಕ ಸುಸಂಬಂಧತೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಸಮಾಜದ ಒಳಿತು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಅಳತೆಗೋಲುಗಳು ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ದೂರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಂಸುವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅವರು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೊಬ್ಬರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಭಾವನೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಶಂಸನೀಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಕರವೇ ಸರಿ. ಕಾರ್ಡೋಚೋರವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಮೂಲಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿದೆ. ತುಂಬಾ ಸಮತೋಲದಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯಾಗಿದೆ. ತುಂಬಾ ಸಂಯಮ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟನಿರೂಪಣೆಗೆ ಖ್ಯಾತನಾಮರಾದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಕಾರ್ಡೋಚೋರ.

ಹಾಲರ್ನ್ ಎಫ್. ಸ್ಪೋನ್

ಅಮೆರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದ

ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು

ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ೧೯೪೨-೧೯೪೬